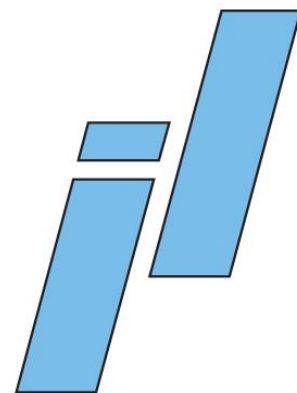

Cultuurprofielplan

PENTA college CSG Jacob van Liesveldt
2019-2022

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Het Jacob van Liesveldt	7
Even voorstellen.....	7
Visie en missie van Jacob van Liesveldt.....	8
Visie op cultuuronderwijs.....	9
Ons onderwijs	10
Hoofdstuk 2: Curriculum	12
Klas 1 en 2: Het leergebied Kunst en Cultuur.....	12
<i>Thema's</i>	13
<i>Onderwijs tools</i>	13
Havo-3 en vwo-3	17
Mavo-3 en mavo-4.....	18
Havo-4/5 & Vwo-4/5/6.....	18
Uitdagende PLUSuren	19
Best practice: Het cultuurprofiel binnen niet-kunstvakken.....	20
Culturele jaarkalender	24
<i>Overzicht per klas</i>	24
<i>Schoolbrede keuzeactiviteiten</i>	25
Hoofdstuk 3: Communicatie en zichtbaarheid	27
Binnen in de school	27
PR.....	28
Voorlichting en werving.....	29
Hoofdstuk 4: Samenwerken met... ..	31
... culturele instellingen.....	31
... oud-leerlingen	31
... basisscholen in de buurt.....	32
... vervolgopleidingen	32
Hoofdstuk 5: Bedrijfsvoering	34
Lessentabel	34
Taakverdeling en facilitering.....	35
<i>Taakverdeling</i>	36
<i>Lokalen en werkruimtes</i>	36
Financiën en budget	37
<i>Ouderbijdrage</i>	37
<i>Begroting 2019</i>	38
<i>Investerings en materialen</i>	38
Bij- en nascholing.....	39

Hoofdstuk 6: Evaluatie, ontwikkeling en ambitie	41
Terugkijken	41
Vooruitkijken	42
<i>Domein 1: Beleid, Visie en Doelen</i>	<i>42</i>
<i>Domein 2: Randvoorwaarden</i>	<i>43</i>
<i>Domein 3: Curriculum</i>	<i>44</i>
<i>Domein 4: Samenwerking en Communicatie</i>	<i>45</i>
<i>Domein 5: Kwaliteitszorg en Evaluatie</i>	<i>45</i>
Bijlagen	47
Bijlage 1: Schoolplannen van kunstvakken	47
<i>Schoolplan BV</i>	<i>47</i>
<i>Schoolplan Muziek</i>	<i>50</i>
<i>Schoolplan CKVs</i>	<i>51</i>
<i>Schoolplan gymnasium</i>	<i>57</i>
Bijlage 2: PTA 2019-2020 voor de kunstvakken	61
Bijlage 3: Toelichting op culturele jaaragenda	66
Bijlage 4: Best practice - praktijkvoorbeelden van de cultuurprofielschool binnen niet-kunstvakken	83

Hoofdstuk 1: Het Jacob van Liesveldt

Even voorstellen

Bijdrage door Jeroen van Arendonk, conrector onderwijs.

Jacob van Liesveldt, geboren omstreeks 1489, was drukker, uitgever en boekhandelaar. In 1526 heeft hij de eerste vertaling van de complete Bijbel van Luther in onze volkstaal uitgegeven. In verband met zijn reformatorische werken had hij enkele malen te maken met de rechter. Op 27 november 1545 werd hij, als ketter, ter dood veroordeeld.

Sinds augustus 1986 wordt de naam 'Jacob van Liesveldt' verbonden aan een complete scholengemeenschap voor mavo, havo en atheneum. In 1992 werd hiervoor een nieuw gebouw aan de Fazantenlaan, te Hellevoetsluis, in gebruik genomen. Sinds 1994 maakt de school deel uit van het PENTA college, een samenwerkingsverband van zeven protestants-christelijke scholen.

Op de mavo is het Jacob van Liesveldt onlangs gestart met Blended Learning, een combinatie van traditionele lesmaterialen met digitale middelen. Havoleerlingen en vwo-leerlingen met talent voor talen kunnen kiezen voor tweetalig onderwijs (tto), een bijzondere en effectieve manier om de Engelse taal te leren. Tevens is er voor de vwo-leerlingen, die extra belasting aankunnen en willen, het gymnasium en de Masterclass. De pedagogiek in de Masterclass is gericht op de speciale capaciteiten van meer- en hoogbegaafde leerlingen.

Als Cultuurprofielschool wordt er natuurlijk veel aandacht besteed aan kunst en cultuur bij de kunstvakken, maar ook bij de andere vakken. Kunst en cultuur zijn dan ook de pijlers in ons onderwijs. De verschillende kunst- en cultuurdisciplines zullen in dit cultuurprofielplan aan bod komen.

Naast ons gevarieerde onderwijsaanbod, gericht op kennis en 21e -eeuwse vaardigheden, bieden we ook de sleutel tot succes als wereldburger in onze veranderende maatschappij. Onze leerlingen krijgen kansen, ontwikkelen talenten en leren zichzelf beter kennen. Rekening houdend met individuele leerbehoeftes stimuleren we de creatieve ontwikkeling en het plezier.

Mede namens het personeel van Jacob van Liesveldt wens ik u veel leesplezier toe.

Met vriendelijke groet,
Dr. J.J.C.M. van Arendonk

Contactgegevens van onze school:

PENTA college CSG Jacob van Liesveldt
Fazantenlaan 2
3222AM Hellevoetsluis
Telefoonnummer : 0181-316866
Website: : www.jl.penta

Visie en missie van Jacob van Liesveldt

Wij dagen onze leerling uit zich verder te ontwikkelen tot een sociaal bewogen, kritisch denkende, creatieve en ambitieuze wereldburger. Wij staan voor uitstekend onderwijs in een veilige omgeving waarin onze leerling centraal staat.

Uitstekend en uitdagend onderwijs

Ons uitstekende en uitdagende onderwijs opent deuren; we bieden meer dan alleen een diploma. We bieden met ons onderwijs de sleutel tot succes als wereldburger in onze veranderende maatschappij. Onze leerlingen krijgen kansen, ontwikkelen talenten en leren zichzelf beter kennen. We bieden gevarieerd onderwijs, gericht op kennis en 21^e -eeuwse vaardigheden, rekening houdend met individuele leerbehoeftes.

Eigen weg

Bovenal begeleiden we onze leerlingen naar een bewust zelfgekozen toekomst en stimuleren we daarbij de creatieve ontwikkeling en plezier. Onze leerling is medeverantwoordelijk voor zijn of haar eigen leerontwikkeling. Hij leert daarbij afwisselend in de rol van coach, supporter en speler. We sluiten aan bij verschillende ambities en mogelijkheden, we bieden extra uitdaging of versnelling waar het kan en extra begeleiding of ondersteuning waar het nodig is.

Fijne sfeer en veilige omgeving

Op Jacob van Liesveldt leren we van elkaar en met elkaar in een stimulerende en inspirerende omgeving. Openheid en acceptatie zijn voor ons zeer belangrijk: op Jacob van Liesveldt word je gezien, gehoord en gesteund en voel je je bovenal welkom. We hebben aandacht voor elkaar en onze omgeving. Onze open christelijke normen en waarden en naastenliefde staan daarbij hoog in het vaandel, we brengen ze op actuele wijze in de praktijk.

Bevlogen en professioneel team

We werken met een bevlogen en professioneel team dat oog heeft voor de ontwikkeling van onze leerlingen en de eigen ontwikkeling. Als professionals zijn we gericht op de toekomst en maken we gebruik van moderne communicatiemiddelen, lesmethoden en leermiddelen. Hierop blijven we ons voortdurend ontwikkelen. Het buiten gebaande paden treden is een van de manieren om deze ambitie te verwezenlijken.

Samen met ouders, partners en bedrijfsleven

We leggen de verbinding met de omgeving en we benutten de mogelijkheden en kansen die de omgeving biedt. Hierin is een speciale rol weggelegd voor ouders. We maken hen deelgenoot van het leerproces van hun kind. In de driehoek leerling, ouder, school zien we het hele kind en staan we samen sterk.

Visie op cultuuronderwijs

Als leerlingen bij ons van school gaan, krijgen ze veel meer mee dan een diploma.

De leerlingen zijn voorbereid op een actieve deelname in een globaliserende maatschappij. Ze kunnen samenwerken met anderen, ook als die anderen een andere manier van denken of werken hebben. De leerlingen kunnen kritisch naar zichzelf en naar de wereld om hen heen kijken. Als ze tijdens hun vervolgopleiding of baan ergens tegenaan lopen, kunnen ze door middel van creatief en probleemoplossend denken een passende oplossing bedenken. Onze leerlingen hebben zichzelf ontwikkeld, omdat zij de mogelijkheid hebben gehad hun nieuwsgierigheid te ontplooiën, te proeven aan en te experimenteren met een breed scala aan activiteiten, projecten en excursies, binnen en buiten de lessen. Ze hebben geleerd waar hun talenten liggen en hoe zij hun talenten kunnen inzetten om zich te kunnen onderscheiden van anderen. Ze hebben gereflecteerd op hun eigen kunnen, weloverwogen keuzes gemaakt en verantwoordelijkheid voor hun keuzes genomen. Ze zijn voorbereid op een wereld waar techniek en innovatie de belangrijkste pijlers van ontwikkeling zijn. Ze weten wat de meerwaarde is van een veilige leer- en werkomgeving waarin respectvol met elkaar wordt omgegaan.

Bij de kunstvakken hebben de leerlingen een onderzoekende houding aangenomen, waarin hun eigen nieuwsgierigheid, interesse en motivatie de grootste drijfveren zijn. Vakspecifieke vaardigheden worden aangeleerd onder de paraplu van creatieve ontwikkeling. Wij bieden een structuur waarin leerlingen zoveel mogelijk zelf kennis maken met hun talenten en creativiteit. Zij hebben gewerkt aan zelfgekozen kunstprojecten waardoor ze hun persoonlijke smaak, voorkeuren en talent hebben kunnen ontwikkelen. De rol van docenten is hierin een begeleidende rol. De leerlingen hebben geleerd kunst te waarderen en te respecteren, ongeacht hun eigen smaak. De samenwerking met andere profielen (tto en gymnasium) en vakoverstijgende projecten binnen de school leiden ertoe dat leerlingen verbanden kunnen leggen en dat de leerlingen beleven dat actieve deelname in cultuuronderwijs een meerwaarde is waar ze de rest van hun leven nog baat bij hebben.

Ons onderwijs

Wij willen voorkomen dat de visie die wij hebben opgesteld alleen een mooi stuk tekst op papier is en eens in de zoveel jaar wordt bekeken om te kijken of wat wij toen vonden ook nog steeds doen. Hieronder staat uitgelegd op welke manier wij op dit moment ons cultuuronderwijs hebben ingericht. We houden hierbij de visie van de school en de visie op cultuuronderwijs vast als ijkpunten.

Breed aanbod

Wij vinden het belangrijk dat alle leerlingen een breed aanbod binnen cultuuronderwijs krijgen. Daarom krijgen de leerlingen in klas 1 en 2 leerlingen vier uur kunst per week, ongeacht de opleiding die ze volgen. Alle leerlingen in klas 3 hebben BV en alle leerlingen kunnen BV als examenvak kiezen.

Naast de reguliere lessen is er ook een ruim aanbod van verschillende KC-projectdagen, excursies, facultatieve lessen en activiteiten waar leerlingen vrijwillig aan mee kunnen doen.

Leerlingen kunnen via de programma's van het tto en het gymnasium zich nog meer richten op de globaliserende wereld om ons heen.

Leerling centraal

Wij geven onderwijs waarin we de leerling centraal zetten, binnen de kaders die wij aangeven. Er is veel ruimte voor leerlingen om binnen een opdracht bij de kunstvakken hun eigen creativiteit en input kwijt te kunnen. Daarnaast bieden wij tijdens verschillende excursies keuzeprogramma's aan, waarin de leerlingen zelf kunnen kiezen welke activiteiten ze willen volgen.

Om de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen nog meer te benadrukken, zijn wij bezig met het draaien van pilots met o.a. een CKV-paspoort, het digitaal cultuurportfolio en het structureel gebruiken van moderne media zoals Audacity, InDesign en Photoshop in de Muziek en BV lessen.

Intrinsieke nieuwsgierigheid en een actieve houding

Het cultuuronderwijs op onze school vereist een actieve houding. Leerlingen zijn zo goed als elke kunst- en cultuurles met praktijk bezig. Dit kan zijn het oefenen met vakvaardigheden zoals musiceren, filmen of schilderen, maar ook het samenwerken tijdens het doen van onderzoek of het reflecteren op de manier waarop bekende stand-up comedians grappen maken.

Talentontwikkeling

Op het moment dat wij merken dat een leerling excelleert in een bepaalde kunstdiscipline, zoeken wij samen naar activiteiten binnen de school waar dit talent nog meer kan groeien. Dit kan zijn door bijvoorbeeld deel te nemen aan de schoolband of het Open Podium of mee te helpen met het ontwerpen van het decor voor de schoolproductie. Leerlingen die van hun talent hun beroep aan het maken zijn, krijgen hier ook de ruimte voor (in overleg met onze talentbegeleider).

In het cultuurprofielplan staan deze onderwerpen verder toegelicht.

Hoofdstuk 2: Curriculum

In dit hoofdstuk staat globale informatie voor ouders en nieuwe collega's die bekend willen raken met de school. De vakinhoudelijke schoolplannen met specifieke informatie, zijn te vinden in bijlage 1.

Klas 1 en 2: Het leergebied Kunst en Cultuur

In klas 1 en 2 krijgen alle leerlingen drie kunstvakken:

- 2 uur per week Beeldende Vorming;
- 1 uur per week Muziek (niet in mavo-2);
- 1 uur per week CKV-junior of KCV-junior.

De drie kerndoelen CKV in de onderbouw komen terug binnen het leergebied Kunst en Cultuur:

- 50 De leerling leert op basis van enige achtergrondkennis te kijken naar beeldende kunst, te luisteren naar muziek en te kijken en luisteren naar theater-, dans- en filmvoorstellingen.
- 51 De leerling leert met behulp van visuele of auditieve middelen verslag te doen van deelname aan kunstzinnige activiteiten, als toeschouwer en als deelnemer.
- 52 De leerling leert mondeling of schriftelijk te reflecteren op eigen werk en werk van anderen, waaronder dat van kunstenaars.

In de lessen worden de verschillende kunstvormen behandeld. De excursies en activiteiten sluiten hier ook goed bij aan. Een voorbeeld hiervan is de excursie naar Beeld en Geluid in klas 1 voor CKV-junior, maar ook de excursie Aken voor Duits in klas 2.

Vak	Voorbeelden van onderwerpen
BV	tekenen, schilderen, karton, hout, klei
Muziek	notenleer, keyboard/ gitaar
CKV-junior	fotografie, moderne media, theater, dans, film, televisie, wereldculturen

Ook buiten de drie vakken van het leergebied Kunst en Cultuur wordt aandacht besteed aan sommige van deze onderwerpen. Voorbeelden hiervan zijn digitale veiligheid bij Informatiekunde in klas 1 en de klassieke Oudheid bij geschiedenis.

De lessen BV en Muziek worden gegeven door docenten met minimaal een tweedegraads bevoegdheid. De lessen CKV-junior worden gegeven door docenten BV en Muziek, maar ook door docenten Frans en Engels. In het verleden hebben ook docenten Nederlands, Biologie en Geschiedenis deze lessen gegeven. We merken dat dit een voordeel is, omdat collega's uit andere vakgebieden ook met andere kennis, vaardigheden en invalshoeken een vak zoals CKV-junior kunnen verrijken.

Beoordeling

Alle drie de vakken geven cijfers voor de opdrachten. De cijfers zijn gebaseerd op zowel het proces als het eindproduct. De gemiddelden van deze vakken tellen los van elkaar niet mee voor de perioderapporten. Daarentegen krijgen alle leerlingen per periode een kunst- en cultuurncijfer, wat voortkomt uit de gemiddelden van BV (weging 2), Muziek en CKV-junior (beiden weging 1). De vakken kunnen onafhankelijk van elkaar ook nog opdrachten geven waar geen cijfer voor wordt gegeven.

Thema's

Deze drie vakken werken samen binnen vooraf afgesproken thema's. De thema's worden bepaald door de kunstvakcollega's van het betreffende jaar. De docenten zijn vrij om binnen hun eigen vak een opdracht te geven die gaat over het afgesproken thema, zolang de doorlopende leerlijn van het eigen vak maar wordt gewaarborgd. Wel hebben we afgesproken om bij elke opdracht zoveel mogelijk de 21^e-eeuwse vaardigheden, kunstgeschiedenis en reflectie terug te laten komen.

Dit zijn de thema's voor schooljaar 2019-2020:

Klas 1	Periode
Wie ben ik? Wie ben jij?	augustus
Superhelden	september/oktober
Reclame en media	november/december/januari
Theater	februari/maart
Wereldculturen	april/mei/juni

Klas 2	Periode
Identiteit en diversiteit	augustus/september
Science fiction	oktober t/m januari
Theater	februari/maart
Volksvertellingen	april
Efteling	mei/juni

Elk jaar evalueren we de thema's en bespreken we of er thema's aangepast moeten worden voor het komende jaar.

Onderwijstools

Schooljaar 2019-2020 is het schooljaar waarin meerdere pilots worden gedraaid. Wij hebben de afgelopen paar jaar een aantal grote organisatorische en personele veranderingen doorgemaakt, waardoor we met een nieuwe, frisse blik het onderwijs van de toekomst willen vormgeven.

Hieronder staan de verschillende pilotvormen uitgewerkt, waarbij steeds ook wordt benoemd in welk jaar de pilot gedraaid wordt en wat onze ambitie voor deze pilot is. Daarnaast noemen we ook de onderwijstools die we voor schooljaar 2019-2020 gebruikten.

ELO: Itslearning

Onze ELO is Itslearning. Binnen het leergebied Kunst en Cultuur kan Itslearning op de volgende manieren ingezet worden:

1. Docenten kunnen pagina's (pages) vullen om overzichtelijk plaatjes, bronnen, teksten en filmpjes over een bepaalde opdracht te bundelen.
2. De leerlingen kunnen digitaal schriftelijke werkstukken inleveren. Deze worden door Itslearning direct gecontroleerd op plagiaat.
3. De leerlingen kunnen zich inschrijven voor keuzeactiviteiten ter voorbereiding van activiteiten en excursies.

Blended learning (mavo-1)

Bijdrage door Margretha Visbeen, afdelingsleider mavo & coördinator Blended learning

Per 1 augustus 2019 zijn we in het mavo-team overgestapt naar Blended Learning. Dit schooljaar wordt gestart in klas 1 en in de komende 4 jaar wordt dit uitgezet over de gehele mavoafdeling. Voor het programma heeft iedere leerling de beschikking over een laptop (met touchscreen). Blended Learning is een ideale mix tussen traditioneel lesgeven (uit boeken) en gebruik maken van digitale middelen. Wij hebben gekozen voor deze methode om zo de leerling meer regie te geven over zijn of haar eigen leren en een bredere mogelijkheid tot differentiatie te bieden. Zo kan een leerling er bijvoorbeeld voor kiezen uit het boek te werken of online. Een docent kan differentiëren in instructie, verwerking en leertijd zodat er meer sprake is van gepersonaliseerd leren.

Een leerling wordt zo uitgedaagd tot o.a. kritisch nadenken over welke lesstof hij/zij maakt en op welke manier. Binnen Office 365 kan er gemakkelijk worden samengewerkt aan werkstukken maar kan er ook onderling gecommuniceerd worden. Er wordt gewerkt aan motorische vaardigheden door naast de laptop ook getekende en geschreven werkstukken te maken.

In de projectweek komen vooral de 21e -eeuwse vaardigheden aan bod rondom een thema. Deze week wordt momenteel voorbereid en zal in februari plaatsvinden.

Dummy (CKV-junior klas 2)

In klas 2 zijn we dit jaar begonnen met het gebruiken van een CKV-paspoort voor CKV-junior. De leerlingen hebben zelf een blanco A4-schrift aangeschaft. Het doel van dit pilotjaar is om te kijken hoe de combinatie van CKV-junior en een dummy werkt. Als deze pilot een succes is, gaan we dit vanaf schooljaar 2020-2021 doorvoeren in klas 1 en klas 2.

Het CKV-paspoort is een persoonlijk document waarin de leerlingen letterlijk hun reis door kunst en cultuur vastleggen. De leerlingen zijn verantwoordelijk voor hun CKV-paspoort en moeten het elke les meenemen. Als we met een nieuw thema beginnen, maken de leerlingen een passende voorpagina. Zo creëren we een boek waarin de leerling veel eigen invloed heeft.

We becijferen het CKV-paspoort 1 keer, namelijk aan het einde van het jaar.

Cultuurportfolio (CKV-junior klas 1 en een gedeelte van KCKV mavo-3)

In schooljaar 2018-2019 hebben alle leerlingen een schoolaccount voor Office 365 gekregen. Tegelijkertijd waren de kunstvakken op zoek naar een digitaal portfolio om tegemoet te komen aan de kerndoelen 51 en 52.

We hebben ervoor gekozen om in 2019-2020 een pilot te draaien in klas 1 met Microsoft OneNote, wat onderdeel is van Office 365.

We hebben het bewust een cultuurportfolio (en geen kunstportfolio) genoemd, zodat niet alleen de kunstvakken, maar ook de andere vakken ermee kunnen werken. Het cultuurportfolio fungeert zowel als presentatieportfolio als ontwikkelingsportfolio. Wij hebben tijdens een verkennende fase (oktober 2018 tot januari 2019) onderstaande criteria voor het gebruik van een portfolio besproken en opgesteld:

Presenteren:

- De leerlingen hebben, binnen onze kaders, veel creatieve vrijheid om hun portfolio vorm te geven. Wij zullen minimale eisen stellen waar alle leerlingen aan moeten voldoen.
- Elke vakgroep bespreekt welke opdrachten er wel of niet in het portfolio komen.
- Het portfolio wordt gevuld nadat de opdrachten beoordeeld zijn, zodat er geen enkele vorm van beoordeling aan het portfolio zelf zit.
- De leerlingen zijn zelf verantwoordelijk voor hun portfolio.
- De leerlingen kunnen hun portfolio direct gebruiken op hun eventuele kunstopleiding na onze school. Ook biedt het een mogelijkheid om een herinnering op te bouwen waar je over een aantal jaar tevreden op terug kan kijken.

Ontwikkeling:

- Voor elke opdracht die in het portfolio te zien is, wordt er door de leerling een korte reflectie geschreven.
- De artistieke ontwikkeling van de leerling staat centraal. Het proces wordt weergegeven.
- Aan het einde van elk schooljaar wordt het afgelopen schooljaar geëvalueerd en vooruitgekeken naar het volgende schooljaar.
- De doorlopende leerlijn wordt voor de leerlingen duidelijk, waardoor ze beter begrijpen dat de kunstvakken allemaal samenwerken.
- De leerling maakt een sterkte/zwakteanalyse en wordt zich bewust van zijn of haar creatieve mogelijkheden als hobby of vervolgopleiding.

Voor de vakken zijn de volgende afspraken gemaakt:

- BV: foto's van schetsen en eindwerk + reflectie.
- Muziek: klas 1 filmpje of audio van eigen spel, foto bladmuziek + cijfer/ reflectie.
- Muziek: klas 2 eigen beat, compositie + soundscape Efteling.
- CKV-junior: eindwerk (link of foto) + reflective.

Elke klas heeft een portfoliocoach. Dit is een van de kunstvakdocenten van de klas. De portfoliocoach kijkt voor een rapportperiode of alles in het cultuurdossier staat voor alle drie de vakken. Dit voorkomt dat docenten die veel klassen hebben, extra werkdruk krijgen.

In april 2020 zullen de docenten binnen het leergebied Kunst en Cultuur in klas 1 de pilots evalueren en afspreken hoe we schooljaar 2020-2021 gaan inrichten. Het streven is om het CKV-paspoort, Itslearning en het cultuurportfolio naast elkaar in te zetten in klas 1 en 2.

Beeldende Vorming

Bijdrage door Betty Blaauw, vakhoofd BV

In klas 1 en 2 bekijken we wat de leerlingen kunnen en wat hun interesses zijn. Hier passen we de opdrachten op aan. We gaan aan de slag met klei, schilderen, hout en tekenen. Daarnaast zijn we begonnen met moderne media, zoals InDesign en Photoshop.

Muziek

Bijdrage door Vincent de Mulder, vakhoofd Muziek

Alle leerlingen in de brugklas en de havo-leerlingen en vwo-leerlingen uit klas 2 krijgen 1 uur Muziek. Wij zien dit nog steeds, in tegenstelling tot andere scholen in de regio, als belangrijk onderdeel van de basisvorming van onze leerlingen. Er wordt o.a. lesgegeven in notenleer, muziektheorie en het spelen van het keyboard.

CKV-junior

Wij zijn zeer trots op het feit dat we CKV-junior op de lessentabel hebben staan. In zowel klas 1 als klas 2 worden de kunstdisciplines Fotografie, Theater en Dans behandeld. Ook wordt er gekeken naar wereldculturen en staat persoonlijke groei voorop. De leerlingen leren over anderen en over zichzelf. Natuurlijk horen hier ook verschillende activiteiten en excursies bij.

KC projectdagen klas 1 en 2

In de eerste twee jaar krijgen de leerlingen vooral aan het einde van het jaar een aantal projectdagen aangeboden. Deze projectdagen hebben soms wel en soms niet te maken met de lessen die bij de kunstvakken worden gegeven.

Ook krijgen alle leerlingen in klas 1 en 2 een voorstelling te zien, gespeeld door leerlingen van onze school. Het ene jaar gaat het toneelstuk over de Griekse mythologie en het andere jaar over sprookjes. Deze twee onderwerpen zijn gekozen zodat ze passen bij de thema's van het leergebied Kunst en Cultuur in klas 1 en 2.

KCV-junior

Leerlingen van het vwo kunnen na klas 1 kiezen om gymnasium te gaan doen. Als ze hiervoor kiezen, krijgen ze in klas 2 geen CKV-junior meer, maar KCV-junior.

Naast KCV-junior krijgen gymnasiumleerlingen vanaf klas 2 ook Latijn en Grieks. Om de leerlingen een zo realistisch mogelijk beeld te geven van deze drie vakken, krijgen alle vwo-leerlingen in de tweede helft van klas 1 voorbereidende lessen.

Havo-3 en vwo-3

Beeldende Vorming

Bijdrage door Alexandra Barton, docent BV.

We gaan in klas 3 een tandje hoger als het gaat om het materiaal en de thema's. De kaders worden steeds vrijer gelaten. De leerlingen worden gemotiveerd om te kiezen voor materialen waarmee zij graag willen werken en/of waarin zij beter willen worden. In klas 3 behandelen we de thema's Wonen, Vier Elementen, Ontdekkers enz. Bij de reflectie ligt meer de nadruk op persoonlijke ontwikkeling. De leerlingen worden ook begeleid in het reflecteren op eigen proces en product. Hoewel kunstgeschiedenis en beeldaspecten ook in klas 1 en 2 al in het programma zitten, krijgen de leerlingen in klas 3 ook een concrete uitleg over het examenprogramma KuBV en KuA, zodat zij een eerlijke en bewuste keuze kunnen maken om dit vak wel of niet aan het einde van de derde te kiezen.

KC projectdagen klas 3

Leerlingen krijgen in klas drie ter voorbereiding op hun profielkeuze (en dus examenvakken) een heel breed scala aan vakken aangeboden. Op dit moment bieden wij Kunst BV aan als examenvak, waardoor de leerlingen in klas 3 alleen het vak BV op de lessentabel hebben staan. Om een doorlopende leerlijn in klas 3 te realiseren, organiseren wij drie verschillende KC projectdagen, allemaal met een verschillend thema. Hieronder een korte uitleg.

1. 3D Design: leerlingen ontwerpen in groepjes op de computer een 3D-ontwerp. Per klas worden de top vijf ontwerpen gekozen en vervolgens geprint met een 3D-printer.
2. Theater & dans: leerlingen krijgen twee workshops van 2,5 uur. De ene workshop is een on-stage activiteit (dans, theatersport of acteren voor beginners) en de andere workshop is een off-stage activiteit (grime, kostuumontwerp of low light fotografie).
3. 24-uurs Filmfestival: leerlingen krijgen 24 uur om een film te maken rond een bepaald thema. Deze KC projectdag wordt in 2020-2021 voor het eerst georganiseerd.

Daarnaast doen alle leerlingen mee aan de theatervoorstelling van Theater Traxx en de tto-leerlingen hebben ook in klas 3 een Parents' Night.

Excursies

In klas 3 zijn er voor de reguliere leerlingen uit havo-e en vwo-3 twee dagexcursies. Met het vak geschiedenis gaan de leerlingen naar kamp Vught en met Frans gaan de leerlingen naar Lille.

De tto-leerlingen nemen daarnaast ook nog deel aan het uitwisselingsprogramma 'Let's Go'. De leerlingen kiezen voor Jelling (Denemarken), Berlijn, Naklo (Polen) of Gijon (Spanje). Vervolgens zullen zij een uitwisselingsweek met de leerlingen van een plaatselijke school hebben, waarin uiteraard veel ruimte is voor cultuur. Ook komen de leerlingen uit het buitenland een week lang bij de leerlingen van onze school.

Aan het einde van het jaar gaan de tto-leerlingen nog een dag naar Brussel om een bezoek te brengen aan het Europees Parlement.

Mavo-3 en mavo-4

KCKV

Het schoolexamen CKV voor onze mavoleerlingen is vooral praktisch ingericht en de opdrachten komen vanuit de belevingswereld van de leerlingen. Zo zijn we aan de slag geweest met persoonlijke fotografie en hebben we de kunstvorm Dans besproken met behulp van TikTok.

Beeldende Vorming en BTE

Bijdrage door Debby Rijkschroeff, vakhoofd BTE

Het vak Beeldend tekenen kan in mavo-3 worden gekozen door die leerlingen die het leuk vinden om creatief bezig te zijn en meer de verdieping in willen. Bij BTE word je meer uitgedaagd en ben je vrijer om te kiezen met welke materialen je wilt werken en hoe je een werkstuk wilt uitwerken. Leerlingen die geen BTE kiezen, hebben nog steeds in klas 3 twee uur per week BV.

BTE bestaat uit twee praktijkuren in de week, waarin je bezig bent met teken- en schilderopdrachten. Hiernaast krijg je één uur theorieles, waarin je vooral leert hoe een kunstwerk is opgebouwd aan de hand van de beeldaspecten. Dit vak sluit je af met een praktijkexamen en een theorie-examen. Het praktijkexamen vindt eerder plaats dan de schriftelijke examens. Dit zal in maart/april zijn. Ook hebben we nog een excursie naar het gemeentemuseum in Den Haag waar een aantal opdrachten gedaan worden aan de hand van het examenthema van dat jaar.

Havo-4/5 & Vwo-4/5/6

CKV

Bijdrage door Artje van der Linden, vakhoofd CKV

De lessen CKV zijn zowel theoretisch als praktisch. Eén uur per week bespreken we de kunstvorm en/of de dimensie en de andere les gaan de leerlingen aan de slag met de praktische opdracht. We geven geen toetsen. We bespreken de kunstvormen Film, Beeldend, Muziek, Theater en Dans. Daarnaast hebben we in periode 3 het Grote Onderzoek, waarbij leerlingen een onderzoek doen over een kunstvorm en een kunstonderwerp maken en presenteren.

KCV

In de lessen KCV worden de twee reizen naar Griekenland en Rome voorbereid: beide reizen zijn tweejaarlijks. Als voorbereiding op de reizen staan de lessen in het teken van de geschiedenis, de filosofie en de beeldhouwkunst van de desbetreffende reis, zodat de leerling een veelomvattend beeld krijgt van de denk- en leefwereld van het te bezoeken land/cultuur. Naast de jaarlijkse reis hebben de leerlingen een KCV-dag, die in het teken staat van de te maken reis.

Kunst Beeldende Vorming & Kunst Algemeen

Leerlingen die voor Kunst Beeldende Vorming (KuBV) & Kunst Algemeen (Kunstgeschiedenis) kiezen, worden voorbereid op een toekomst in de kunst- en cultuursector. Zij ervaren hoe het is om kunstenaar te zijn en gaan op excursie om met bekende kunstenaars in aanraking te komen.

Uitdagende PLUSuren

Bijdrage door Joyce Witter, coördinator uitdagende PLUSuren (oktober 2019)

Bij ons op school is de hele week een PLUSurenband in het rooster ingevoerd. De PLUSuren zijn er om de leerlingen die dat nodig hebben extra te ondersteunen tijdens het nulde uur (08:20-09:00 uur). Aan de andere kant zijn er ook leerlingen die meer willen, daarom worden er nu uitdagende PLUSuren gegeven. Dit kan van alles zijn en deze zijn nog in ontwikkeling.

Uitdagend PLUSuur Big History

Bijdrage door Joyce Witter, docent Big History (juli 2019)

Big History is een vak van de oerknal tot de eerste sterren, ons zonnestelsel, leven op aarde, dinosauriërs, de eerste mens, ijstijden, grote rijken, de industriële revolutie, globalisering, aangepast DNA en wat ons nog te wachten staat. Tijdens de lessen Big History ga je actief op zoek naar grote vragen. Wat gebeurde er tijdens en net na de oerknal? Hoe groot is het heelal? Waarom zijn supernova's zo belangrijk? Hoe is de aarde en ons zonnestelsel ontstaan? Hoe is het leven op aarde ontstaan? Is er buitenaards leven? Hoe zijn de dinosaurussen nou echt uitgestorven? We bestaan tenslotte allemaal uit sterrenstof!

Uitdagend PLUSuur Gamedesign

Bijdrage door Tanya du Fossé, docent Gamedesign (januari 2020)

In het uitdagend PLUSuur Gamedesign gaat een groep leerlingen samen aan de slag om zelf een speelbare demo van een game te maken. Dit doen we vanuit twee richtingen: game design/programmeren en concept art. De leerlingen leren werken met Gamemaker studio 2, Photoshop CC en Wacom tekentablets. Leerlingen vanaf de derde klas (alle niveaus) kunnen meedoen (dit jaar hebben we waarschijnlijk alleen derde- en vierdeklassers). Buiten dat de leerlingen ofwel beginnen met leren programmeren ofwel beginnen te leren hoe ze concept art maken, is een stukje beroepenoriëntatie ook een leerdoel. Daarnaast komen vrijwel alle 21st century skills aan bod.

Uitdagend PLUSuur Wereldtheater

Bijdrage door Brian de Boer, docent Wereldtheater (januari 2020)

Theater is al een eeuwenoude kunstvorm en het is sinds de tijd van de Oude Grieken en Romeinen al heel vaak veranderd. Tijdens het uitdagend PLUSuur Wereldtheater gaan we op reis langs alle grote theaterveranderingen in de afgelopen 2000 jaar. We beleven en spelen o.a. alsof we in de tempels van Dionysos zijn, de kerken van de middeleeuwen en de markten en theaters van de Renaissance zijn en we zien hoe theater de afgelopen 300 jaar is ontwikkeld. Uiteindelijk maken we een voorstelling waarin we een publiek van familie en vrienden laten zien wat wij de beste ontwikkelingen zijn. Dit PLUSuur is voor alle leerlingen van de derde klas en hoger.

Uitdagend PLUSuur De Vloer Op!

Bijdrage door Brian de Boer, docent De Vloer Op! (januari 2020)

Bij het uitdagend PLUSuur De Vloer Op! gaan we, net als in het televisieprogramma, improviseren met acteren. We verzinnen zelf scènes en karakters en spelen deze voor elkaar. Het leuke is dat je helemaal geen acteervaring hoeft te hebben! Naast het spelen van scènes doen we ook leuke warming-upactiviteiten en oefenen we o.a. met het snel wisselen van emoties in een gesprek. De leerlingen die het PLUSuur al eens hebben gevolgd, geven aan dat ze vooral de ontspannen sfeer van het improviseren zo fijn vinden: alles mag en niks is fout! Iedereen mag meedoen!

Best practice: Het cultuurprofiel binnen niet-kunstvakken

Natuurlijk wordt het cultuurprofiel niet alleen bij de kunstvakken uitgedragen, al is het daar vanzelfsprekend wel het duidelijkst aanwezig. Een visie op cultuuronderwijs hoort gedragen te worden en hoort zichtbaar te zijn in de hele school. Lesgeven op een cultuurprofielschool betekent niet dat je eens in de zoveel tijd iets met kunst en cultuur doet.

Dit onderwerp hebben wij recent besproken tijdens een ontwikkeldag voor al het OP. In bijlage 4 is een inventaris te vinden van praktijkvoorbeelden van de visie op cultuuronderwijs bij niet-kunstvakken. Hieronder noemen we alvast een aantal van deze *best practice* voorbeelden:

Danslessen bij LO

Bijdrage door Nathaly de Man, docent LO (april 2019)

In principe krijgen alle klassen in eerste instantie de eerste (of eerste twee lessen) een dansje van de docent, om wat inspiratie op te doen.

Klas 1:

Krijgt een dansje (5x 8 tellen) van de docent en de leerlingen moeten deze met minimaal 4x 8 tellen afmaken. Daarnaast moeten ze ook eindigen met een duidelijke eindpose.

Klas 2: Keuze uit twee opties

1. Krijgt een (ander) dansje van 6x 8 tellen van de docent en de leerlingen moeten deze met minimaal 4x 8 tellen afmaken. Daarnaast ook weer een eindpose met minimaal twee verschillende formaties.
2. Een eigen nummer kiezen. Dansje van minimaal 6x 8 tellen, een eindpose en twee verschillende formaties.

Klas 3: Keuze uit twee opties

1. Krijgt een (ander) dansje van 6x 8 tellen van de docent en de leerlingen moeten deze met minimaal 4x 8 tellen afmaken. Daarnaast beginnen ze met een introductie en hebben een eindpose met minimaal twee verschillende formaties.
2. Een eigen nummer kiezen. Dansje van minimaal 6x 8 tellen met introductie, een eindpose en twee verschillende formaties.

Bovenbouw:

Introductie + minimaal 8x8 tellen + eindpose + minimaal 2 verschillende formaties + danskleding/materiaal.

De onmogelijke driehoek (Escher en wiskunde)

Bijdrage door Irene Groenbos, docent wiskunde (augustus 2019).

In mavo-2 bij het hoofdstuk Meetkunde wordt aanvullend op het tekenen van driehoeken een verbinding gelegd met de kunstwerken van Escher.

Ter introductie van het thema optische illusie wordt een aantal afbeeldingen getoond waarin optische illusies zijn gecreëerd. De leerlingen worden gestimuleerd om te discussiëren over wat zij in de afbeelding zien. Via meesterwerk 'De waterval' wordt een overstap gemaakt naar Escher, de meester van de optische illusies. Er wordt een link gelegd tussen Escher de graficus/kunstenaar en Escher de wiskundige.

Escher maakte in zijn schilderijen gebruik van de wiskundige principes van regelmatige vlakverdelingen en symmetrie, waarmee hij onmogelijke werelden in zijn werk heeft gecreëerd. De leerlingen gaan vervolgens zelf aan de slag met het creëren van een optische illusie. Via een stappenplan, met als basis het tekenen van een gelijkzijdige driehoek, maken zij een onmogelijke driehoek ('The Penrose triangle').

Language, Literature & Performance

Bijdrage door Marina Hume, docent Engels/ LLP (oktober 2019).

In tto-4 hebben leerlingen het vak LLP: Language, Literature and Performance. Dit vak wordt gegeven als vervanging voor het reguliere vak Engels. Tijdens de lessen gaan leerlingen diepgaand aan de slag met de Engelse taal en cultuur. Tijdens de language and literature lessen kijken we uitgebreid naar verschillende teksten en culturele fenomenen. We bespreken drie verschillende literaire teksten (Alice's Adventure's in Wonderland, The Complete Maus en The Chosen), die we uitgebreid bespreken. We kijken bij deze teksten naar de (culturele) context, hoe ze geïnterpreteerd kunnen worden en in hoeverre ze nu nog relevant zijn. Daarnaast gaan we ook verschillende teksten van Shakespeare bekijken en onderzoeken wat voor invloed Shakespeare gehad heeft op de taal en (Engelstalige) cultuur en literatuur. Daarnaast leggen we links tussen bepaalde teksten en sociaal-maatschappelijke problemen. Hierbij kijken we naar de invloed van taal, hoe taal gebruikt wordt om bepaalde boodschappen over te brengen en hoe een bepaald sociaal-maatschappelijk probleem gepresenteerd wordt in verschillende teksten.

LLP in tto-4 is een voorbereiding op het vak English A: Language and Literature van het IB-programma (Internationaal Baccalaureaat). Dit vak wordt op internationaal niveau aangeboden. Op het Jacob van Liesveldt krijgen leerlingen in tto-5 en tto-6 dit vak in plaats van regulier Engels. Het wordt vormgegeven rond een variatie aan literaire en niet-literaire teksten. We gebruiken het geleerde van LLP en bouwen hierop voort. Leerlingen krijgen (meer) inzicht in het gebruik van de taal en het effect van taal op een specifiek publiek. Ze leren hoe taal gebruikt wordt in bijvoorbeeld propaganda en de politiek en leren teksten diepgaand te analyseren. De literaire kant van het programma kijkt uitgebreid naar de relevantie van bepaalde teksten, de samenhang tussen literaire teksten en niet-literaire teksten, maar ook het gebruik van symboliek en andere literaire technieken om betekenis te geven. Daarnaast kijken we ook bij IB naar hoe tekst (en daarbij ook visueel materiaal) en taal gebruikt worden om sociaal-maatschappelijke problemen te presenteren. Het doel van LLP en IB is om zelfstandigheid en autonomie te bevorderen bij leerlingen en daarnaast om bewustzijn te creëren van de maatschappij en de wereld als geheel, respect ten aanzien van andere culturen en denkwijzen te stimuleren en leerlingen te leren met een open visie de dialoog aan te gaan over sociale en maatschappelijke onderwerpen.

Informatiekunde en Informatica

Bijdrage door Jan Simon van der Linde, vakhoofd Informatiekunde en Informatica (december 2019)

Als onderdeel van onze cultuurprofielschool heeft het vak Informatiekunde een plek gekregen wanneer het gaat om algemene kennis en toepassing voor de onderwerpen Mediawijsheid en Informatievaardigheden.

Bij Mediawijsheid gaan de leerlingen op zoek naar de mogelijkheden van goed internetgebruik, maar ook de minder positieve aspecten, zoals phishing, malware en identiteitsfraude.

Door gebruik te maken van Informatievaardigheden leren de leerlingen hoe ze op een goede en snelle manier de juiste informatie kunnen opzoeken.

Digit-vo biedt een gevarieerde lesmethode voor de leerlingen om hiermee aan de slag te kunnen.

Leerlingen kunnen na havo-3 en vwo-3 kiezen voor Informatica. Dit keuzevak is beschikbaar voor alle leerlingen, ongeacht het gekozen profiel. Bij Informatica gaan we dieper in op bepaalde computervaardigheden die passen bij onderwijs in de 21^e-eeuw. Denk hierbij aan coderen, programmeren en professioneel filmen. De leerlingen hebben dit schoolexamenvak 3 of 4 uur per week.

Culturele jaarkalender

Overzicht per klas

Binnen en buiten de lessen worden veel verschillende activiteiten georganiseerd. In onderstaand overzicht zijn alle activiteiten te vinden. In bijlage 3 is voor elke activiteit een korte toelichting geschreven door de collega die verantwoordelijk is voor het programma

Klas 1		Wanneer	Doelgroep
Introductieweek	Projectweek	Aug	Alle leerlingen
Beeld en Geluid	Dagexcursie CKV-junior	Dec	Alle leerlingen
Parents' Night	Tto-project	Jan/feb	Alle tto leerlingen
Project Europe	Projectweek	Feb	Alle tto leerlingen
Schoolproductie	Theatervoorstelling	Feb	Alle leerlingen
Globaland	KC project	Apr	Alle niet-tto leerlingen
Prodemos	Dagexcursie	Juli	Alle leerlingen
Culturenmarkt	KC projectdag	Juli	Alle niet-tto leerlingen

Klas 2		Wanneer	Doelgroep
Parents' Night	Tto-project	Jan/feb	Alle tto leerlingen
Schoolproductie	Theatervoorstelling	Feb	Alle leerlingen
A World Apart	Projectweek	Feb	Alle tto leerlingen
Aken	Dagexcursie Duits	Maart	Alle leerlingen
Efteling	Dagexcursie CKV-junior	Mei	Allen behalve gymnasium
Xanten	Dagexcursie KCV-junior	Mei	Gymnasium
Voornes Duin	Dagexcursie Biologie	Juni	Alle leerlingen
Pretparkenfestival	KC projectdag	Juli	Allen behalve gymnasium
Wereldmuziek	KC projectdag	Juli	Alle leerlingen
Brielle	KC projectdag	Juli	Alle reguliere leerlingen

Klas 3		Wanneer	Doelgroep
3D-design	KC projectdag	Sep	Alle niet-tto leerlingen
Theater Traxx	Theatervoorstelling	Okt/nov	Alle leerlingen
Rotterdam	Dagexcursie KCKV	Nov	Alle 3M leerlingen
Ruhrgebiet	Uitwisselingsprogramma	Nov	Leerlingen Duits in klas 4
Climate Xchange	Projectweek tto	Feb	Alle tto leerlingen
Let's Go	Werkweek tto	Apr/mei	Alle tto leerlingen
Parents' Night	Tto-project	Jan/feb	Alle tto leerlingen
24-uurs Filmfestival	KC projectdag	Mrt	Alle leerlingen
Vught	Dagexcursie Geschiedenis	Mrt	Alle leerlingen
Druck	Theatervoorstelling	Mei	Alle leerlingen met Duits
Antwerpen	Dagexcursie KCKV	Juni	3M Duits of geen 2 ^e MVT

Klas 3 (verder)		Wanneer	Doelgroep
Lille	Dagexcursie Frans	Juni	Alle leerlingen met Frans
Eigen Meesterwerk	Presentatiedag KCKV	Juli	Alle 3M leerlingen
Theater/Dans	KC projectdag	Juli	Alle leerlingen
Brussel	Dagexcursie	Juli	Alle tto leerlingen
Delf Junior	Taalverdieping	Hele jaar	3M leerlingen met Frans
DSD	Taalverdieping	Hele jaar	Vanaf klas 3

Klas 4		Wanneer	Doelgroep
Introductiedag	Projectdag CKV	Aug	Havo & Vwo
Zeilweek	Werkweek	Aug	Mavo
Rotterdam/ Den Haag	Dagexcursie KuA/KuBV	Okt	Havo & Vwo
CUI orkest	Gastles CKV	Okt/nov	Havo & Vwo
Shakespeare in Performance	Theatervoorstelling	Dec	Havo-tto
Amsterdam	Dagexcursie CKV	Jan	Havo & vwo
Den Haag	Dagexcursie BTE	Feb	BTE
Buitenlandreis	Werkweek	Mei	Havo & Vwo
LLP Performance Night	Theatervoorstelling	Jun	Vwo-tto

Klas 5 & 6		Wanneer	Doelgroep
Rome en Griekenland	Werkweek	Aug	Gymnasium
Amsterdam	Dagexcursie KuA/KuBV	Okt	5H, 5A, 6A

Schoolbrede keuzeactiviteiten

Naast de activiteiten die binnen het curriculum van een bepaald jaar worden georganiseerd, kunnen leerlingen ook meedoen met verschillende keuzeactiviteiten.

Activiteit	Wanneer	
Het BRA-team	Hele jaar	
JacobLiterair	Hele jaar	
GSA	Hele jaar	
Kerstviering	Dec	
Open Podium	Apr	

Hoofdstuk 3: Communicatie en zichtbaarheid

Bijdragen door Miranda van Zelst en Mariëlle van Roon, PR en werving, Karin Heijlema, hoofd mediatheek, en Frits van Duijvenbode, hoofd facilitaire dienst.

Binnen in de school

Aan de rand van Hellevoetsluis ligt PENTA college Jacob van Liesveldt. Leerlingen uit Hellevoetsluis en omstreken vinden hun weg naar school met de fiets, de scooter of de bus. Het schoolplein is voorzien van veel groen en er zijn zonneweiden en veel zitplaatsen. Het kleurige gebouw heeft een centraal binnenplein en een aula beneden. Er zijn vier trappenhuisen in verschillende kleuren. Kinderen in klas 1 zijn een meester in het rap ontdekken van de gekleurde trappenhuisen en de verschillende gekleurde vakken. Engels wordt gegeven in de rode gang, aardrijkskunde in groen en zo vinden ze snel de weg. Door de bijzondere bouw met versmallingen en hoekjes waar ze lekker kunnen zitten voelen de kinderen zich er snel thuis. Niemand raadt tijdens een rondleiding dat er 1200 leerlingen op deze school zitten. Rustig werken kan in de mediatheek op ieder moment van de dag en is er iets aan de hand? Dan staan de conciërges en hun collega's altijd voor de kinderen klaar.

Expositie van leerlingenwerk

De vakgroep BV selecteert een aantal keer per jaar werk van leerlingen om in de school op te hangen. Op elke verdieping is daarom werk van leerlingen te vinden.

Mediatheek

De mediatheek is een plaats in school waar leerlingen kunnen werken, boeken kunnen lezen en tot rust kunnen komen.

In de mediatheek hangt kunst die door leerlingen is gemaakt en die regelmatig wordt gewisseld. Aan een waslijn worden aankondigingen van voorstellingen en films gehangen, om leerlingen te prikkelen naar het theater of de bioscoop te gaan. Er is een abonnement op Preview, het maandblad dat nieuwe films aankondigt en vertelt over hoe films tot stand komen.

Om de (gemiddeld) 14 dagen wordt er een thematafel gemaakt waarbij de thema's aansluiten bij actuele gebeurtenissen. Denk hierbij aan het Rembrandt jaar of de Boekenweek voor jongeren.

Via Facebook en Instagram laten we dat ook aan de buitenwereld zien.

We dagen leerlingen uit om óók boeken te lezen die geschreven zijn door iemand met een andere culturele achtergrond dan zij zelf.

Aula

In de aula zijn warme kleuren gekozen waardoor de aula gezelligheid en rust uitstraalt voor de leerlingen. De uitstraling van de gezonde school vind je vooral bij de catering. Leerlingen kunnen hier een lekkere en gezonde lunch kopen. De aula biedt rust om huiswerk te maken en is een ontmoetingsplaats voor de leerlingen.

In het voorjaar 2019 is een langgekoesterde droom gerealiseerd. De facilitaire dienst en collega's van het BRA-team hebben samen in een aantal zaterdagen op school gewerkt om een techniekhuis te bouwen. Alle licht- en geluidstechniek die nodig is voor voorlichtingsavonden en theaterproducties is nu heel snel te gebruiken.

PR

We maken alles bekend door middel van flyers, advertenties in de krant, aankondigingen op de website en via Facebook en Instagram.

De portalen van Jacob van Liesveldt staan boordevol informatie voor leerlingen, ouders en medewerkers. Ook de foto's van alle activiteiten staan op een portaal.

Offline

Op een aantal plekken in de school is een poster te vinden waar een groot gedeelte van het aanbod aan kunst veel verschillende activiteiten hebben uitgelegd.

Als deel van het Pr-materiaal voor de voorlichting en werving is er een flyer gemaakt bestaande uit informatie over de invulling van de cultuurprofielschool bij ons op school, aangevuld met een aantal foto's van voorbeelden van de verschillende lessen en activiteiten.

Ook staat het logo van de cultuurprofielschool op elke informatiebrief voor ouders en leerlingen wanneer de activiteit aansluit bij het programma van de cultuurprofielschool.

Online

De website heeft vooral een pr-functie. Hier is heel veel informatie op te vinden voor bezoekers en toekomstige leerlingen.

Onder alle drie de tabbladen is informatie over de cultuurprofielschool te vinden:

- Onder ONDERWIJS staat bij 'Cultuuronderwijs' de visie op cultuuronderwijs. Ook staat hier een link die verwijst naar de algemene pagina 'CultuurProfielSchool'.
- Onder ALGEMENE INFORMATIE staat bij 'CultuurProfielSchool' informatie over de verschillende kunstvakken, met een link naar de Pinterest van Galerij van Liesveldt en de Instagram account @kunstophetjacob.
- Onder GROEP 7 & 8 staat bij 'CultuurProfielSchool' de flyer van kunst en cultuur.

De school heeft een algemene pagina op Instagram

(<https://www.instagram.com/jacobvanliesveldt/>) en Facebook

(<https://www.facebook.com/penta.nl/>) waar regelmatig aankondigingen en verslagen van activiteiten gepost worden. Een team van zeven medewerkers van de school overleggen vier á vijf keer per jaar over welke content wel en niet geplaatst wordt. Zo hebben we al besproken dat we geen politieke uitingen op onze sociale media zetten, maar kunnen we wel reclame maken voor culturele instellingen die activiteiten voor school georganiseerd hebben.

De vakgroep BV beheert een Pinterest pagina 'Galerij van Liesveldt'

(<https://nl.pinterest.com/galerijvanliesveldt/>) en een Instagram account genaamd

@kunstophetjacob (<https://www.instagram.com/kunstophetjacob>). Hier worden de kunstwerken die de leerlingen bij BV maken gedeeld door docenten.

De leerlingen kunnen via het leerlingenportaal toegang krijgen tot het YouTube-kanaal van school. Vanwege de regelgeving rondom de AVG Privacywet kunnen we, net zoals het foto archief, het filmmateriaal niet publiekelijk delen. De films die besloten beschikbaar zijn, zijn registraties van theaterproducties en films die bij het vak Informatica gemaakt worden.

Voorlichting en werving

Lessen voor leerlingen uit groep 8

Het wervingsjaar start met een grote avond voor kinderen uit groep 7 en 8 met hun ouders. Op deze Even proeven-avond krijgen de kinderen een menu aangereikt. Ze kiezen drie lesjes van het menu en gaan proeven! Een week later is de informatieavond voor tweetaling onderwijs.

De basisscholen uit de wijde omgeving komen met hun groep 8 op school kijken en lessen volgen. Wanneer ze niet met school komen is er een speciale proeflesmiddag in december. In januari geven we nog een grote voorlichtingsavond en is er het open huis!

Masterclass PO

Vanaf oktober staan op woensdagochtend of- middag de deuren open voor die kinderen van de basisschool die meer willen en meer kunnen. Een zorgvuldig samengesteld lessenpakket zorgt ervoor dat de leerlingen onderwijs krijgen dat bij hen past. Het lessenpakket bestaat uit zes of zeven lessen van vakken zoals Big History, CKV-junior, Biologie en Sterrenkunde.

Open Huis

Op het Open Huis worden de BV en muziekl lokalen ingericht voor bezoekers. In de aula is er een kraam waar de cultuurprofielschool samen met informatie over het vak CKV wordt gepresenteerd.

Hoofdstuk 4: Samenwerken met...

... culturele instellingen

Tijdens het organiseren van culturele activiteiten zoeken we vaak naar professionals uit de cultuursector om ons aanbod te verrijken. Een voorbeeld hiervan is het CUI-orkest. Het CUI-orkest is een lokaal orkest dat bestaat uit amateurmuzikanten. De afgelopen paar jaar hebben de meeste leerlingen uit klas 4 een gastles gekregen van een deel van het orkest, als voorbereiding op de excursie naar het Concertgebouw in Amsterdam. De leden van het orkest komen met hun instrumenten naar school en vertellen waarom zij ooit met muziek zijn begonnen. Ook vertellen ze hoe hun instrument werkt en spelen ze samen een ingestudeerd stuk. Sommige muzikanten laten zelfs de leerlingen op hun instrument spelen!

Voorbeelden van andere culturele instellingen die wij bezoeken en waar een educatief kunst- en cultuurprogramma aan verbonden is, zijn o.a.:

- Tivoli Theater te Hellevoetsluis (bioscoop)
- Het Rijksmuseum
- Het Nationaal Concertgebouw
- Het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid
- De Efteling
- Archeologisch Park Xanten
- Nationaal Monument Kamp Vught
- De Brielse Dom en de Sjoel
- Het Museum aan de Stroom (Antwerpen)

De volledige lijst met culturele activiteiten is te vinden in onze culturele jaarkalender.

... oud-leerlingen

In de afgelopen jaren hebben oud-leerlingen vaak gastlessen gegeven, zoals bijvoorbeeld:

- Pianist Gijs van Winkelhof (<https://www.gijsmusic.com/en/what-gijs-music-does/>)
- Singer-songwriter Youri Lentjes (<http://yourilentjes.com/>)
- Freelance regisseur Danny Maas (<https://www.dannymaas.nl/>)

Nadat Myrthe van Drunen en Coen Meurs in 2019 hun vwo-diploma hebben gehaald, zijn ze in 2019-2020 direct begonnen met hun stage op het Jacob van Liesveldt als onderdeel van hun opleiding Klassieke Talen.

Wij zijn heel erg blij dat onze oud-leerling Duncan Laurence het Eurovisie Songfestival 2019 heeft gewonnen. In de toekomst gaan wij natuurlijk proberen om hem op school een workshop, masterclass of gastles te laten geven. Helaas is die mogelijkheid er nu nog niet vanwege zijn drukke werkschema.

... basisscholen in de buurt

Alle basisscholen in de buurt worden uitgenodigd voor onze wervingsactiviteiten. Meer hierover is te lezen in hoofdstuk 3. We hebben geen onderwijskundige samenwerking met basisscholen en werken niet met een doorlopende leerlijn PO-VO, omdat wij leerlingen krijgen van 15+ verschillende scholen, ieder met een eigen leerlijn kunst- en cultuur.

... vervolgopleidingen

Hanneke Kuipers, decaan mavo

Deze opleidingen komen elk jaar naar onze mavo-opleidingenavond:

Instituut	Grafisch Lyceum	Hout- en Meubileringscollege
Stad	Rotterdam	Rotterdam
Website	https://www.glr.nl/	https://www.hmcollege.nl/
Na 2018-2019	2 leerlingen (interieuradviseur en verkoopadviseur woon)	4 leerlingen (fotografie, videodesign, media-vormgeving en redactioneel medewerker)

Michiel van der Wal, decaan havo en Hans Nooteboom, decaan vwo

Tijdens de opleidingenavond komen de TMO Fashion Business school en de Willem de Koning. In 2019-2020 is een leerling gestart met de Herman Brood Academie.

Hoofdstuk 5: Bedrijfsvoering

Lessentabel

Zoals in onderstaande tabel te zien is, krijgen leerlingen in klas 1 en 2 minimaal vier uur kunst en cultuur. BV kan gekozen worden als examenvak voor zowel de mavo als de havo als het vwo. Ook krijgen alle leerlingen in mavo-3, havo-4 en atheneum-4 CKV. Gymnasium-4 krijgt KCV.

Onderbouw	BV	Muziek	CKV-junior	KCV-junior
Klas 1	2 uur (mha)	1 uur (mha)	1 uur (mha)	-
Klas 2	2 uur (mha)	1 uur (ah)	1 uur (mha)	1 uur (gym)
Klas 3	2 uur (ah)	-	-	1 uur (gym)

Bovenbouw mavo	BV	BTE	KCKV
Klas 3	2 uur	1 uur	1 uur
Klas 4	-	3 uur	-

Bovenbouw havo	KuBV	KuA	CKV
Klas 4	2 uur	1 uur	2 uur
Klas 5	2 uur	1 uur	-

Bovenbouw vwo	KuBV	KuA	CKV	KCV	Drama
Klas 4	2 uur	1 uur	2 uur (ah)	1 uur (gym)	1 uur (tto)
Klas 5	2 uur	1 uur	-	1 uur (gym)	-
Klas 6	2 uur	1 uur	-	1 uur (gym)	-

Vakgroep kunstvakken

De vakgroep Kunstvakken bestaat uit alle docenten Muziek en de verschillende soorten CKV en BV.

Docent:	Muziek	CKV			BV			KCV(-j)
		CKV-j	KCKV	CKV	BV	BTE	KuBV	
Betty Blaauw					VH		VH	
Brian de Boer		VH	VH	D				
Vincent de Mulder	VH	D						
Artje van der Linden				VH			D	
Jetske Trieller		D						
Debby Rijkschroeff		D	D	D	D	VH		
Wilma Snelders				D				
Kayra Schott					D			
Alexandra Barton		D		D	D			
Henk Schreuders								VH

(VH = vakhoofd, D = docent)

Overleg

De verschillende vakgroepen hebben vijf keer per schooljaar tijdens ontwikkeldagen de mogelijkheid voor een vakvergadering. De vakgroepen CKV en CKV-junior hebben los van elkaar vier keer per jaar een vakvergadering. In deze vergaderingen worden opdrachten, beoordelingen, excursies, activiteiten en lesmaterialen besproken.

Naast de losse vakvergaderingen staan er vanaf 2020-2021 ook twee kunstvakvergaderingen gepland. Deze vergaderingen worden gebruikt om het cultuurprofielplan, de doorlopende leerlijn en de schoolbrede visie op cultuuronderwijs te bespreken. Na deze vergaderingen wordt het cultuurprofielplan naar het volledige personeel gestuurd met de vraag om feedback.

Ook spreken wij elkaar nog in kleinere groepen om bepaalde activiteiten af te ronden, lessen te bezoeken of opdrachten voor te bereiden.

Taakverdeling en facilitering

Hieronder staat per taak genoemd hoeveel uren er totaal op jaarbasis worden uitbetaald. De taken worden uitgevoerd door een of meerdere collega's. Dit is een overzicht van alle taken die te maken hebben met het cultuuronderwijs op Jacob van Liesveldt.

Cultuurcoördinator	160 uur
Organisatie Dag van de Franse Taal	10 uur
Organisatie excursie bovenbouw	40 uur
Organisatie werkweek Rome	40 uur
Organisatie excursie Voornes Duin	10 uur
Talentbegeleiding	30 uur
Onderhoud vitrines	15 uur
Coördinatie & uitvoeren uitdagend PLUSuur	100 uur
Coördinatie BRA (o.a. schoolfeesten en theatervoorstellingen)	180 uur
GSA (Gay-Straight Alliance)	40 uur
Fotojaarboek	20 uur
Identiteitscommissie (o.a. kerstviering, paasviering)	90 uur
Oriëntatie op Klassieken	20 uur
Vakhoofdschap CKV (CKV-junior, KCKV en CKV)	50 uur
Vakhoofdschap BV (BV, KuBV, KuA en BTE)	40 uur
Vakhoofdschap KCV	20 uur
Vakhoofdschap Muziek	10 uur
Website en sociale media	80 uur
Totaal	955 uur

Taakverdeling

Hieronder staan de taken van de cultuurcoördinator, het vakhoofd en de vakdocent beschreven. In sommige vakgroepen zijn andere afspraken gemaakt waardoor de taakverdeling aangepast is.

De cultuurcoördinator:

- initieert en denkt mee over vakoverstijgende projecten en activiteiten, die vervolgens eventueel opgepakt kunnen worden door vakcollega's;
- schrijft het cultuurprofielplan, past dit aan en voert het uit;
- informeert het personeel over het kunst- en cultuurbeleid van school;
- werkt samen met externe partijen voor financiering, zoals subsidies;
- werkt samen met de schoolleiding over het te voeren beleid;
- is op de hoogte van ontwikkelingen binnen het cultuuronderwijs in Nederland en, waar nodig, informeert het personeel (of een betreffend deel hiervan);
- heeft een helikopterview op wat er allemaal op school gebeurt op het gebied van kunst en cultuur;
- belegt en zit de kunstvakvergaderingen voor.

Het vakhoofd:

- bereidt vakvergadering voor en zit deze voor;
- beheert het vakbudget, tenzij dit anders is afgesproken;
- voert gesprekken met vakdocenten over scholing en ontwikkeling;
- is het eerste aanspreekpunt voor de schoolleiding;
- plant de data van excursies en activiteiten;
- maakt de klassenindeling (welke klas wanneer gaat);
- stelt de informatiebrief op voor leerlingen en ouders en informeert collega's; reserveert activiteiten.

De vakdocent:

- overlegt over opdrachten, normering en beoordeling;
- maakt foto's van werk van leerlingen en deelt dit met collega's;
- is actief betrokken bij vakvergaderingen;
- ondersteunt waar nodig bij excursies en activiteiten.

Lokalen en werkruimtes

Onze school heeft drie lokalen die ingericht zijn voor lessen BV en een muzieklokaal. Deze vier lokalen hebben ook allemaal een opslagruimte om materialen en instrumenten op te slaan. Er zijn drie computerlokalen met minimaal 30 computers in elk lokaal. Deze computerlokalen worden vaak in de lessen CKV gebruikt. Er is een lokaal dat is ingericht voor de lessen Klassieken.

In 2020 is het Teaching & Learning Lab geopend. Dit is een modern ingericht lokaal waar leerlingen interactief met elkaar aan het werk kunnen. In dit krantenartikel is meer te lezen over o.a. het Learning Lab: <https://www.ad.nl/binnenland/webcamdocent-ik-wilde-geen-uitval-dus-nu-geef-ik-les-van-een-afstandje~a600db53/>

Ook hebben wij een mediatheek waar leerlingen zelfstandig kunnen werken. Meer over de mediatheek staat in hoofdstuk 3. Daarnaast zijn werkruimtes beschikbaar waar met o.a. een green screen voor films en een opklapbare fotostudio voor fotografie gewerkt kan worden.

Financiën en budget

Ouderbijdrage

De ouders van de leerlingen betalen elk jaar een ouderbijdrage. Hieronder staat het bedrag dat elk jaar door de ouders betaald wordt om de activiteit te betalen.

Activiteit		
Introductieweek	1-regulier	€ 10,00
Introductieweek	1-tto	€ 17,50
Dagexcursie Beeld en Geluid (CKV-junior)	1	€ 25,00
Dagexcursie Efteling (CKV-junior)	2-mha	€ 25,00
Dagexcursie Aken (Duits)	2-hv	€ 25,00
KC projectdag	2-regulier	€ 10,00
Dagexcursie Xanten (KCV-junior)	2-gym	€ 25,00
KC projectdag	2-tto	€ 10,00
Werkweek Cambridge	2-tto	€ 390,00
Dagexcursie Blijdorp (Biologie)	3-mavo	€ 17,50
Dagexcursie Rotterdam (KCKV)	3-mavo	€ 12,00
Dagexcursie Antwerpen (indien leerlingen geen fa volgt)	3-mavo	€ 27,50
KC projectdag Theater	3-regulier	€ 10,00
Dagexcursie Vugt (Geschiedenis)	3	€ 17,50
Dagexcursie Lille (Frans)	3	€ 27,50
Werkweek Gijon, Jelling, Naklo of Berlijn (uitwisseling)	3-tto	€ 350,00
KC projectdag Uitwisseling	3-tto	€ 22,50
Werkweek Zeilweek	4-mavo	€ 325,00
Dagexcursie Den Haag (BTE)	4-mavo	€ 27,50
Dagexcursie Amsterdam (CKV)	4-havo/vwo	€ 25,00
Werkweek Praag, Parijs of Survival	4-havo/vwo	€ 370,00
KC projectdag Introductiedag CKV	4-havo/ath	€ 15,00
Werkweek Rome	4-&5-gymnasium	€ 800,00
Werkweek Londen	4-tto	€ 415,00
Dagexcursie KCV	Bovenbouw	€ 25,00
Dagexcursie KuBV	Bovenbouw	€ 27,50
Disneyland (optioneel, examenuitje)	Examenklassen	€ 185,00

Leerlingen van wie de ouders niet de financiële middelen hebben om de ouderbijdrage te betalen, kunnen dit aangeven bij onze financiële administratie. Hier is een regeling voor, zodat de leerlingen toch gewoon mee kunnen doen met de activiteiten.

Nachtvergoeding

Elke collega die meegaat op een meerdaagse werkweek krijgt per nacht een vergoeding van €103,-

Begroting 2019

Dit zijn de vakbudgetten en bijdragen van school voor boekjaar 2019.

CKV-junior	€ 2.500,00
CKV	€ 2.500,00
Kunst Algemeen	€ 1.000,00
Kunstzinnige Vorming	€ 1.000,00
Klassieke Culturele Vorming	€ 500,00
Beeldende vakken	€ 11.000,00
Drama/ Toneel	€ 6.000,00
Muziek	€ 2.000,00
Buitenschoolse activiteiten	€ 26.000,00
Kosten werkweken	€ 208.000,00
Abonnementen	€ 4.600,00
Kosten excursies	€ 72.840,00
PR	€ 30.000,00
Totaal	€ 367.940,00

Investerings en materialen

Dit is een indruk van de langetermijninvesteringen die de laatste paar jaar gedaan zijn.

Licht en geluid in de aula	€ 4.000,00
Blended learning	€ 11.000,00
Mini iPads CKV	€ 2.000,00
Foto- en filmcamera's	€ 2.000,00
Techniekhuis in de aula	€ 3.000,00
3D-printers	€ 3.000,00
Smart TV's in de kunstlokalen	€ 11.000,00
Podiumdelen	€ 4.000,00
Learning lab	€ 10.000,00
Totaal	€ 50.000,00

Subsidies

Jaarlijks bekijken we welke subsidiemogelijkheden er zijn en welke ondersteund worden door CVO en het Ministerie van Onderwijs.

Tto

Bijdrage door Benjamin Lentjes, coördinator tto (september 2019)

Vanuit onze tto afdeling vragen wij al vele jaren subsidies aan, zowel voor projecten voor leerlingen in onder- en bovenbouw als voor onze docenten om cursussen te kunnen volgen in binnen- en buitenland. Via Erasmus+ vragen we dus zowel KA1 mobiliteit voor professionals (ongeveer €20.000 voor twee jaar) als KA2 voor speciale projecten voor leerlingen. Het huidige KA2 project heet Future Face of Europe. Dit is een uitwisseling tussen bovenbouwleerlingen van onze school en leerlingen in Noorwegen en Spanje. De looptijd van dit project is drie jaar en gaat in op het onderwijs en bedrijfsleven in Europa.

Fonds voor Cultuurparticipatie

We zijn op moment van schrijven aan het oriënteren op de aanvraag vanuit het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Gymnasium

Elk jaar wordt door Henk Schreuders, coördinator gymnasium, subsidie aangevraagd voor het gymnasium van onze school.

CJP

De grootste kostenpost voor onze school is het vervoer van en naar excursies, en deze was niet te betalen vanuit het budget dat we van CJP zouden krijgen. Na een oriëntatie bij scholen binnen het PENTA college kwamen we erachter dat dit met een bepaalde financiële constructie, wel mogelijk werd. In juli 2019 hebben we ervoor gekozen om weer de CJP-kaart aan te vragen. Helaas reageerde CJP langzaam en in oktober 2019 kregen we een reactie. We hebben er toen voor gekozen om niet in een druk jaar met o.a. een visitatie ook nog eens het werk van de aanvraag van de CJP op ons te nemen.

Het streven is om vanaf schooljaar 2020-2021 CJP te kunnen gebruiken voor alle leerlingen uit klas 1, 2, 3 en 4.

Bij- en nascholing

Collega's worden door de schoolleiding en het vakhoofd gevraagd om bijscholing te volgen. Andersom staat de schoolleiding ook open voor bijscholing op eigen verzoek. De collega's krijgen de mogelijkheid om te kiezen wat ze willen. De afgelopen paar jaar zijn er vooral vakdidactische cursussen over de verschillende soorten CKV gevolgd op het VU in Amsterdam, om de nieuwe collega's in te werken. In februari 2020 beginnen twee collega's van BV aan de ICLON cursus Kunstgeschiedenis in Tilburg.

Ook worden de bijeenkomsten van VCPS bezocht, vaak door de cultuurcoördinator en een collega die veel baat kan hebben bij het Leernetwerk dat wordt aangeboden. De schoolleiding vindt dat we ook naar deze bijeenkomsten moeten, omdat dit ook een reden is om lid te zijn van de VCPS.

Er is regelmatig overleg tussen vakgroepen en schoolleiding over de nieuwe mogelijkheden voor bijscholing.

Hoofdstuk 6: Evaluatie, ontwikkeling en ambitie

Terugkijken

In de afgelopen vijf jaar zijn er op onze school veel dingen veranderd, zowel op professioneel als op persoonlijk vlak.

Schooljaar 2015-2016

Aan het begin van schooljaar 2015-2016 ging onze rector met pensioen. Hij werd vervangen door Gert-Jan Albers, de rector van een andere school binnen onze scholengemeenschap.

Schooljaar 2016-2017

In het najaar van 2016 werd onze cultuurcoördinator Yvonne Middelwijk ziek. Tijdens haar ziekte werkte ze thuis nog voor onze school als cultuurcoördinator en vakhoofd CKV en CKV-junior. Zij overleed in december 2017 en wij missen haar passie voor de kunstvakken nog steeds. Tijdens haar ziekte heeft er bij ons op school weinig ontwikkeling plaatsgevonden. Yvonne deed zoveel goede dingen voor onze school dat wij ervoor hebben gekozen om alles wat zij deed over te nemen. Dit heeft ook na haar overlijden flink wat tijd gekost, omdat haar functies en taken verdeeld moesten worden tussen collega's die niet wisten wat de taken precies inhielden.

Schooljaar 2017-2018

Het schooljaar 2017-2018 was de start van het nieuwe CKV-programma. Drie van de vijf leden van de vakgroep hadden hiervoor nog nooit CKV gegeven. We hebben toen bewust de tijd gestoken in het opzetten van een stabiel curriculum en het volgen van passende bijscholing.

Na 2,5 jaar op het Jacob van Liesveldt gewerkt te hebben, ging Gert-Jan Albers eind 2017 met pensioen. Onze huidige rector, Wim van den Eshof, is toen aangesteld als nieuwe rector.

Schooljaar 2018-2019

Aan het begin van schooljaar 2018-2019 jaar begon het Jacob van Liesveldt met een nieuwe managementstructuur. O.a. Jeroen van Arendonk (conrector onderwijs) en Margretha Visbeen (afdelingsleider mavo) werden aangesteld. Margretha werkte hiervoor als teamleider mavo al bij ons op school, maar voor Jeroen was de school helemaal nieuw. Vanaf dat moment had Margretha vanuit de schoolleiding de portefeuille Cultuurprofielschool.

De collega's die tot dat moment de taken van de cultuurcoördinator en het vakhoofdschap CKV-bovenbouw op zich hadden genomen, merkten dat deze taken niet te combineren waren met hun andere werkzaamheden. Brian de Boer begon in 2018-2019 als cultuurcoördinator en Artje van der Linden als vakhoofd CKV-bovenbouw. Vanaf dat moment hebben we de contacten binnen de Vereniging van Cultuurprofielscholen weer opgepakt en zijn we begonnen met het voorbereiden van een visitatie in 2019. Gezien de vele personele veranderingen hebben we voor deze visitatie een jaar uitstel gekregen.

We hebben in maart 2019 een ontwikkeldag georganiseerd om met alle kunstvakcollega's de visie op cultuuronderwijs te ontwikkelen. We hebben Henk Visscher gevraagd om ons die dag te begeleiden en samen met hem hebben we een visie geformuleerd waar wij zeer trots op zijn.

Tijdens het schooljaar 2018-2019 hebben we ook twee nieuwe collega's in de vakgroep BV mogen verwelkomen, maar aan het einde van schooljaar 2018-2019 hebben twee andere collega's uit deze vakgroep afscheid genomen van onze school, namelijk het vakhoofd BV en het vakhoofd BTE. Deze taken zijn opnieuw verdeeld en ook kwam er een nieuwe collega bij om de ontstane vacature in te vullen.

Twee van de drie nieuwe collega's BV geven inmiddels ook CKV-junior en CKV. We zijn heel erg blij met de nieuwe collega's en zij hebben ons bestaand curriculum al een enorme impuls gegeven. Natuurlijk kost het tijd om het curriculum van de verschillende vakken in de vingers te krijgen.

In de afgelopen jaren is er ook veel aandacht besteed aan het elkaar beter leren kennen op professioneel vlak. Vooral de werkplaatsen van Janny Eekman (<http://jannyeekman.nl/>) hebben hier een bijdrage aan geleverd.

Vooruitkijken

Hier staan de ambities voor de komende jaren beschreven, aansluitend bij de aanbevelingen van de visitatie van 2015 en de ambities die zijn ontstaan naar aanleiding van de visie op cultuuronderwijs.

Domein 1: Beleid, Visie en Doelen

De docenten uit het leergebied Kunst en Cultuur klas 1 en 2 werken veel samen binnen hetzelfde thema. We hebben dit jaar met zijn allen thema's gekozen waar wij allemaal mee kunnen werken en daarbij vertrouwen we elkaar erop dat we ook de vrijheid kunnen nemen om eigen opdrachten te verzinnen, zolang de doorlopende leerlijn maar blijft gewaarborgd.

We zijn heel erg trots op bijlagen 3 en 4 van dit cultuurprofielplan. Bijlage 3 bestaat uit beschrijvingen van collega's die met hun projecten en activiteiten bijdragen aan het cultuurprofiel bij ons op school. Bijlage 4 zijn voorbeelden van een aantal lessen bij ons op school die niet gegeven worden door kunstvakcollega's. Dit laat zien dat het cultuurprofiel breed gedragen wordt binnen onze school.

Ambities

- 1) De docenten van het leergebied Kunst en Cultuur van klas 1 en 2 organiseren meetups voor alle docenten van klas 1 en 2. In deze informele pauzebijeenkomsten zullen de thema's worden besproken met de niet-kunstvakcollega's. Samen brainstormen we dan over manieren waarop de niet-kunstvakcollega's aan kunnen sluiten bij het thema. De directie heeft uitgesproken dat elk vak bij minimaal drie thema's moet aansluiten.
- 2) Het cultuurprofielplan zal twee keer per jaar naar het gehele personeel opgestuurd worden, zodat het tijdens de vakvergaderingen besproken kan worden. De aanpassingen worden door de vakhoofden naar de cultuurcoördinator gestuurd. Op deze manier waarborgen we ook dat nieuwe collega's die halverwege het schooljaar bij ons op school komen werken, bekend raken met de invulling van het cultuurprofiel van het Jacob van Liesveldt. Sowieso krijgen nieuwe collega's bij hun welkomstpakket het meest recente cultuurprofielplan opgestuurd.

- 3) We gaan op zoek naar leerlingen die een klankbordgroep gaan vormen voor het aanbod van de lessen en de programma's van de excursies en werkweken. Op dit moment is Jeroen van Arendonk bezig met het opzetten van een leerlingenraad. Hij heeft uitgesproken dat deze leerlingenraad ook verschillende commissies gaat vormen, zoals een milieucommissie en een cultuurprofielcommissie. O.a. de leerlingen die mee hebben gedaan aan het gesprek tijdens de visitatie in 2020 krijgen een persoonlijke uitnodiging om mee te doen aan deze cultuurprofielcommissie.

Domein 2: Randvoorwaarden

Door de hele school hangt beeldend werk van leerlingen. De verschillende kunstlokalen zijn modern, o.a. met computers in het muzieklokaal en 3D printers in het BV lokaal. Ook kunnen wij VR-brillen gebruiken voor een virtueel bezoek aan een museum of stad waar wij niet zo makkelijk naartoe kunnen.

De taakomschrijving van de cultuurcoördinator, het vakhoofd en de leden van de vakgroep staan beschreven in dit cultuurprofielplan. De cultuurcoördinator is tijdens werkzaamheden van de Vereniging van Cultuurprofiel scholen op verschillende andere scholen geweest en is deel van de groep VCPS-kust.

Ambities

- 1) We gaan op zoek naar manieren om ook film en ander videomateriaal van leerlingen binnen school te hangen. De cultuurcoördinator zal dit bespreken met de collega ICT en de rector.
- 2) Op dit moment leidt de cultuurcoördinator het traject om de cultuurkaart in te voeren en de afdelingsleider mavo om subsidie Fonds Cultuurparticipatie aan te vragen voor schooljaar 2020-2021. Op deze manier zorgen we voor nieuwe financiële middelen waardoor we ons cultuuronderwijs een nieuwe impuls kunnen geven.
- 3) De samenwerking tussen de kunstvakken en de schoolleiding is zeer prettig. Wij krijgen alle vrijheid om te ontwikkelen en te innoveren. Wij zijn met de schoolleiding in gesprek over facilitering voor activiteiten en excursies die inmiddels een vast onderdeel zijn van het curriculum.
- 4) De wereld om ons heen is hevig onderhevig aan technologische ontwikkelingen. Er is de afgelopen jaren al flink geïnvesteerd in techniek voor het onderwijs, maar wij hopen dat er binnen een paar jaar ook zeker ruimte is om aan de slag te gaan met bv. tekentablets. Daarnaast is er bijscholing nodig om te leren omgaan met moderne media, zoals Photoshop, Premiere en InDesign.

Domein 3: Curriculum

We zijn heel erg trots op de verschillende vakken die wij op school aanbieden. Zo hebben alle leerlingen in klas 1 en klas 2 vier uur per week kunst (op mavo-2 na). Gezien het drukke lesprogramma van havo-3 en vwo-3 hebben we ervoor gekozen om voorlopig geen structureel lesuur in het lesprogramma op te nemen. In plaats daarvan hebben we ervoor gekozen om verschillende projectdagen aan te bieden, elk met een eigen kunstvorm.

Naast de verplichte lessen is er ook een breed aanbod aan activiteiten buiten het curriculum. Wij hebben geen theaterklas of dansklas, maar we bieden wel de mogelijkheid om twee keer per jaar mee te doen aan een theaterproductie (kerstviering en schoolproductie). Leerlingen die willen spelen, dansen of muziek maken, kunnen op deze manier meedoen en hun talent ontwikkelen.

Ambities

- 1) In klas 1 en 2 lopen op dit moment pilots aangaande Blended learning (mavo-1), het digitaal cultuurportfolio (Microsoft OneDrive) en het CKV-paspoort. De vakgroepen zullen in april 2020 deze onderwijstools evalueren, met als doel om deze alle drie in te voeren met ingang van schooljaar 2020-2021.
- 2) Er is tot op heden alleen nagedacht over de mogelijkheid om Muziek als examenvak aan te bieden. Dit vak is nog niet ingevoerd, omdat er nog geen structurele oplossing is gevonden om Muziek een plek te geven in het lesprogramma van klas 3. In 2020-2021 zal een onderzoek plaatsvinden, geleid door de conrector onderwijs en nauw samenwerkend met de docent Muziek en de cultuurcoördinator. Dit onderzoek zal gericht zijn op leerlingen in klas 3 die eventueel Muziek zouden willen kiezen. Er is besproken dat de klas alleen gemaakt kan worden als er minimaal 15 leerlingen zijn. Ook is er geopperd om eventueel een samenwerking met onze buurschool aan te gaan.

Het aanbieden van Drama als examenvak is nog niet besproken. Drama wordt wel als optie op verschillende manieren aangeboden aan alle leerlingen van de school, zoals tijdens uitdagingde PLUSuren en door het meedoen met de kerstviering en/of schoolproductie.

- 3) Het vak BTE voor mavo-3 en mavo-4 zal vanaf schooljaar 2020-2021 gemoderniseerd worden. Het vakhoofd BTE, de afdelingsleider mavo en de cultuurcoördinator onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om het vak te aan te passen, zodat het vmbo-profiel MVI (Media, Vormgeving en ICT).
- 4) Het begin van onze visie op cultuuronderwijs gaat over de globaliserende maatschappij. Docenten uit de vakgroep BV hebben aangegeven heel graag aan de slag te willen met het opzetten van maatschappelijke projecten, zodat we de leerling als wereldburger een centralere plek kunnen geven in ons onderwijs.
- 5) Wij hebben contact met heel veel basisscholen in de buurt. Na overleg tussen de cultuurcoördinator en de schoolleiding hebben we besloten om, naast de Masterclass PO, niet nog een samenwerking met basisscholen aan te gaan. Wel is het vakhoofd CKV-junior van plan om de kerndoelen Kunst en Cultuur van het PO op te nemen in het cultureel zelfportret van klas 1.

Domein 4: Samenwerking en Communicatie

Informatie over het cultuurprofiel is op de website snel te vinden. Ook de verschillende social media worden vaak vernieuwd. We hebben een folder over kunst en cultuur die uitgedeeld wordt aan alle leerlingen van groep 7 en 8 die onze school komen bezoeken.

Dankzij de vele excursies en activiteiten hebben we ook veel contact met culturele instanties.

Ambities

- 1) We werken nog niet goed samen met vervolgopleidingen. De cultuurcoördinator gaat samen met de decanen bespreken welke vervolgopleidingen er nog meer uitgenodigd kunnen worden tijdens voorlichtingsavonden. De vakgroep BV heeft uitgesproken om een samenwerking op te willen zetten met het HMC, het grafisch lyceum en Willem de Kooning. Deze samenwerking zou kunnen bestaan uit excursies naar de opleidingen toe of gastlessen op school die gegeven worden door (oud-)leerlingen van onze school die de opleiding volgen.
- 2) Het cultuurprofielplan staat op dit moment nog niet op de website. De cultuurcoördinator zal samen met de schoolleiding overleggen welke onderdelen en op welke manier het cultuurprofielplan op de website komt.
- 3) We hebben het idee om ook bedrijfsgestuurde opdrachten op te nemen in het curriculum. Op dit moment is het nog niet meer dan een idee

Domein 5: Kwaliteitszorg en Evaluatie

Er vinden tweewekelijkse gesprekken plaats tussen de schoolleiding en de cultuurcoördinator. De docenten staan open voor verbeterpunten die leerlingen aangeven en sommige docenten vragen leerlingen om een evaluatie over de opdracht en hun manier van lesgeven in te vullen.

Ambities

- 1) Bij Ambitie 3 van Domein 1 is reeds uitgelegd op welke manier wij meer in gesprek willen gaan met leerlingen.
- 2) De cultuurcoördinator plant samen met de rector een moment om een voorlichting over de visie op cultuuronderwijs en de cultuurprofielschool te geven tijdens een bijeenkomst van de ouderraad. Daarbij zullen we ook de vraag voorleggen op welke manier de ouderraad (en ouders die niet in de ouderraad zitten) meer betrokken kan worden bij het cultuuronderwijs. Natuurlijk kunnen wij zelf ook manieren bedenken, maar wij willen juist de ouders vanaf het begin betrekken bij de brainstorm.

Bijlagen

Bijlage 1: Schoolplannen van kunstvakken

Schoolplan BV

Bijdrage door vakgroep BV, o.l.v. Betty Blaauw, vakhoofd.

Kenmerkende elementen

Onderstaande elementen zijn kenmerkend voor ons BV onderwijs:

- Vakoverstijgende thematische opdrachten
- Open opdrachten; meer nadruk op het proces, de leerling krijgt meer ruimte voor het ontwikkelen van eigen inzichten/passie/inspiratie. Ruimte voor differentiatie en ontwikkeling. Creatief denken, probleem oplossend vermogen, zelf regulering, kritisch denken.
- Toetsen waarin ook kunstgeschiedenis, beeldaspecten en kunstbeschouwing in naar voren komen.
- Reflecteren
- Onderzoeken en experimenteren
- Basisvaardigheden en technieken
- Innovatie -> nieuwe media: InDesign, Photoshop en 3D design. In december 2019 hebben alle onderbouwleerlingen een licentie voor Adobe Creative Cloud gekregen.
- Atelieruren: leerlingen kunnen dinsdagmiddag zelfstandig werken aan opdrachten van BV of werken aan decor voor toneel.

Op welke manier sluit het aan bij recente onderwijsontwikkelingen?

- 21-eeuwse vaardigheden: probleem oplossend vermogen, samenwerken, zelfregulatie, creatief denken, ICT vaardigheden.
- Nieuwe media
- Doorlopende leerlijn sluit aan bij verschillende vervolgopleidingen (doel)

Kunst Beeldende Vorming en Kunst Algemeen

Bij Kunst beeldende Vorming werken de leerlingen gedurende een periode (8 weken) aan een opdracht (of een keuze uit verschillende opdrachten) die relatie heeft met de onderwerpen die behandeld worden bij Kunst algemeen (Middeleeuwen, Hofcultuur, Burgerlijke cultuur in Nederland, Romantiek en Realisme, Cultuur van het Moderne en Massacultuur).

Er wordt twee en drie dimensionaal gewerkt en de leerlingen zijn vrij in hun materiaalkeuze (ook de nieuwe media zoals digitale fotografie, Photoshop en InDesign) afhankelijk van het werk dat ze willen gaan maken. Er wordt nadruk gelegd op het proces waarin aandacht wordt besteed aan onderzoek, experiment, ontwikkeling, relatie met de beeldende kunst/ muziek/ theaterbeeld/ mode/ dans/ design. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan reflectie en evaluatie.

De havoleerlingen die kunst hebben gekozen gaan twee keer op excursie (klas 4 en 5) en de vwo-leerlingen die kunst hebben gekozen gaan 3 keer op excursie (klas 4, 5 en 6).

De excursie bestaat uit een combinatie van beeldende kunst en podiumkunst en een combinatie van kijken/ervaren en meedoen/creëren en in contact komen met professionals in de kunstwereld. Hieronder staat de opbouw van een lessenserie KuBV.

Voor wat betreft kunst algemeen houden we ons aan de Syllabus Kunst algemeen. In klas 4 behandelen we eerst de massacultuur omdat die het dichtst bij de leerlingen staat en daarna de cultuur van het moderne. In de hogere klassen behandelen we de perioden die voor dat jaar op het eindexamen staan. We gebruiken het boek *De Bespiegeling* en besteden naast de geschiedenis veel aandacht aan kunstbeschouwen en het hanteren van de verschillende termen en begrippen in de verschillende kunstdisciplines. De examenresultaten zijn prima.

De opbouw van een lessenserie KuBV

Het creatieve proces: voorbereiden (= problem finding).

De docent creëert een 'probleem' (de opdracht). Hij geeft het thema/opdracht waarin jij je gaat verdiepen. Het creatieve proces verloopt in verschillende fases. Fase 1 en 2 gebeurt binnen 1 week. Dit kan je heel goed thuis doen zodat je op school feedback aan de docent kan vragen. Fase 3a heb je twee weken voor nodig en fase 3b duurt 3 tot 4 weken. Fase 4 de laatste les. In het schetsboek heb je het proces al bijgehouden.

FASE1: Brainstormen en verzamelen over de opdracht/thema.

Bedenk zo veel mogelijk woorden die bij je opkomen als je denkt aan de opdracht/het thema. Zoek ook de betekenis van de woorden uit de opdracht op. Kijk welke afbeeldingen naar voren komen als je op dat thema zoekt. Hoe meer woorden, afbeeldingen en ideeën hoe beter. Alles is goed. Kies een aantal ideeën uit en ga opnieuw brainstormen met de onderwerpen die je hebt gekozen. Kijk bij een klasgenoot naar zijn/haar brainstorm, overleg met elkaar en vul elkaar aan. Bestudeer bijvoorbeeld ook de *manier* van brainstormen van een ander.

Stel je oordeel uit oftewel, wacht met het maken van keuzes. Alle ideeën die in een brainstorm naar voren komen zijn goed. Als je nu al weet wat je gaat maken heb je jezelf al vastgezet. Ga eerst verder met nog meer ideeën opschrijven.

Bij de brainstorm kan je gebruik maken van een **mindmap**.

Een mindmap kan bestaan uit woorden, afbeeldingen, poëzie, kleuren, schetsen.

Kijk ook wat kunstenaars hebben gemaakt rond jouw onderwerp.

Na de brainstorm ga je Verzamelen (rond enkele verschillende onderwerpen die je hebt bedacht in de brainstorm en die jou aanspreken): In tijdschriften, kranten, op het internet, in boeken (info over kunstenaars) en eigenlijk overal informatie en inspiratie opdoen. Veel ideeën noteren/tekenen (ook tussentijds dus niet alleen in de lessen)

FASE 2: Alle mogelijke ontwerpideeën vastleggen (op allerlei manieren, kies de wijze die het beste bij jou past): schrijven, tekenen, **collages**, **moodboard** maken enz. enz. Op inspiratie moet je niet wachten, maar je moet die actief gaan opzoeken, je ervoor openstellen door bezig te blijven met beelden/ met je onderwerp (dat kan op allerlei verschillende manieren). In deze fase van het proces moet je gemotiveerd zijn en hard werken. Dit is een heel belangrijke fase in het creatieve proces.

Docent geeft uitleg over hoe je een collage maakt, wat een collage is. (Niet het leuk opplakken van plaatjes, er wordt een collage-kunstwerk gemaakt)

Docent geeft uitleg over hoe je een moodboard maakt.

FASE 3: Experimenteren/onderzoeken/kiezen/uitvoeren.

a. Van de ontwerpideeën, kies je de beste ideeën die je verder gaat onderzoeken. Daarvoor ga je **snelle schetsen** maken (voor de vormgeving), je gaat proeven doen voor **materiaal/constructie/ techniek** en **kleur** (niet arbeidsintensief maar snelle proeven) Je blijft kijken naar wat er uit je handen komt. Je blijft denken over de beste manier om het idee te visualiseren (uit te werken) – beschrijf je keuzes. Je blijft zoeken naar nieuwe ideeën of invalshoeken die je op zou kunnen nemen in je ontwerp.

b. **Kiezen.** Hierna bepaal je wat het beste ontwerp is en dit ga je verder uitwerken. Dit kost veel tijd, zorg dat je nu een goede planning (proces) maakt waarin je tegenvallers opneemt. Neem extra tijd om alles goed af te werken en om het goed te presenteren.

FASE 4: reflecteren, presenteren en evalueren.

- Reflecteren (terugkijken) op eigen **proces** en **product** door leerling, klasgenoten en docent. Tips en tops aan elkaar geven.
- Presenteren voor groep(je)
- Evalueren van de opdracht en het proces door de docent.
- Je krijgt een reflectieformulier voor het proces en het product.

In het kort:

1. Oriënteren, brainstormen, verzamelen
2. Collage, moodboard, verwerken beeldend materiaal (ook verzamelen)
3. Experimenteren, onderzoeken, ontwerpen, kiezen materialen en technieken, creëren/uitvoeren
4. Reflecteren, presenteren, evalueren

Schoolplan Muziek

Bijdrage door Vincent de Mulder, vakhoofd Muziek (oktober 2019).

	Klas 1
Algemeen	Zingen, componeren/ improviseren, luisteren
Spelen op keyboard	Overwegend diatonisch, toonladder C majeur, bas, melodie, akkoorden
Notenlezen (toonhoogte)	Noten G-sleutel zonder voortekens (soms incidenteel verplaatsingstekens)
Notenlezen (ritme)	Maatsoort (kwartsmaat), hele t/m achtste noot, rust
Begrippen	(O.a.) melodie, begeleiding, motief, variatie, herhaling, couplet, refrein, bridge, intro, ending, ritme, compositie, improvisatie, swing, toonhoogte, toonduur, ostinato.
IT	- Basisfuncties leren van Audacity

	Klas 2
Algemeen	Zingen, componeren/ improviseren, luisteren
Spelen op keyboard	Met gebruik van kruizen/mollen e.d., ook in de akkoorden
Notenlezen (toonhoogte)	Noten G-sleutel met voortekens en verplaatsingstekens
Notenlezen (ritme)	T/m zestiende noot/rust, verbindingsboog, punt achter de noot.
Begrippen	(O.a.) contrast, break instrumentaal/vocaal, klankkleur, solo, tutti, tegenstemmen/ meerstemmigheid, vormschema
IT	Soundscape maken met Audacity, basis beatmaking, werken met DAW (Bandlab Education)

Schoolplan CKVs

Bijdrage door Brian de Boer en Artje van der Linden, resp. vakhoofden CKV-junior & CKV.

Klas 1: CKV-junior

Hieronder staan een voorbeelden van opdrachten die wij tijdens het aangegeven thema kunnen geven. De individuele docent mag details in de opdracht naar eigen wens aanpassen, zolang de factoren van de doorlopende leerlijn wel worden behandeld:

Wie ben ik? Wie ben jij?	
Gekoppelde activiteiten	Introductieweek klas 1
Lesinhoud	➤ We bespreken de kunstvormen en oefenen hiermee door bekende en onbekende kunstwerken in een lijstje bij de goede kunstvorm te zetten. ➤ We bespreken zelfgekozen kunstwerken en bij welke kunstvorm ze passen.
Opdracht	De leerlingen maken een collage van plaatjes van hun favoriete kunstwerken. Ze mogen zelf kiezen of ze dit digitaal of op papier willen doen. Daarnaast moeten ze ook aan elkaar en aan de docent kunnen uitleggen waarom dit bv. hun favoriete televisieserie of boek is. Dit is het cultureel zelfportret van klas 1.

Superhelden	
Gekoppelde activiteiten	Brugklassendisco aan het einde van de introductieweek
Lesinhoud	➤ We kijken een aflevering van X-Men Evolutions, een animatieserie uit het begin van de 21^e eeuw. ➤ We bespreken verschillende superkrachten en praten over zichtbare en niet-zichtbare superkrachten. ➤ We bespreken verschillende poses en perspectieven.
Opdracht	De leerlingen verzinnen een eigen superheld met de superkrachten die zij graag zouden willen hebben. De leerlingen maken een foto van zichzelf als superheld en zetten hier digitaal in een zelfgekozen lettertype hun superheldennaam onder.

Reclame en Media	
Gekoppelde activiteiten	Dagexcursie Beeld en Geluid
Lesinhoud	➤ We bespreken op welke manier reclame en media ons dagelijks beïnvloeden. ➤ Tijdens de excursie maken de leerlingen een nieuwsitem voor Instagram. ➤ We bespreken wat een reclame een goede reclame maakt a.d.h.v. reclames van televisie.
Opdracht	De leerlingen verzinnen in een groepje een product dat hun leven op school makkelijker zou maken. Ze pitchen hun idee en ontwerpen een prototype in 3D. Ze bekijken elkaars prototype en geven hier feedback op. Daarnaast maken ze een reclame van 30 seconden voor hun product en maken ze een videoverslag van de dagexcursie Beeld en Geluid.

Theater	
Gekoppelde activiteiten	Schoolproductie
Lesinhoud	➤ We bespreken verschillende vormen van theater (o.a. cabaret, dans, musical, toneel). ➤ We bekijken de schoolproductie van het betreffende jaar en bespreken dit in de klas. De leerlingen krijgen hier geen opdracht over, omdat het de bedoeling is dat ze de productie ervaren als toeschouwer, niet als leerling.
Opdracht	De leerlingen maken een webquest waarin we, aan de hand van personen zoals William Shakespeare, danseres Igoné de Jong en cabaretier René van Meurs, op zoek gaan naar wat zij leuk vinden in de wereld van het theater.

Wereldculturen	
Gekoppelde activiteiten	KC Projectdag: Culturenmarkt
Lesinhoud	➤ We bespreken wat culturele kenmerken zijn.
Opdracht	Leerlingen onderzoeken in een groepje een zelfgekozen cultuur en gaan op zoek naar de culturele kenmerken, zoals eten, drinken, geschiedenis, aardrijkskunde, de munt, het volkslied, bekende films die te maken hebben met de cultuur etc. Ze presenteren hun cultuur op de Culturenmarkt aan familie, docenten en andere gasten.

Klas 2: CKV-junior

Identiteit en diversiteit	
Lesinhoud	➤ We herhalen de kunstvormen uit klas 1 en we bespreken voorbeelden van favoriete en minst favoriete kunstvormen.
Opdracht	De leerlingen maken in hun CKV-paspoort collages van plaatjes van hun favoriete en minst favoriete kunstvormen. Ook interviewen ze klasgenoten en ouders.

Science fiction	
Opdracht	De leerling moet vanuit zijn eigen fantasie een film kunnen maken binnen de kaders van het thema science fiction in groepsverband.
Leerdoelen	• De leerling weet wat science fiction is en wat de kenmerken daarvan zijn. • De leerling weet wat een plot is en hoe je een plot moet schrijven • De leerling weet wat een script is en hoe je een script schrijft • De leerling weet wat een storyboard is en hoe je een storyboard moet maken in Storyboardthat • De leerling weet wat een stopmotion is en hoe je deze kunt maken met Première Pro of de app Stop Motion Studio.
Technische vaardigheden	• Online freeware: www.storyboardthat.com • Software: Première Pro • App: Stop Motion Studio app
Begrippen	Film: plot, script, storyboard

Theater	
Gekoppelde activiteiten	Schoolproductie
Lesinhoud	➤ We bespreken bekende figuren uit sprookjes en bekijken de proloog uit Into The Woods (2014). We letten hier op de verrassende en creatieve manier waarop verschillende verhalen door elkaar heen lopen.
Opdracht	De leerlingen kiezen een sprookje en bewerken dit tot een moderne theatervoorstelling (spel en/of dans). De leerlingen ontwerpen een set in een schoenendoos die past bij de voorstelling.

Volkvertellingen	
Gekoppelde activiteiten	Excursie Aken & Efteling KC Projectdag: Pretparken Festival
Lesinhoud	➤ We herhalen/ bespreken de vijf verschillende verhaalsoorten (legende, mythe, sprookje, sage en fabel) en geven voorbeelden. ➤ We bespreken wat een goede attractie is. ➤ We gaan naar de Efteling als veldonderzoek voor het project.
Opdracht	De leerlingen ontwerpen in een groepje twee attracties (een schaalmodel en een 3D model). Beide attracties passen bij hetzelfde thema en hebben ook wachtrijmuziek en een achtergrondverhaal. De attracties worden gepresenteerd tijdens het Pretparken Festival.

Inleveren van de opdrachten

Wij geven (minimaal) één cijfer voor elke opdracht. Als een leerling een onvoldoende verdient, krijgt hij/ zij deze ook. Er wordt dan geen vervangende opdracht ter compensatie gegeven.

Als een leerling te laat is met inleveren, krijgt hij 0 punten voor het procesgedeelte.

Er zijn vervangende opdrachten die leerlingen kunnen doen op het moment dat bv. de videobestanden van de telefoon zijn verwijderd. Dit gaat altijd in overleg met de vakdocent.

Klas 3: KCKV (mavo)

In schooljaar 2018-2019 ging het nieuwe programma in voor KCKV. Officieel heet dit vak Kunstvakken, inclusief CKV. Veel scholen hebben dit afgekort naar KCKV.

Het schoolexamen CKV voor onze mavoleerlingen is vooral praktisch ingericht en de opdrachten komen vanuit de belevingswereld van de leerlingen. Zo zijn we aan de slag geweest met persoonlijke fotografie en hebben we de kunstvorm Dans besproken met behulp van TikTok.

We gaan bij KCKV verder waar we met CKV-junior in klas 2 gestopt zijn. We gebruiken de methode CONTRAST (vmbo) als leidraad, maar gebruiken vooral ook onze eigen inbreng. We organiseren een aantal activiteiten die onderdeel zijn van het examenprogramma, zoals:

- Excursie Rotterdam
- Excursie Antwerpen
- KC Projectdag: Eigen Meesterwerk

De leerlingen sluiten het vak af tijdens een mondeling examen in toetsweek 4.

Klas 4: CKV (havo & vwo)

In klas 4 krijgen alle havo & atheneum leerlingen twee uur per week CKV. De lessen zijn zowel theoretisch als praktisch. We gebruiken de methode CONTRAST.

Dit is het programma en een korte uitleg van de praktische opdracht:

PO1: Cultureel zelfportret	
Periode	1
Weging	1
Gekoppelde activiteiten	Introductiedag CKV
Opdracht	Individuele opdracht. Leerlingen beantwoorden vragen over zichzelf op gebied van kunst en cultuur uit het boek CONTRAST en verwerken dit in een PowerPoint, Prezi of Sway.

PO2: Film	
Periode	1
Weging	2
Gekoppelde activiteiten	Introductiedag CKV
Lesinhoud	➤ De belangrijkste ontwikkelingen van film ➤ Filmgenres ➤ De kunst van film: cameravoering en cinematografie ➤ Film analyseren a.d.h.v. de korte film Sevilla
Opdracht	Groepsopdracht. Leerlingen kiezen tussen het maken van een promotiefilm, een muziekvideo of een <i>sweded film</i> (= een samenvatting van een bekende film, nagemaakt met zero budget). Ze schrijven een script en een productieverslag, waarin ze de keuzes van de gebruikte camerastandpunten en –perspectieven uitleggen.

PO3: Beeldend en Muziek	
Periode	2
Weging	2
Gekoppelde activiteiten	Gastles CUI-Orkest Dagexcursie Amsterdam
Lesinhoud	➤ Het verhaal achter de Nachtwacht ➤ Instrumenten uit het Concertgebouworkest ➤ Beeldaspecten a.d.h.v. Het Vlot van Medusa
Opdracht	Individuele opdracht/ groepsopdracht. De leerlingen kiezen twee schilderijen van dezelfde schilder en doen hier een historisch onderzoek naar. Daarna kiezen ze één van de twee schilderijen en analyseren deze a.d.h.v. de beeldaspecten kleur, vorm, ruimte, licht en compositie. Als laatste deel van de opdracht werken leerlingen in duo's. Ze kiezen één van de vier schilderijen en hercreëren in een foto deze met een moderne twist. (Bv. air pod i.p.v. parel bij Meisje met de parel.)

PO4: Groot onderzoek	
Periode	3
Weging	4
Lesinhoud	➤ Hoofdvragen en deelvragen ➤ Onderzoeksmethoden ➤ Analyseren van resultaten en hier conclusies uit trekken.
Opdracht	Groepsopdracht. Leerlingen kiezen een onderzoeksvraag die te maken heeft met een kunstdiscipline naar keuze. Ze gebruiken de dimensies uit het examenprogramma om deelvragen op te stellen. Ze pitchen hun idee voor de klas en verwerken de feedback van hun docent en medeleerlingen in de rest van het onderzoek. Uiteindelijk leveren ze het onderzoek in als pdf en presenteren ze hun onderzoeksresultaten aan de rest van de klas.

PO5: Podiumkunsten	
Periode	4
Weging	2
Lesinhoud	➤ Shakespeare ➤ Dansvormen: urban, musical, modern, klassiek/ballet, jazz, hiphop.
Opdracht	Groepsopdracht. De leerlingen kiezen in een groepje een project naar keuze. Ze kunnen kiezen tussen het maken van locatietheater, een solovoorstelling (cabaret, spel of dans), een set en website van een bekende theatervoorstelling of het maken van een eigen choreografie.

PO6: Cultureel zelfportret 2	
Periode	4
Weging	1
Opdracht	Individuele opdracht. De leerlingen reflecteren op het hele afgelopen jaar en maken een evaluatie voor de docent.

Inleveren van opdrachten

De opdrachten worden via onze elo, itslearning, ingeleverd. Op die manier gaat er automatisch een plagiaatcontrole over de opdrachten, zodat we zeker weten dat de leerlingen zelf het werk hebben gemaakt.

Prognosecijfer en definitief cijfer

We geven voor elke opdracht een prognosecijfer en een definitief cijfer. Het prognosecijfer wordt halverwege het maken van een opdracht gegeven. Dit is een 1 als een leerling nog niks heeft gedaan, een 2 als er al wel wat werk is geleverd of een 3 als de leerling tot dat moment heel hard heeft gewerkt. Op het moment dat een leerling de opdracht niet of te laat inlevert, wordt het prognosecijfer omgezet in het definitieve cijfer. Op deze manier hoeven wij niet achter leerlingen aan die het lastig vinden om met een deadline te werken. Sinds de invoer van het prognosecijfer zien wij dat leerlingen opeens alle opdrachten op tijd inleveren.

Doorstromen

Het komt natuurlijk weleens voor dat leerlingen doorstromen naar een klas waar nog geen CKV of een andere soort CKV is gegeven. In onderstaande tabel staat beschreven hoe we met deze leerlingen omgaan, zodat ze op maat gemaakt cultuuronderwijs kunnen volgen.

Leerling komt uit...	Leerling gaat naar...	Afspraken
Mavo-4	Havo-4	De leerling heeft KCKV in mavo-3 afgerond, maar volgt CKV gewoon in klas 4.
Gymnasium-4 of -5	Havo-/Atheneum-5	De leerling heeft wel KCV gehad en kan dit cijfer verhogen door vervangende opdrachten te maken. Dit in overleg met vakhoofd CKV
Havo-3	Mavo-4	De leerling heeft geen KCKV gehad, maar heeft wel deelgenomen aan culturele activiteiten en excursies. De leerling moet zelfstandig een vijftal vervangende opdrachten doen. Dit in overleg met vakhoofd KCKV.
Mavo-3, Havo/Atheneum-4	Dezelfde klas, gaat dus doubleren.	Als de leerling het vak naar tevredenheid heeft afgerond, blijft het gemiddelde staan en hoeft het vak niet opnieuw gevolgd te worden. Als de leerling het vak niet met een voldoende heeft afgerond, worden alle lessen en activiteiten opnieuw gevolgd.

Schoolplan gymnasium

Bijdrage door Henk Schreuders & Wilma Heikoop, coördinatoren gymnasium (januari 2019)

De klassieke talen zijn profilerend en identiteitsbepalend voor de gymnasiumopleiding. Dat zijn ze niet alleen vanwege de unieke verwevenheid van taal en cultuur, maar ook door hun bijdrage aan academische vaardigheden als nauwkeurigheid en doorzettingsvermogen. Zij zijn belangrijk voor de brede (=klassieke) vorming van gymnasiasten en de ontwikkeling van eigen identiteit, zelfontplooiing en zelfstandige oordeelsvorming. Hoewel het onderwijs in de klassieke talen en de daarmee samenhangende cultuur de basis vormen van het gymnasiale profiel, is de presentatie van een gymnasium als een opleiding die twee klassieke talen toevoegt aan een atheneumcurriculum niet bevorderlijk, niet wenselijk en niet juist voor het correcte beeld van gymnasiaal onderwijs.

Ontwikkelingen in onze samenleving leiden ertoe dat gymnasiale doelstellingen steeds aangepast worden aan de vragen van de tijd. Natuurlijk zijn er in de gymnasiale vorming ook duidelijke constanten aan te wijzen, omdat die in een goedlopende samenleving altijd van belang zijn. De kern is het bijbrengen van basiskennis en wetenschappelijke denk- en werkmethoden ten behoeve van een universitaire vervolgopleiding. Hierbij ligt het accent op: de aandacht voor de klassieken (taal, literatuur, geschiedenis en cultuur). de invloed van de klassieken op de maatschappelijke, politieke, historische, wetenschappelijke, literaire en culturele denkwereld van West-Europa. specifiek wetenschappelijke training, die het interpreteren en analyseren van moeilijke teksten met zich meebrengt en die ook van bijzonder belang is voor de studie van de exacte vakken vanwege het analytische karakter daarvan.

Het eigene van gymnasiale vorming is dus, met andere woorden, de kennismaking met de talen en de cultuur van de Romeinen en de Grieken. Beide beschavingen hebben de basis gelegd voor onze huidige samenleving. Onze politiek, recht, cultuur, taal, filosofie en levensbeschouwing, kunst, architectuur en literatuur zijn nog steeds volledig doordrongen van de klassieke beschaving.

Toelating

Een gymnasiumdiploma mag alleen door een school uitgereikt worden als de school in de onderbouw aan leerlingen zowel Grieks als Latijn aanbiedt én als in de bovenbouw de leerling de keuze heeft uit het vak Grieks of het vak Latijn.

Op Jacob van Liesveldt krijgen gymnasiasten in de onderbouw Latijn en Grieks. In klas 2 wordt daar het vak KCV-J aan toegevoegd. In de bovenbouw kunnen de leerlingen op onze vestiging alleen het vak Latijn volgen. Het vak Grieks als eindexamenvak wordt aangeboden op onze vestiging in Spijkenisse (MW).

Aan het einde van klas 1 worden alle leerlingen, die een atheneumrapport hebben met een gemiddelde van 7.1 uitgenodigd voor een voorlichtingsles. Daarin worden de toelatingseisen, de waarde/zin van het gymnasium en de inhoud van de lessen besproken. De ouders krijgen nagenoeg tegelijkertijd die informatie via een brief. Enige weken later is er een voorlichtingsavond voor ouders en aspirant-gymnasiasten, waarop alle informatie nogmaals uitgebreider ter sprake komt en waar vragen beantwoord kunnen worden.

Jacob van Liesveldt streeft ernaar om de gymnasiasten in een homogene klas te zetten, maar dat lukt niet altijd door onze deling in tweetalige gymnasiasten en reguliere gymnasiasten.

De toelatingseisen:

Wanneer een leerling heeft aangegeven dat hij/zij opteert om in klas 2 de gymnasiumopleiding te gaan volgen, zal op grond van het cijferbeeld en de informatie van de docenten van de leerlingen een weloverwogen besluit worden genomen.

Bij het leren van de klassieke talen is sprake van een doorlopende leerlijn taalvaardigheid. Het gaat bij het leren van Latijn en Grieks immers om een opbouw: de beheersing van de stof van de voorgaande leerjaren is noodzakelijk voor de voortgang in het volgende leerjaar. Wanneer een leerling meerdere elementen van de leerlijn niet beheerst, bijvoorbeeld op het gebied van grammatica, wordt het voor hem/haar moeilijk de volgende stappen in het leerproces te zetten.

In het eerste leerjaar (klas 2) zijn de stappen die gezet worden meestal nog klein.

Het gaat in de onderbouw om het aanleren van een basiskennis taalvaardigheid (morfologie, syntaxis, woordenschat), maar ook om andere vaardigheden, zoals het toepassen van vertaalstrategieën en begrijpend lezen. Daarbij is ook inzicht in taalstructuur van belang: grammatica is immers geen verzameling onbegrijpelijke losse feitjes, maar is een logisch systeem. Dit inzicht in het taalsysteem helpt de leerling bij het lezen van een (Latijnse of Griekse) tekst.

In de onderbouw wordt een begin gemaakt met het aanleren van deze vaardigheden, in de bovenbouw worden ze uitgebreid. Deze kennis en vaardigheden zijn noodzakelijk om in de bovenbouw originele teksten te kunnen lezen en verdienen daarom aandacht in de onderbouw, ook bij de toetsing.

Latijn in de onderbouw

In de lessen Latijn krijgen de leerlingen de beginselen bijgebracht van de taal van de Romeinen. Zij leren stukken tekst te vertalen door oefening in de grammatica en woordkennis. Maar tegelijkertijd lezen zij over de belangrijkste momenten uit de Romeinse geschiedenis, de Romeinse godsdienst, de Etruskische cultuur, en krijgen zij een goed beeld van de Romeinse wereld, hoe hun huizen en steden eruit zagen, wat de Romeinen deden in hun vrije tijd.

Naast de taal wordt er bij het vak Latijn aandacht geschonken aan de Romeinse cultuur. Niet alleen in musea, maar juist overal om ons heen (zelfs in reclame) is de invloed van de Oudheid op onze cultuur aanwezig. In de tweede en derde klas leren de leerlingen deze invloed herkennen. In beide klassen worden mythen en sagen uit de Oudheid behandeld, zodat de leerlingen vertrouwd raken met de Trojaanse oorlog, de zwerftochten van Aeneas, de stichting van Rome door Romulus en Remus en talrijke andere verhalen.

In de onderbouw wordt er gewerkt met de methode Disco van Primaverapress. Behandeld wordt:

Klas 2	Hoofdstuk 2 t/m 10
Klas 3	Hoofdstuk 11 en 13 t/m 21

Latijn in de bovenbouw

In klas 4 wordt de methode Disco losgelaten. Er wordt nu gewerkt met werkbladen, die door de vakgroep zelf zijn ontwikkeld.

Periode 1	grammatica
Periode 2	grammatica
Periode 3	grammatica en Petronius
Periode 4	Ovidius

In klas 5 wordt in elke periode een andere auteur behandeld. Bij de keuze van de onderwerpen wordt door de docent rekening gehouden met de leef- en beleavingswereld van de betreffende klas. Tevens wordt er gestreefd naar een evenwichtige verdeling van proza en poëzie in het pensum.

Klas 6 wordt bepaald door de eindexamenauteur c.q. het eindexamenonderwerp. Het eindexamen wordt elk jaar door de overheid bepaald en wisselt tussen poëzie (bijv. Ovidius en Vergilius), geschiedschrijving (bijv. Livius en Tacitus) en filosofie (bijv. Cicero en Seneca).

Elke periode in de bovenbouw wordt afgesloten door een schriftelijke toets. In de eerste drie periodes van klas 4 ligt natuurlijk de nadruk bij de toetsing op de grammatica. De leerlingen krijgen als hulpmiddel een woordenlijst.

Vanaf de vierde periode van klas 4 tot de derde toets in klas 6 wordt het format van het CE Latijn gebruikt als mal voor de toetsen: de toets valt uiteen in twee delen. Deel 1 bevat vragen over het pensum en deel 2 is een ongelezen vertaling van de behandelde auteur. Beide onderdelen worden apart becijferd en leveren beide 50% van het eindcijfer.

Grieks in de onderbouw

De taal en cultuur van de Grieken in de Oudheid worden gecombineerd behandeld. De nadruk ligt uiteraard ook hier op de Griekse grammatica, maar ook de rijke cultuur van de Grieken met hun enorme verbeeldingskracht, mythologie, sportbeoefening, religie en dagelijks leven komt in ruime mate aan bod.

Hugo Brandt Corstius schreef ooit in NRC Handelsblad over de superioriteit van het Grieks en de Griekse cultuur: '... De Romeinen wisten dat zelf ook. Ook zij stuurden hun kinderen naar een school waar ze Grieks leerden ... ' en 'Als ik naar het onbewoonde eiland maar één taal mocht meenemen, dan zou dat zeker Grieks zijn.'

In de onderbouw wordt gewerkt met de methode Pallas van uitgeverij Eisma. Behandeld wordt:

Klas 2	Hoofdstuk 2 t/m 9
Klas 3	Hoofdstuk 10 t/m 18

Toetsing en differentiëren

Zowel bij Grieks als Latijn zijn de toetsen voor een groot deel I (inzichtvragen). De aard van het vak, waarin vertalen een hoofdvaardigheid is, brengt dat met zich mee en is niet te vermijden.

In lesverband wordt er gekeken naar verschillen tussen leerlingen. Dat betekent dat er klassikaal en vaak ad hoc rekening gehouden wordt met verschillen tussen leerlingen. In dat geval is de begeleiding niet individueel. Soms zal er ook gedifferentieerd worden: dan is de docent bewust met bepaalde leerlingen (vaak in een groepje) bezig om hen verder te helpen. Een vorm van differentiatie komt meestal voor in de lesplanning en materialen. Differentiatie is dan een voorbereide, didactische uitwerking van het omgaan met verschillen.

KCV in de onderbouw

Het vak KCV wordt in klas twee gegeven als aanvulling op de grammaticale vakken Latijn en Grieks. De leerlingen krijgen beginnend inzicht in de denk- en leefwereld van de Oudheid.

Onderwerpen die behandeld worden, zijn:

- Godenwereld en de mythologie
- Goden en helden in de renaissance (het nachleben van de Oudheid in de schilderkunst)
- Pompeï
- Olympische spelen
- Troje
- De wereld van Asterix en Obelix

In mei wordt er een excursie georganiseerd, die in het teken staat van de Griekse en Romeinse leef- en denkwereld. Afhankelijk van het aanbod bezoeken zij een themapark, een museum of een workshop. Het afgelopen jaar hebben de leerlingen het archeologisch park Xanten bezocht en meegedaan aan een schervenworkshop in het museum Valkhof in Nijmegen.

De uitdrukking 'Uit het verleden kent men het heden' is precies het centrale thema van KCV. Allerlei klassieke verhalen, personen en gebouwen laten de raakvlakken zien tussen het rijke verleden en het heden. De Oudheid is nog niet voorbij.

KCV in de bovenbouw

In de lessen KCV worden de twee reizen naar Griekenland en Rome voorbereid: beide reizen zijn tweejaarlijks. Als voorbereiding op de reizen staan de lessen in het teken van de geschiedenis, de filosofie, beeldhouwkunst van de desbetreffende reis, zodat de leerling een veelomvattend beeld krijgt van de denk- en leefwereld van het te bezoeken land/cultuur. Elke toetsweek wordt afgesloten met een schriftelijke toets, waarvan het cijfer voor 25% meetelt bij het onderdeel Latijn. De lessen worden gegeven met behulp van de methode Forum. De reis naar Griekenland of Rome vormt hiermee een zinvolle afsluiting van de lessen KCV: onderwijs in situ.

Naast de jaarlijkse reis hebben de leerlingen een KCV-dag, die in het teken staat van de te maken reis. De leerlingen bezoeken het Rijksmuseum voor Oudheden te Leiden (RMO), waar zij een rondleiding krijgen op de Griekse of Romeinse afdeling. Daarnaast bezoeken zij Amsterdam, waar afhankelijk van het aanbod het Paleis op de Dam, het Rijksmuseum, de Hermitage of het Allard Piersonmuseum bezocht wordt. De dag wordt afgesloten met een literair-historische rondwandeling, waarbij Nederlandse auteurs uit de renaissance besproken worden m.b.t. de klassieke aspecten (bv. Vondel en Hooft, het klassieke drama).

Bijlage 2: PTA 2019-2020 voor de kunstvakken

KCKV

vak: KUNSTVAKKEN inclusief CULTURELE KUNSTZINNIGE VORMING (KCKV)
methode: contrast vmbo

PRAKTISCHE OPDRACHTEN EXAMEN

toets	stofomschrijving	eindtermen*	tijdstip/periode	weging	herkansing
PO 1	Mondeling examen over opdrachten en activiteiten van het afgelopen jaar waarin o.a. de exameneisen aan bod komen: ➢ Cultureel zelfportret 1 en 2 ➢ 4 culturele activiteiten ➢ Productie en presentatie van eigen werk ➢ Kunstdossier	domein: K1, K2, K3, K4	3M , periode B**	-	n.v.t.

* eindtermen: https://www.examenblad.nl/examenstof/examenprogramma-kunstvakken/2020/vmbo-tilt/Examenprogramma_kunstvakken_inclusief_ckv.pdf
 ** inleverdata activiteiten worden in klas vastgelegd

FORMULE BEREKENING EINDCIJFER

PO_{gem} = PO1
SE_{eind} = PO _{gem} (= v of g)

BTE

vak: BEELDEND & TEKENEN (BTE)
methode: n.v.t.

EXAMENTOETSEN

toets	toets vorm* / stofomschrijving	eindtermen**	duur in min.	tijdstip/periode	weging	herkansing
ET 1	Eindcijfer 3 MAVO	exameneenheid: alle	50	3M , periode A,B	1	n.v.t.
ET 2	Computer toets. Beeldende aspecten vormgeving, voorstelling	exameneenheid: K6, K7, K8, V3	50	4M , SE-week II	1	ja
ET 3	Computer toets. Beeldende aspecten vormgeving, voorstelling	exameneenheid: K6, K7, K8, V3	100	4M , SE-week III	1	ja

* hulpmiddelen: NL woordenboek
 ** eindtermen: https://www.examenblad.nl/examenstof/syllabus-2020-beeldende-vorming/2020/vmbo-tilt/Beeldende_vorming_vmbo_2_versie_2020.pdf

PRAKTISCHE OPDRACHTEN EXAMEN

toets	stofomschrijving	eindtermen*	tijdstip/periode	weging	herkansing
PO 1	Beeldend werk	exameneenheid: K1, K2, K3, K4, K5, V1, V2	4M , periode A**	1	n.v.t.
PO 2	Beeldend werk	exameneenheid: K1, K2, K3, K4, K5, V1, V2	4M , periode A**	1	n.v.t.
PO 3	Beeldend werk	exameneenheid: K1, K2, K3, K4, K5, V1, V2	4M , periode B**	1	n.v.t.

* eindtermen: https://www.examenblad.nl/examenstof/syllabus-2020-beeldende-vorming/2020/vmbo-tilt/Beeldende_vorming_vmbo_2_versie_2020.pdf
 ** Inleveren laatste les voor de toetsweek of zoals aangegeven op de studiewijzer.

FORMULE BEREKENING EINDCIJFER

ET_{gem} = (ET1 + ET2 + ET3) / 3
PO_{gem} = (PO1 + PO2 + PO3) / 3
SE = (ET _{gem} + PO _{gem}) / 2

CKV – havo & vwo

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING 4 HAVO 2019 – 2020 EXAMENJAAR 2021

Jacob van Lierveld

vak: CULTURELE en KUNSTZINNIGE VORMING (CKV)
methode: Contrast

PRAKTISCHE OPDRACHTEN EXAMEN

toets	stofomschrijving	eindtermen*	tijdstip/periode	weging	herkansing
PO 1	Cultureel zelfportret 1 (CZP1)	domein: A1, A2, B3, B4	4H , periode A**	1	n.v.t.
PO 2	Film	domein: A1, A2, B4, C5, C8	4H , periode A**	2	n.v.t.
PO 3	Beeldend en Muziek	domein: A1, A2, B3, B4, C5, C6, C7	4H , periode A**	2	n.v.t.
PO 4	Groot onderzoek	domein: A1, B4, C5, C6, C8, D9	4H , periode B**	4	n.v.t.
PO 5	Podiumkunsten	domein: A1, A2, B3, B4, C5	4H , periode B**	2	n.v.t.
PO 6	Cultureel zelfportret 2 (CZP2)	domein: A1, A2, B4, D9, D10, D11	4H , periode B**	1	n.v.t.

* eindtermen: https://www.examenblad.nl/examenstof/culturele-en-kunstzinnige-vorming-6/2020/f/examenprogramma_culturele_en_kunstzinnige_vorming_havo_vanaf_2019.pdf
** Uiterste inleverdatum wordt in klas bekendgemaakt

FORMULE BEREKENING EINDCIJFER

$$PO_{gem} = (PO1 + 2 PO2 + 2 PO3 + 4 PO4 + 2 PO5 + PO6) \div 12$$

$$SE_{eind}^* = PO_{gem}$$

* afgeronde eindcijfer wordt verwerkt in het **combinatiecijfer**

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING 4 VWO 2019 – 2020 EXAMENJAAR 2022

Jacob van Lierveld

vak: CULTURELE en KUNSTZINNIGE VORMING (CKV)
methode: Contrast

PRAKTISCHE OPDRACHTEN EXAMEN

toets	stofomschrijving	eindtermen*	tijdstip/periode	weging	herkansing
PO 1	Cultureel zelfportret 1 (CZP1)	domein: A1, A2, B3, B4	4V , periode A**	1	n.v.t.
PO 2	Film	domein: A1, A2, B4, C5, C8	4V , periode A**	2	n.v.t.
PO 3	Beeldend en Muziek	domein: A1, A2, B3, B4, C5, C6, C7	4V , periode A**	2	n.v.t.
PO 4	Groot onderzoek	domein: A1, B4, C5, C6, C8, D9	4V , periode B**	4	n.v.t.
PO 5	Podiumkunsten	domein: A1, A2, B3, B4, C5	4V , periode B**	2	n.v.t.
PO 6	Cultureel zelfportret 2 (CZP2)	domein: A1, A2, B4, D9, D10, D11	4V , periode B**	1	n.v.t.

* eindtermen: https://www.examenblad.nl/examenstof/culturele-en-kunstzinnige-vorming-7/2020/f/examenprogramma_culturele_en_kunstzinnige_vorming_vwo_vanaf_2020.pdf
** uiterste inleverdatum wordt in klas bekendgemaakt

FORMULE BEREKENING EINDCIJFER

$$PO_{gem} = (PO1 + 2 PO2 + 2 PO3 + 4 PO4 + 2 PO5 + PO6) \div 12$$

$$SE_{eind}^* = PO_{gem}$$

* afgeronde eindcijfer wordt verwerkt in het **combinatiecijfer**

vak: LATIJNSE TAAL en CULTUUR
 methode: -

EXAMENTOETSEN

toets	toets vorm*/** / stofomschrijving	eindtermen***	duur in min.	tijdstip/periode	weging	herkansing
ET 1	Overgangscijfer 4 V (zie voor stofomschrijving 4 VWO PTA 2017-2018)	domein: A1, A2, B3, B4, C5, C6, E7	-	4V, periode A,B	1	ja
ET 2	vragen over het gelezen pensum + ongelezen vertaling stofomschrijving: auteur/thema	domein: A1, B3, C5	100	5V, SE-week I	1	ja
ET 3	ET 3a vragen over het gelezen pensum + ongelezen vertaling stofomschrijving: auteur/thema	domein: A1, B3, C5	100	5V, SE-week II	1	ja
	ET 3b klassieke culturele vorming Rome/Griekenland****	domein: A2, B4, C6, E7	50			
ET 4	vragen over het gelezen pensum + ongelezen vertaling stofomschrijving: auteur/thema	domein: A1, B3, C5	100	5V, SE-week III	1	ja
ET 5	ET 5a vragen over het gelezen pensum + ongelezen vertaling stofomschrijving: auteur/thema	domein: A2, B4, C6, E7	100	5V, SE-week IV	1	ja
	ET 5b klassieke culturele vorming Rome/Griekenland****		50			
ET 6	vragen over het gelezen pensum + ongelezen vertaling stofomschrijving: auteur/thema	domein: A1, B3, C5	100	6V*****, SE-week I	1	ja
ET 7	vragen over het gelezen pensum + ongelezen vertaling stofomschrijving: auteur/thema	domein: A1, B3, C5	100	6V*****, SE-week II	1	ja
ET 8	vragen over het gelezen pensum + ongelezen vertaling Stofomschrijving: auteur/thema	domein: A1, B3, C5	100	6V*****, SE-week III	1	ja

* hulpmiddelen: woordenboek Latijn-Nederlands

** alle ET's zijn schriftelijk

*** eindtermen: https://www.examenblad.nl/examenstof/syllabus-2020-latijn-vwo/2020/vwo/fw/latijn_versie_2_vwo_2020.pdf

**** keuze tussen Rome of Griekenland wordt per schooljaar bepaald

***** In klas 6V wordt, onder voorbehoud, op de laatste les van een periode een toets afgenomen. Deze is niet verplicht, maar kan leiden tot cijferverhoging (ET5, ET6 en ET7)

FORMULE BEREKENING EINDCIJFER

$$ET3 = (2 ET3a + ET3b) / 3$$

$$ET5 = (2 ET5a + ET5b) / 3$$

$$ET_{gem} = (ET1 + ET2 + ET3 + ET4 + ET5 + ET6 + ET7 + ET8) / 8$$

$$SE = ET_{gem}$$

Kunst BV en Kunst Algemeen – havo

Vak: **KUNST ALGEMEEN (KUA) / KUNST BEELDENDE VORMING (KUBV)**
Methode: **De Bespiegeling**

EXAMENTOETSEN

toets	toets vorm* / stofomschrijving	eindtermen**	duur in min.	tijdstip/periode	weging	herkansing
ET 1	KUA / Computertoets Cultuur van het moderne en massacultuur	domein: A1, B1, B2, B3, B4, B5, B6, C3.3.2, C3.3.3	100	4H , SE-week IV	1	ja
ET 2	KUA / Computertoets Burgerlijke cultuur van Nederland in de 17de eeuw en Cultuur van het Moderne	domein: A1, B1, B2, B3, B4, B5, B6, C3.3.1, C3.3.2	50	5H , SE-week I	1	Ja
ET 3	KUA / Computertoets Cultuur van het Moderne en Massacultuur	domein: A1, B1, B2, B3, B4, B5, B6, C3.3.2, C3.3.3	50	5H , SE-week II	1	ja
ET 4	KUA / Computertoets Burgerlijke Cultuur, Cultuur van het Moderne en Massacultuur	domein: A1, B1, B2, B3, B4, B5, B6, C3.3.1, C3.3.2, C3.3.3	100	5H , SE-week III	1	nee

* gebruik woordenboek toegestaan

** eindtermen: https://www.examenblad.nl/examenstof/kunst-algemeen-havo/2020/1/kunstalg_havovwo.pdf
https://www.examenblad.nl/examenstof/kunst-beeldende-vormgeving-havo/2020/1/kunstbv_havo.pdf

PRAKTISCHE OPDRACHTEN EXAMEN

toets	stofomschrijving	eindtermen*	tijdstip/periode	weging	herkansing
PO 1	KUBV / Beeldend werk	domein: A1, A2, A3, B4, C	4H , periode A**	1	n.v.t.
PO 2	KUBV / Beeldend werk	domein: A1, A2, A3, B4, C	4H , periode A**	1	n.v.t.
PO 3	KUBV / Beeldend werk	domein: A1, A2, A3, B4, C	4H , periode B**	1	n.v.t.
PO 4	KUBV / Beeldend werk	domein: A1, A2, A3, B4, C	4H , periode B**	1	n.v.t.
PO 5	KUA / Theateranalyse	domein: A1, B1, B2, B3, B4, B5, B6, C3.3.2, C3.3.3	4H , periode B**	1	n.v.t.
PO 6	KUBV / Beeldend werk	domein: A1, A2, A3, B4, C	5H , periode A**	1	n.v.t.
PO 7	KUBV / Beeldend werk	domein: A1, A2, A3, B4, C	5H , periode A**	1	n.v.t.
PO 8	KUBV / Beeldend werk	domein: A1, A2, A3, B4, C	5H , periode B**	1	n.v.t.

* eindtermen: https://www.examenblad.nl/examenstof/kunst-algemeen-havo/2020/1/kunstalg_havovwo.pdf

** Inleveren laatste les voor de toetsweek of zoals aangegeven op de studiewijzer.

FORMULE BEREKENING EINDCIJFER

$$ET_{gem} = (ET1 + ET2 + ET3 + ET4) / 4$$

$$PO_{gem} = (PO1 + PO2 + PO3 + PO4 + PO5 + PO6 + PO7 + PO8) / 8$$

$$SE_{kua/kubv} = (ET_{gem} + 4 PO_{gem}) / 5$$

Kunst BV en Kunst Algemeen – vwo

Vak: **KUNST ALGEMEEN (KUA) / KUNST BEELDDE VORMING (KUBV)**
 Methode: **De Bespiegeling**

EXAMENTOETSEN

toets	toets vorm**/ stofomschrijving	eindtermen***	duur in min.	tijdstip/periode	weging	herkansing
ET 1	Eindcijfer 4 VWO (zie PTA 4 VWO 2018-2019)	domein: A1, B1, B2, B3, B4, B5, B6, C3.3.2, C3.3.3	50	4V, periode A,B	1	ja
ET 2	KUA / Hofcultuur	domein: A1, B1, B2, B3, B4, B5, B6, C 3.3.1	50	5V, SE-week I	1	ja
ET 3	KUA / Hofcultuur	domein: A1, B1, B2, B3, B4, B5, B6, C 3.3.1	100	5V, SE-week II	1	ja
ET 4	KUA / Romantiek en Realisme	domein: A1, B1, B2, B3, B4, B5, B6C 3.3.2	50	5V, SE-week III	1	ja
ET 5	KUA / Romantiek en Realisme	domein: A1, B1, B2, B3, B4, B5, B6, C 3.3.2	100	5V, SE-week IV	1	ja
ET 6	KUA / Hofcultuur Romantiek en Realisme	domein: A1, B1, B2, B3, B4, B5, B6, C 3.3.1	50	6V, SE-week I	1	ja
ET 7	KUA / Cultuur van het Moderne en Massacultuur	domein: A1, B1, B2, B3, B4, B5, B6, C 3.3.1	100	6V, SE-week II	1	ja
ET 8	KUA / Cultuur van het moderne, Massacultuur, Hofcultuur, Romantiek en Realisme	domein: A1, B1, B2, B3, B4, B5, B6, C 3.3.1	100	6V, SE-week III	1	nee

* alle toetsen zijn computertoetsen
 ** gebruik woordenboek toegestaan
 *** eindtermen: https://www.examenblad.nl/examenstof/syllabus-2020-kunst-vwo/2020/fw/kunst_vwo_2_versie_2020.pdf

PRAKTISCHE OPDRACHTEN EXAMEN

toets	stofomschrijving	eindtermen*	tijdstip/periode	weging	herkansing
PO 1	KUBV / Beeldend werk	domein: A1, A2, A3, B4, C	5V, periode A**	2	n.v.t.
PO 2	KUBV / Beeldend werk	domein: A1, A2, A3, B4, C	5V, periode A**	2	n.v.t.
PO 3	KUBV / Beeldend werk	domein: A1, A2, A3, B4, C	5V, periode B**	2	n.v.t.
PO 4	KUBV / Beeldend werk	domein: A1, A2, A3, B4, C	5V, periode B**	2	n.v.t.
PO 5	KUBV / Beeldend werk	domein: A1, A2, A3, B4, C	6V, periode A**	2	n.v.t.
PO 6	KUBV / Beeldend werk	domein: A1, A2, A3, B4, C	6V, periode A**	2	n.v.t.
PO 7	KUBV / Beeldend werk	domein: A1, A2, A3, B4, C	6V, periode B**	2	n.v.t.

* eindtermen: https://www.examenblad.nl/examenstof/syllabus-2020-kunst-vwo/2020/fw/kunst_vwo_2_versie_2020.pdf
 ** inleveren laatste les voor de toetsweek of zoals aangegeven in de studiewijzer.

FORMULE BEREKENING EINDCIJFER

SE1 = ET1
 SE2 = (ET2 + 2 PO1) / 3
 SE3 = (ET3 + 2 PO2) / 3
 SE4 = (ET4 + 2 PO3) / 3
 SE5 = (ET5 + 2 PO4) / 3
 SE6 = (ET6 + 2 PO5) / 3
 SE7 = (ET7 + 2 PO6) / 3
 SE8 = (ET8 + 2 PO7) / 3

SE_{kua/kubv} = (SE1 + SE2 + SE3 + SE4 + SE5 + SE6 + SE7 + SE8) / 8

Bijlage 3: Toelichting op culturele jaaragenda

Introductieweek

Bijdrage door Judith Moerland, mentor klas 1 & hoofd organisatie (september 2018).

Tijdens de introductieweek staan elkaar en de school leren kennen centraal. De groepsvorming wordt gestimuleerd door verschillende activiteiten tijdens deze week. In een groep die elkaar kent, voor elkaar klaar staat en een positieve uitstraling heeft, voelen leerlingen zich veilig. Hierdoor kunnen leerlingen zich optimaal ontwikkelen. De leerlingen worden begeleid door de verschillende fases van groepsvorming. De activiteiten zijn zo samengesteld dat de leerlingen de school leren kennen (bijvoorbeeld door een speurtocht te doen door de school), elkaar leren kennen door samenwerkingsopdrachten te doen (bijvoorbeeld het maken van een klassenlogo), maar ook over zichzelf leren nadenken. Dit laatste gebeurt bij de lessen CKV-j. Welke superkrachten heb je in je of zou je willen ontwikkelen, staat centraal. Door middel van fotografie helpen de leerlingen elkaar om een super-power-foto te maken.

Op de laatste dag van de introductieweek wordt gewerkt aan een grote klassenmuurkrant. Ook hier zie je weer de samenwerking met elkaar maar ook de individuele ontwikkeling terug. Leerlingen maken met elkaar een groepswerk, waarin elke leerling kan laten zien wie hij/zij is en wat de klas gemeen heeft. De foto's die gemaakt zijn bij CKV-j worden hierbij gebruikt. Om de ouders bij dit belangrijke proces te betrekken, worden de ouders uitgenodigd om de laatste middag op school te komen. Om optimaal te kunnen leren is er een driehoeksverhouding nodig tussen school, leerling en ouders. Deze middag kunnen ouders kennis maken met de mentor, de leerlingen in de klas en een praatje maken met andere ouders. Dit alles tijdens een high tea. Ook kunnen de ouders zien wat de leerlingen gemaakt hebben; de muurkranten worden tentoongesteld aan de ouders.

We willen graag dat de leerlingen zich snel thuis voelen op school; zich prettig voelen in de klas waar ze terecht zijn gekomen en de ouders zich bij school betrokken voelen.

Bijdrage door Benjamin Lentjes, coördinator tto (juli 2019)

Als brugklasser starten aan een Engelstalige opleiding is niet niets en we willen de leerlingen in de eerste week dan ook de gelegenheid geven om een beetje te wennen aan het spreken van Engels. In workshops met leuke activiteiten maken ze kennis met elkaar en met de Engelstalige wereld. Ze spelen spellen en luisteren naar presentaties over Engeland en de Verenigde Staten. Er is een webquest over internationale onderwerpen en we sluiten af met een High-tea.

Dagexcursie CKV-junior: Beeld & Geluid

Bijdrage door Jetske Trieller, docent CKV-junior en mentor klas 1 (december 2019)

Alle leerlingen in de brugklas werken tijdens de kunstvakken aan het thema Reclame en Media. Sommige klassen hebben al hun eigen producten verzonnen en gemaakt en andere klassen zijn misschien zelfs al bezig met de verpakking of ze maken een reclame voor hun product. De excursie naar Beeld en Geluid in Hilversum past natuurlijk ook heel goed binnen dit thema. De leerlingen kregen tijdens de excursie twee opdrachten.

Tijdens een workshop Nieuws kregen ze een uur om een nieuwsitem voor Instagram te maken en dit ook te bewerken. Natuurlijk moesten ze hier ook een passende headline voor verzinnen. Als echte filmcrews (inclusief grote camera en interviewmicrofoon) werden de leerlingen het museum ingestuurd om interviews op te nemen over onderwerpen zoals Robotica of Sociale Media.

De tweede opdracht was het maken van een videoverslag in de Beeld en Geluid experience. Aan de hand van verschillende eilanden in het museum leerden de leerlingen o.a. over het maken van een avondprogrammering en het zoeken in het archief van de Nederlandse televisie. Daarnaast hebben zij ook ervaren hoe het was om de ster van hun eigen televisieprogramma te zijn. De leerlingen, juniormentoren en begeleiders waren heel erg enthousiast over de excursie!

Tto-project: Parents' Night

Bijdrage door Benjamin Lentjes, coördinator tto (juli 2019)

Leerlingen in de tto afdeling organiseren ieder jaar in de onderbouw een kleine theateravond voor ouders. In klas 1 organiseren de leerlingen deze avond gedeeltelijk zelf.

De brugklassers studeren in groepjes een toneelstukje in gebaseerd op een gedicht uit de Revolting Rhymes van Roald Dahl.

Voor klas twee nodigen we de Phileas Fogg theater company uit voor het toneelstuk 'Little Victorians'. De leerlingen studeren in een uur een toneelstuk in over de industriële revolutie en voeren dat aansluitend op voor hun ouders.

In klas drie is de opzet meer open. De leerlingen organiseren de avond grotendeels zelf en de inhoud van het toneelstukje is open. Ze kunnen zelf schrijven en hun creativiteit inzetten.

We hebben verschillende doelen voor deze avonden. Allereerst willen we dat leerlingen ervaring krijgen met Engels spreken in de spotlight voor een publiek. Daarbij krijgen ze zonder dat we dat expliciet bespreken wat ervaring met toneel en acteren. Deze ervaringen dragen ook bij aan de persoonlijke ontwikkeling van de leerlingen.

Tto Projectweek: Project Europe

Bijdrage door Benjamin Lentjes, coördinator tto (juli 2019)

In klas 1 staat de Europese Unie centraal. In kleine groepjes gaan de leerlingen een Europees land presenteren op een markt. Ieder lid van de EU wordt op deze manier getoond. Allereerst leren de leerlingen iets over de landen van de Europese Unie en aan de andere kant zijn ze creatief bezig. De leerlingen zijn vrij in hoe zij hun land presenteren. Sommigen maken bijvoorbeeld een quiz of bouwen belangrijke gebouwen uit hun land na.

Schoolproductie

Elk jaar wordt er een schoolproductie gespeeld voor alle leerlingen uit klas 1 en 2. Het thema wisselt om het jaar. Het ene jaar staan de oude Grieken en Romeinen centraal en het jaar daarop is het verhaal gebaseerd op een sprookje. Het opvoeren van de productie valt samen met het bespreken van de betreffende thema's bij het vak CKV-junior.

Dit zijn de voorstellingen van de afgelopen jaren:

- **Iphigeneia in Aulis**, over de keuze die Iphigeneia maakte om zichzelf te offeren zodat haar vader naar Troje kon varen. (2017)
- **Er was eens...**, over het vrijgezellenfeestje van Alice (uit Wonderland) wat helemaal fout loopt, waar ze aanspoelen op een onbewoond eiland en waar meer dan 25 sprookjesfiguren in voorkomen. (2018)
- **Godinnen van Olympus**, over een vertelwedstrijd tussen Athene en Aphrodite en waarin verschillende verhalen uit de Griekse mythologie in naar voren komen. (2019)
- **Peter Pan 2020**, een moderne versie van Peter Pan waarin tieners van onze school naar Neverland reizen en daar zien en meemaken dat niet alleen onze wereld aan hevige veranderingen onderhevig is. (2020)

Deze producties worden elk jaar groter. Peter Pan werd gespeeld met een cast van 25 leerlingen, een gedeelte van de schoolband, een ontwerpteam van meer dan 15 leerlingen (o.l.v. twee docenten), een productieteam en een techniekteam. Ook hebben we basisscholen uit de buurt uitgenodigd om te komen kijken naar Peter Pan 2020 en dit was een groot succes!

De voorstelling wordt minimaal drie keer gespeeld, met natuurlijk als afsluiting een avondvoorstelling voor familie en vrienden.

KC projectdag Globaland

Bijdrage door Judith Moerland, mentor klas 1 & hoofd organisatie (januari 2020).

Globaland is een tweedaags vakoverstijgend onderwijsproject waar alle reguliere brugklassen aan deelnemen. Leerlingen gaan twee dagen klasdoorbroken aan de slag met het besturen van hun eigen land waarin de leerlingen worden uitgedaagd om na te denken over maatschappelijke vraagstukken zoals oneerlijke handel, vrouwenrechten en ontbossing. Hierbij werken ze aan de vakken aardrijkskunde, burgerschap, economie, maatschappijleer en biologie. Tevens komen verschillende competenties aan bod zoals samenwerken, brainstormen, zelfstandig werken in groepen, discussiëren, creatief denken en werken, keuze maken en reflecteren. Dit alles gebeurt in een simulatiespel waarin actie, avontuur, teamwork, multimedia, competitie en leuke prijzen ervoor zorgen dat leerlingen een eigen land kunnen ontwikkelen en besturen.

Dagexcursie: Prodemos

Bijdrage door Benjamin Lentjes, coördinator tto (juli 2019)

De excursie naar Prodemos in Den Haag in de brugklas heeft verschillende doelen. We laten de leerlingen kennismaken met het politieke hart van ons land, het Binnenhof. Met een gids van Prodemos bekijken de leerlingen het Binnenhof en de Tweede Kamer. Het gaat meer om de ervaring, dan om feitelijkheden omtrent het politieke systeem van Nederland. Het idee is dat wanneer leerlingen het Binnenhof gezien hebben ze meer connectie voelen met de politiek.

KC projectdag: Culturenmarkt

De leerlingen gaan in groepjes op zoek naar informatie over verschillende wereldculturen. Ze doen onderzoek naar culturele kenmerken, zoals taal, eten en drinken, muziek, geschiedenis, religie en kunst uit de gekozen cultuur.

De leerlingen presenteren hun werk tijdens de culturenmarkt. De aula wordt omgetoverd tot culturenmarkt waar leerlingen hun werk presenteren aan elkaar, docent en ouders. Ze zullen tijdens de culturenmarkt laten zien wat ze hebben gevonden en gemaakt. Elk groepje krijgt drie tafels toegewezen die ze mogen aankleden zoals zij dat willen. De gasten van de culturenmarkt kunnen langs de tafels lopen, vragen stellen over de culturen en presentaties en misschien wordt er zelfs wel iets lekkers te eten of te drinken aangeboden.

Tto Projectweek: A World Apart

Bijdrage door Benjamin Lentjes, coördinator tto (juli 2019)

In klas 2 werken leerlingen samen om verschillen en overeenkomsten tussen zes landen uit verschillende continenten met elkaar te vergelijken. Ze vergelijken economie, politieke structuur en cultuur van een land.

Dagexcursie Duits: Aken

Bijdrage door Cerise Smol, docent Duits en hoofd organisatie (oktober 2019)

Leerlingen van havo-2 en vwo-2 (regulier en tto) gaan een dag naar de Duitse stad Aken met het doel om de taal in een echte situatie te gebruiken. Een aantal hoofdstukken van de afgelopen twee jaar komen terug in de opdrachten die de leerlingen ter voorbereiding van de excursie moeten doen. Denk hierbij aan thema's zoals kleding, eten & drinken, reizen en de eigen woonomgeving. In de Duitse les oefenen we ook zinnen en uitspraken die je nodig hebt om een dag in een Duitse stad te overleven.

De excursie bestaat uit een rondleiding door de stad en opdrachten voor Duits en CKV-junior.

De leerlingen krijgen een rondleiding van een begeleidend docent. Tijdens de rondleiding worden de bekende bezienswaardigheden van Aken aangedaan. De leerlingen maken aantekeningen en foto's van gebouwen zoals de Dom en het Stadhuis, zodat ze deze later voor de opdracht kunnen gebruiken.

Voor Duits doen de leerlingen twee opdrachten. De ene opdracht is voor het Deutschdossier. De leerlingen maken een collage, PowerPoint of reclamefilmpje over wat ze in Aken hebben geleerd, gezien en gedaan. Hier komen een aantal algemene vragen over de stad in terug, vragen over bezienswaardigheden en een fictieve bon met verschillende aankopen die zij zouden willen doen. Deze moeten zij na de excursie tijdens Duits in het Duits presenteren aan de rest van de klas.

Duits werkt in deze excursie samen met CKV-junior. Voor CKV-junior doen de leerlingen een vergelijkingsopdracht met de architectuur van Aken en hun eigen woonplaats, maken ze een fotoverslag en bedenken ze een zelfverzonnen legende gebaseerd op een toeristische trekpleister in Duitsland.

Leerlingen kijken op deze dag terug als een ervaring waarin ze de Duitse cultuur hebben leren kennen en waarderen. We hebben de ambitie om ook andere vakken (levensbeschouwing, aardrijkskunde en geschiedenis) bij deze excursie te betrekken.

Dagexcursie CKV-junior: Efteling

Voor het vak CKV-junior klas 2 gaan we dit jaar op excursie naar de Efteling.

De Efteling is, naast een prachtig pretpark, ook een bron van kunst en cultuur.

In de klas zijn we begonnen met het pretparkenproject. In groepen van 3 of 4 leren de leerlingen hoe een attractie bedacht en ontworpen wordt. Ze kiezen een thema en aan de hand hiervan gaan ze nadenken over het ontwerpen en het in 3D creëren van verschillende attracties.

De excursie naar de Efteling is bedoeld als veldonderzoek. De leerlingen gaan op zoek naar inspiratie voor hun eigen project en ontdekken hoe de Efteling het bekendste pretpark van Nederland is geworden. Ook gaan de leerlingen een vakoverstijgende opdracht maken, waarin ze een verband leggen tussen de Efteling en vakken zoals natuurkunde, wiskunde en geschiedenis. Natuurlijk hebben de leerlingen ook genoeg tijd om te genieten van de vele attracties, eettentjes en achtbanen.

Dagexcursie KCV-junior: Xanten

Bijdrage door Henk Schreuders, coördinator gymnasium (mei 2019).

Het afgelopen jaar hebben de leerlingen het archeologisch park Xanten bezocht en meegedaan aan een schervenworkshop in het museum Valkhof in Nijmegen.

Dit is een uittreksel uit het schoolplan. Het volledige schoolplan is te vinden in bijlage 2.

Dagexcursie Biologie: Voornes Duin

Bijdrage door Luc Coenen, vakhoofd Biologie (mei 2019).

Aangezien veel kinderen steeds minder buiten spelen of met de natuur in aanraking komen is het zeer belangrijk hieraan in het onderwijs aandacht te besteden.

Bij het vak Biologie proberen wij dat, door tijdens een excursie door een prachtig duingebied, de kinderen te verwonderen met allerlei mooie, vernuftige aanpassingen van planten en dieren.

Als een van de rijkste duingebieden in Europa, is Voornes Duin met een prachtig bezoekerscentrum aan de Tenellaplas, een prachtige uitvalsbasis hiervoor. De natuur op een leuke manier aan den lijve ondervinden, vinden wij een van de belangrijkste doelstellingen van deze excursie.

We hebben deze excursie opgehangen aan het biologische thema van voortplanting.

De leerlingen zijn voorbereid met een hoofdstuk over voortplanting bij zaadplanten, maar tijdens de excursie proberen wij ook zoveel mogelijk linken te leggen met de dieren- en mensenwereld.

Op deze manier hopen wij dat de voorbeelden uit het boek meer tot de verbeelding gaan spreken en ook beter onthouden zullen worden.

De klas wordt in twee groepen door onze biologiedocenten in het gebied rondom de Tenellaplas rondgeleid, waarbij zoveel mogelijk gewezen wordt op allerlei biologische verschijnselen en wetenswaardigheden die we tijdens de wandeling tegen komen. Ook wordt de ontwikkeling van dit duingebied bekeken van verleden, naar heden en toekomst. De invloed van de mens hierop komt ook ter sprake evenals het zichtbare beheer dat door Zuid-Hollands Landschap en Natuurmonumenten wordt uitgevoerd. Historische en culturele gebruiken van sommige planten worden op een tastbare manier getoond. Wij hopen op deze wijze de nieuwsgierigheid bij leerlingen naar natuurverschijnselen wat te triggeren.

KC Projectdag: Pretparkenfestival

De leerlingen gaan voor het pretparkenproject naar de Efteling om veldonderzoek te doen. Eenmaal terug op school kiezen de groepjes twee van attracties om in 3D te ontwerpen. Voor het vak Muziek hebben de leerlingen een *soundscape* gemaakt, een ruimte waarin muziek en geluidseffecten ervoor zorgen dat mensen in de stemming komen voor een attractie. De muziek uit een wachtrij is een goed voorbeeld van een *soundscape*. Een aantal groepjes hebben hun 3D ontwerp van hun attractie gecombineerd met de *soundscape* van Muziek.

Tijdens het feestelijke Pretparken Festival worden de attracties in de aula gepresenteerd aan elkaar en aan personeel en ouders. Zij geven feedback en bewonderen het werk van de leerlingen. Ook doen de gasten mee in het beoordelen. Is het even rustig bij je attractie? Dan kun je natuurlijk een suikerspin komen halen!

KC projectdag: Wereldmuziek

Bijdrage door Joyce Witter en Jort Struik, docenten Aardrijkskunde en hoofd organisatie (oktober 2019)

Tijdens de projectdag wereldmuziek maken de leerlingen kennis met verschillende soorten muziek. We slaan vandaag een brug tussen jongerenmuziek en wereldcultuur. Het programma bestaat uit verschillende onderdelen. Leerlingen mogen zelf een deel van hun programma kiezen, waardoor we hopen dat ze op een gemotiveerde manier op een andere manier naar muziek gaan kijken.

1. Een masterclass over de oorsprong van popmuziek (o.a. het ontstaan van hip-hop/ verhalen vertellen katoenvelden/ blues/ funk/ jazz/ reggae en andere volksmuziek).
2. Een muziekquiz herkennen van popmuziek vanaf jaren '70.
3. Een interactieve workshop met verschillende vormen van dans, percussie, rap of dj'en. Het SKVR uit Spijkenisse/ Rotterdam verzorgt deze workshops.

Leerlingen die tto volgen, krijgen ook een opdracht 'Landschappen van muziek'. In deze opdracht onderzoeken ze in kleine groepjes de herkomst van een zelfgekozen artiest (geboorteplaats, tekstanalyse, inspiratie en verspreiding van muziek) en verwerken ze dit in een posterpresentatie.

KC projectdag: Brielle

Bijdrage door Flip Rademakers, docent Levensbeschouwing en hoofd organisatie

Tijdens de projectdag Brielle willen we de leerlingen leren over verschillende gebedshuizen. We bezoeken hiervoor een joodse Sjoel, een protestantse kerk en een Rooms Katholieke kerk. Tijdens deze bezoeken wordt uitgelegd waarom deze kerken ontstaan zijn (geschiedenis), hoe de kerk gebruikt wordt (rituelen) en welke invloed dit heeft gehad op onze cultuur en samenleving. Daarnaast vinden het belangrijk welke symboliek allemaal gebruikt wordt in gebedshuizen en wat dit wil zeggen over het betreffende geloof.

KC projectdag: 3D-design

Bijdrage door Betty Blaauw, vakhoofd BV, en Adri Lodewijkx, vakhoofd Natuurkunde

De CKV-dag 3D-Design voor klas 3 maakt deel uit van het lesprogramma BV in klas 3. Er ontstaat een samenwerking tussen de vakken techniek/natuurkunde en kunst/design. De leerling ziet en ervaart de mogelijkheden en toepassingen van de nieuwe (media) technieken in de wereld om ons heen van nu en in de toekomst. De leerling wordt uitgedaagd, enthousiast en nieuwsgierig. De leerlingen leren de basisvaardigheden van het 3D ontwerpen op de computer m.b.v. het programma Tinkercad. De leerlingen worden uitgedaagd een ontwerp te maken in een 3D-computerprogramma waarbij techniek en design samenkomen. Hierna kan het ontwerp geprint worden met de 3D-printer en wordt het ontwerp daadwerkelijk tastbaar voor de leerlingen.

Theater Traxx

Bijdrage door Margretha Visbeen, afdelingsleider mavo (november 2019)

In klas 3 mavo, havo en vwo (geen TTO) is de voorstelling Weerzin van theater Traxx gespeeld. De voorstelling over eenzaamheid en depressie onder jongeren werd gespeeld in twee sessies van ca. 60 leerlingen en afgesloten met een nagesprek. Door het spelen tussen de jongeren werd het een intensieve en interactieve voorstelling van 2 uur. De voorstelling is door zowel leerlingen als mentoren positief ontvangen en zal, indien mogelijk, opgenomen worden in het jaarlijkse programma voor derde klassen.

Dagexcursie KCKV: Rotterdam

Alle leerlingen uit mavo-3 gaan op excursie naar de dichtstbijzijnde grote stad: Rotterdam. Vaak zijn de leerlingen hier al wel geweest om te shoppen of uit eten te gaan, maar echt cultuur is er nog weinig gesnoven. We bieden een wisselend keuzeprogramma aan. We zijn de afgelopen jaren naar het Boymans geweest om hun sensory space te bekijken (en op school na te bouwen!). We gaan elk jaar naar de Kunsthal en/of Museum Rotterdam en we geven de leerlingen een photo challenge, waardoor ze beter om zich heen moeten kijken. Voorbeelden van challenges zijn 'Maak een foto waarin je drie groentinten kunt zien.' of 'Maak een foto waarin je vier verschillende materialen kunt zien.' Afgelopen jaar hebben we ook een workshop gekregen bij Theater Rotterdam over het verwezenlijken van je dromen. Andere jaren hebben we stadswandelingen gemaakt langs de prachtige mural art en graffiti en hebben we een voeding opdracht in de Markthal gedaan.

Natuurlijk passen alle opdrachten binnen het kader van het examenprogramma.

Uitwisselingsprogramma 'Ruhrgebiet – Nederland

Bijdrage door Monika Borawitz, vakhoofd Duits (november 2019)

Wij zijn in 2018 als school geselecteerd om deel te nemen aan een uitwisselingsprogramma met de titel 'Ruhrgebiet – Randstad', later gewijzigd in 'Ruhrgebiet – Nederland'. Inmiddels is de tweede uitwisseling een feit.

Het doel van de uitwisseling is om jonge mensen uit de twee gebieden, met name de Randstad van Nederland en het Ruhrgebiet, dichterbij elkaar te brengen. De leerlingen zullen ontdekken wat ons verbindt en wat de verschillen zijn. Tijdens het wederzijdse bezoek zullen zij onder ander een aantal lessen bijwonen, projectmatig werken en op excursie gaan. Hierdoor leren de leerlingen culturele, onderwijskundige en maatschappelijke bijzonderheden van het gastland kennen en worden zij in de rol van host tegelijkertijd gids en ambassadeur van hun eigen land. Bovendien zullen de leerlingen middagen/avonden in een gastfamilie zijn, zodat zij ook het leven van alledag leren kennen.

Een aantal belangrijke details:

- Onze partnerschool is het St. Hildegards-Gymnasium in Duisburg.
- De voertalen zijn Duits en Engels.
- De financiering van het project komt volledig voor rekening van de Duitse *Brost Stiftung*.
- Leerlingen uit klas 3 die van plan zijn Duits in klas 4 in hun pakket te kiezen kunnen in aanmerking komen.

Tto Projectweek: Climate Xchange

Bijdrage door Benjamin Lentjes, coördinator tto (juli 2019)

Klas 3 staat in het teken van global change. In een groepje werken de leerlingen aan een zelf presenterende film over een aspect van klimaatverandering. De focus kan liggen op het natuurkundige proces van de verandering, de economische gevolgen of de ethische consequenties.

Tto-uitwisseling: Let's Go

Bijdrage door Benjamin Lentjes, coördinator tto (juli 2019)

Het uitwisselingsproject Let's Go! is een belangrijk onderdeel van de tto opleiding. Een belangrijk doel tijdens deze twee weken is het uitwisselen van dagelijkse cultuur. Hoe is het om in een gezin in een ander land te verblijven? Een land bezoeken of een presentatie geven over een stad levert feitelijke informatie op, maar het is heel anders om te ervaren hoe het is om in Spanje pas om 22:00 uur te dineren. Cultuur ervaren is dus het belangrijkste element van dit project.

KC projectdag: 24-uurs Filmfestival

In 2020-2021 gaan we deze projectdag voor het eerst organiseren als deel van de doorlopende leerlijn kunst en cultuur in klas 3. De discipline film staat deze dag centraal. In klas 1 en 2 hebben de leerlingen bij o.a. CKV-junior al kennis gemaakt met het maken van een verhaal, script en film. Hier borduren wij tijdens dit project op voort.

De opzet is nu dat leerlingen op donderdag van 9 tot 12 uur leskrijgen in schrijven, acteren en bewerken. Om 12 uur krijgen zij de opdracht om rond een bepaald thema een korte film te maken. Ze hebben dan tot vrijdagochtend 8 uur om te schrijven en te filmen. De leerlingen hebben dan van 8 tot 12 uur om de film te bewerken. De film is om 12 uur ingeleverd. Een vakjury bekijkt alle films en kiest de beste vier uit. Deze worden om 2 uur in de aula getoond, waarna de leerlingen de beste film kiezen. Deze film krijgt een prijs.

Dagexcursie Geschiedenis: Vught

Bijdrage door Hans Schipper, vakhoofd geschiedenis (oktober 2019)

Jaarlijks wordt door de vakgroep geschiedenis voor alle leerlingen van klas drie – dus ook degenen die geen geschiedenis in het vakkenpakket hebben – een excursie georganiseerd naar NM Kamp Vught.

Als school vinden we het niet alleen belangrijk dat jonge mensen in aanraking worden gebracht met tragische aspecten van het recente oorlogsverleden, maar vooral ook dat zij zich leren realiseren dat het leven in een democratische rechtsstaat geen vanzelfsprekendheid is. Een confrontatie met de offers die voor het behoud van de bijbehorende waarden als vrijheid en gelijkwaardigheid zijn gebracht, hoort onzes inziens daar nadrukkelijk bij.

Tijdens de excursie wordt hieraan vorm gegeven door een rondleiding die het leven (en niet zelden de dood) van de gevangenen van nabij laat zien. Daarnaast maken de leerlingen een 'dodenmarswandeling' naar de plek waar verzetsstrijders werden gefusilleerd. Zij leggen hier allen persoonlijk een bloem bij het herdenkingsmonument en worden door middel van voorgelezen oorlogsgedichten nogmaals indringend bepaald bij de betekenis van het gebeuren, toen en ook voor onze tijd.

Theatervoorstelling Druck

Bijdrage door Monique van Loon, docent Duits (januari 2020)

Dit jaar zal 'Theater Sonni Maier' een bezoek aan het PENTA college CSG Jacob van Liesveldt brengen en het stuk genaamd 'Druck' opvoeren.

Het stuk zal door geheel leerjaar 3 bekeken worden. 'Druck' is een Science Fiction theaterthriller over smartphoneverslaving, big data en de 'zelfhulp optimisme'-waan. Het stuk wordt gefinancierd door het ministerie van Cultuur en Wetenschappen van Noordrijn-Westfalen, die hiermee de culturele samenwerking tussen Duitsland, de Benelux landen en het Verenigd Koninkrijk wil bevorderen.

Aangezien het gehele stuk in de Duits wordt uitgevoerd en het thema perfect aansluit bij de belevingswereld van de leerlingen, biedt het vele aanknopingspunten om hier in de les verder op in te gaan en projectmatig aan te werken. Zo gaat de Duitse taal leven en moeten leerlingen deze direct inzetten om te kunnen volgen waar het stuk over gaat. Daarnaast wordt duidelijk dat bepaalde maatschappelijke problemen de landgrenzen overschrijden en wij hier als wereldburgers allemaal verantwoordelijk voor zijn.

Dagexcursie KCKV: Antwerpen

De leerlingen uit mavo-3 met Duits of zonder een tweede MVT gaan mee naar Antwerpen. We bezoeken hier het MAS, het Museum aan de Stroom en krijgen hier een rondleiding over de geschiedenis van Antwerpen en de ontwikkeling van de architectuur van dit moderne museum.

We verbinden deze excursie ook met de excursie Rotterdam, door bv. te vragen naar de overeenkomsten en verschillen tussen twee van Europa's grootste havensteden.

Dagexcursie Frans: Lille

Bijdrage door Ludy Hertog, vakhoofd Frans (juni 2019)

Deze excursie is vooral bedoeld om de leerlingen na 2,5 jaar onderwijs in de Frans taal ook daadwerkelijk een dag onder te dompelen in het Franse leven en de Franse cultuur. Naast het vergroten van de taalvaardigheid wordt er ook aandacht besteed aan bijvoorbeeld de architectuur van de stad Lille d.m.v. een stadswandeling. Verder maken de leerlingen opdrachten die ook een cultureel tintje hebben, zoals mode, eetcultuur en Euralille (moderne architectuur van Koolhaas).

Ter voorbereiding zoeken de leerlingen op school allerlei achtergrondinformatie op over bovenstaande onderwerpen, zodat zij goed voorbereid en met kennis van zaken een leuke maar ook leerzame dag doorbrengen in Lille.

Presentatiedag KCKV: Eigen Meesterwerk

Een belangrijk onderdeel van het nieuwe examenprogramma van KCKV is het produceren en presenteren van het eigen werk. We hebben ervoor gekozen om één grote praktijkopdracht per kunstdiscipline te verzinnen. Leerlingen kiezen voor deze presentatiedag een project uit en bereiden deze thuis voor. Op de presentatiedag hebben de leerlingen tot 12 uur de tijd om hun werk af te maken. Als vervolg op de Culturenmarkt in klas 1 en het Pretparkenfestival in klas 2 gaan leerlingen hun Eigen Meesterwerk ook in de aula presenteren aan familie en vrienden.

KC projectdag: Theater en dans

Aan het einde van klas 3 organiseren we een KC projectdag waar alle reguliere leerlingen twee workshops kiezen die te maken hebben met theater en/of dans. De leerlingen kiezen één workshop waar ze als castlid werken (Moderne Dans, Acteren voor Beginners of Improvisatietheater) en ze kiezen één workshop waar ze als crewlid werken (Theaterfotografie, Grime of Mode). De workshops worden gegeven door professionals uit de theaterwereld. Deze dag hebben we in 2017-2018 georganiseerd en we zijn van plan om deze ook weer in 2019-2020 te organiseren.

Tto-dagexcursie: Brussel

Bijdrage door Benjamin Lentjes, coördinator tto (juli 2019)

Een bezoek aan het Europees parlement in Brussel hoort in een internationaal programma. Ieder jaar bezoeken we het politieke hart van Brussel met de leerlingen uit klas 3. Ze worden rondgeleid in de vergaderzaal en bezoeken op eigen gelegenheid een museum over de vorming of het belang van de Europese Unie. Naast de politieke structuur is de Europese identiteit een onderdeel van dit programma. Wat betekent het om Europees burger te zijn, wat merk je zelf van 'Brussel'?

Delf Junior

Bijdrage door Eveline Stuker, docent Frans in mavo-3 (juni 2019)

Delf Junior (Diplôme d'études en langue française) is een taaltoets Frans waaraan CSG Penta Jacob van Liesveldt deelneemt. Het diploma van Delf Junior wordt verstrekt door het Franse ministerie van Onderwijs en is internationaal erkend. Hiermee kunnen ze in hun vervolgopleiding een stage volgen en of een studie in een Franstalig land doen. De kennis van de Franse taal en cultuur biedt een meerwaarde in bijvoorbeeld het bedrijfsleven waarbij gemakkelijker zaken met Franstalige landen gedaan kunnen worden. Gedurende het schooljaar krijgt de leerling uit klas 3 mavo een uur extra Frans om zich zo goed mogelijk voor te bereiden op de verschillende vaardigheden, zoals schrijf-, lees-, luister- en spreekvaardigheid. Dit zal op A2-niveau (basisniveau) volgens het Europees Referentiekader zijn. Het examen is gericht op taalkundige aspecten en op sociale en culturele competenties.

DSD: Deutsches Sprachdiplom I en II

Bijdrage door Monika Borawitz, vakhoofd Duits (november 2019)

Het PENTA college CSG Jacob van Liesveldt is een van de eerste scholen in Nederland die als erkende DSD-school aan de toetsing voor het Deutsche Sprachdiplom (Duits Taaldiplota) mag deelnemen.

Wat is het Deutsche Sprachdiplom (DSD)?

Het Deutsche Sprachdiplom (DSD) van het Duitse Ministerie van Onderwijs (KMK) richt zich naar het Gemeenschappelijk Europese Referentiekader (ERK) en wordt al sinds 40 jaar over de hele wereld afgenomen. Op dit moment nemen in 70 landen ongeveer 1100 scholen voor voortgezet onderwijs deel.

Het Duitse Taaldiplota (DSD) kan op twee niveaus worden afgelegd.

- DSD I (A2/B1): vanaf het derde/vierde jaar Duits. Leerlingen die bij alle vier onderdelen van toetsing B1 halen, krijgen het Deutsche Sprachdiplom I. Als zij tenminste vier keer A2 halen, het A2-certificaat.
- DSD II (B2/C1): in de bovenbouw. Leerlingen beschikken met het Deutsche Sprachdiplom II over een bewijs van taalvaardigheid voor het studeren in Duitsland aan de universiteit of (Fach)Hochschule.

Welke voordelen biedt de deelname aan het Deutsche Sprachdiplom?

- Het DSD is een aanvullende kwalificatie.
- De deelname aan het DSD is gratis voor leerlingen en wordt geheel gefinancierd door de Bondsrepubliek.
- Leerlingen met een bredere belangstelling voor de Duitse taal en cultuur kunnen zich extra verdiepen en bekwamen en realiseren hierdoor meer dan een cijfer op de eindlijst van hun schooldiploma.

Onze school neemt al drie jaar deel aan het DSD-programma van niveau B1 en B2/C1 en heeft goede resultaten behaald.

De voorbereiding van het examen wordt methodisch en didactisch ondersteund door de vakadviseur voor Duits van de Zentralstelle für das Auslandsschulwesen (ZfA).

Introductiedag CKV

Bijdrage door Wilma Snelders, docent CKV (oktober 2019)

Op onze cultuurprofielschool hebben alle leerlingen het vak CKV-junior in de eerste en tweede klassen. Om een culturele brug te slaan naar de vierde klas, met daarin het verplichte vak CKVN, organiseren we voor de derde klassen een aantal culturele projecten door het jaar heen. In klas 4 starten we met een introductie op het vak CKVN in de vorm van een projectdag rond het thema film, omdat dat thema in de eerste periode centraal staat. Alle leerlingen krijgen aan de hand van een duidelijke PowerPoint les ook een totaaloverzicht van het vak CKVN. Er wordt hen verteld wat het vak inhoudt, wat de thema's zijn, dat er een onderzoek gedaan moet worden en dat het vooral de bedoeling is dat de leerlingen middels kennismaking met allerlei kunstdisciplines en dimensies niet alleen kunst leren waarderen maar ook leren respecteren dat een ieder een andere mening over kunst mag en kan hebben. Ze leren daarnaast vooral zichzelf kennen. '

Een tweede deel van deze dag is het bezoek aan de bioscoop om de film 'Loving Vincent' te zien. Om de film wat toegankelijker te maken krijgen de leerlingen na de introductie over het vak CKVN een inleiding ter voorbereiding op de film in de vorm van een interactieve PowerPoint, twee filmpjes over het leven van Vincent van Gogh en een interview met de regisseuse van de film over the making of. Het blijkt dat de leerlingen door deze introductie de film beter op waarde kunnen inschatten en hem ook beter begrijpen. In hun cultureel zelfportret reflecteren veel leerlingen als volgt op de film: 'Ik zou er misschien zelf nooit naar toe zijn gegaan, maar mede door deze introductie vond ik het een geweldige film met een goed verhaal over de dood van Vincent. Ik kende deze Nederlandse schilder wel een beetje, maar het verhaal achter hem niet zo en dat vond ik superinteressant. De beelden schitterden wel een beetje aan mijn ogen, maar wat bijzonder: een film helemaal gemaakt van schilderijen.'

Zeilweek

Bijdrage door Jouri Breedveld, vakhoofd L.O. en hoofd organisatie (juni 2019)

In klas 4 mavo gaan wij in de tweede schoolweek altijd op zeilweek. Deze week is enerzijds bedoeld als een goede start van het schooljaar, anderzijds is het ook een afsluiting van een periode omdat dit de laatste keer is dat de mavoleerlingen met elkaar op werkweek gaan. Leerlingen leren elkaar tijdens deze week beter en anders kennen en bouwen een hechte band op met elkaar. Ook de docenten die meegaan, leren ze beter en op een andere manier kennen. Dit alles is de rest van het schooljaar van grote waarde en heeft ook tijdens de lessen een positieve uitwerking.

We vertrekken altijd vanuit Harlingen en bezoeken vaak verschillende Waddeneilanden. We varen met grote Friese platbodems. Slapen, koken en eten doen we allemaal aan boord. Leerlingen doen het zeilen van de schepen zelf en worden bij het zeilen aangestuurd door een scheepsmat. Koken en andere vormen van corvee worden ook door de leerlingen zelf gedaan. We doen 's avonds vaak gezelschapsspelletjes, maken een kampvuur op het strand en gaan op de laatste avond naar een disco. Kortom een week om nooit te vergeten!

Dagexcursies KuA/KuBV: Rotterdam/Den Haag en Amsterdam

Bijdrage door Betty Blaauw, vakhoofd KuBV (oktober 2019)

Met havo-4 en vwo-4 gaan we naar Rotterdam of Den Haag. Dit hangt af van het aanbod van de musea en creatieve instellingen.

Met havo-5, vwo-5 en vwo-6 gaan we elk jaar naar Amsterdam. We bezoeken daar het Stedelijk Museum (moderne media & massacultuur) en het Rijksmuseum, Paleis op de Dam of het Van Gogh museum. De keuze is afhankelijk van het examenonderwerp. Ook doen we een workshop fotografie bij FOAM of film in Eye.

De meerwaarde hiervan is dat de leerlingen in contact komen met de professionals en de kunst in de werkelijkheid zien en ervaren. De leerlingen krijgen meer inzicht in de betekenis van de kunst en het maakproces waardoor ze meer kunnen herkennen welke keuzes de kunstenaar heeft gemaakt en dit ook leren verwoorden. Het geeft de leerlingen meer mogelijkheden om zelf betekenisvolle keuzes te maken.

Gastles CUI-orkest

De leerlingen CKV uit klas 4 krijgen, ter voorbereiding van de dagexcursie naar Amsterdam en het bezoek aan het Concertgebouworkest, een gastles van een lokaal orkest. Het CUI-orkest is een amateurorkest bestaande uit musici die heel graag hun verhaal willen vertellen. De gastles bestaat uit een introductie over muziek, het vertellen van persoonlijke verhalen, het voorspelen van een gezamenlijk muziekstuk en (het klapwerk van de gastles) het zelf proberen muziek uit de instrumenten te halen. Voor veel leerlingen is deze gastles de eerste kennismaking met klassieke muziek!

Tto-projectdag: Shakespeare in performance

Bijdrage door Benjamin Lentjes, coördinator tto (juli 2019)

Shakespeare in Performance is een theater workshop voor onze tto leerlingen in klas 4h. Zij gaan onder leiding van een Britse theater docent, Marc Norris, in een dag een stuk neerzetten van Shakespeare. Ze voeren dat dezelfde middag op voor elkaar. Ze leren op deze dag van alles over theater, Shakespeare en de Engelse taal.

Dagexcursie CKV: Amsterdam

Bijdrage door Artje van der Linden, vakhoofd CKV (oktober 2019)

Een aantal jaren geleden heeft de bovenbouwsectie van CKV gekozen voor een andere opzet, ook naar aanleiding van het vernieuwde curriculum. Voorop stond dat de leerlijn van CKV-onderbouw doorloopt, dat alle docenten een soortgelijk programma aanbieden en dat de PO's (praktische opdrachten) speerpunt zijn in dit programma: leerlingen gaan zelf aan de slag met de aangeboden kunstdisciplines. In dat kader moet ook de jaarlijkse excursie van CKV worden gezien. Wij gaan naar het Concertgebouw en het Rijksmuseum in Amsterdam, onzes inziens twee ervaringen die de leerling meegemaakt moet hebben. In het Concertgebouw mogen wij een repetitie bijwonen, een magische ervaring. Tijdens de lessen wordt aandacht geschonken aan deze excursie en worden er opdrachten aan gekoppeld. In het Rijksmuseum krijgen leerlingen een rondleiding over de belangrijkste kunstwerken.

Dagexcursie BTE: Den Haag

Bijdrage door Selina Nachtzaam, collega BTE (november 2019)

Elk jaar wordt er een excursie naar Den Haag georganiseerd. De excursie is deel van het examenprogramma van BTE voor leerlingen uit mavo-4 die tekenen hebben gekozen als examenvak. In het museum maken de leerlingen de examenkijkwijzer. Een examenkijkwijzer sluit aan bij het thema van de centrale examens. Dit jaar is het thema voor het vmbo: Tijd. De leerling oefent het beschrijven, analyseren en interpreteren van kunstwerken.

In periode 3 van leerjaar 4 maken de leerlingen een werkstuk. In dit werkstuk worden o.a. de opdrachten van de excursie naar Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag & Den Haag Centrum) verwerkt. Het behaalde cijfer voor dit werkstuk is het periodecijfer.

Werkweek klas 4

Praag

Bijdrage door Ludy Hertog, vakhoofd Frans en hoofd organisatie (juni 2019)

Tijdens deze vijfdaagse werkweek laten we de leerlingen kennis maken met het rijke culturele leven in Praag. We beginnen de week met een stadswandeling onder begeleiding van een gids die veel vertelt over de verschillende bouwstijlen die je tegen komt in Praag, maar die ook informatie geeft over de geschiedenis van de stad.

Verder bezoeken we een aantal kerken, een bibliotheek, het stadhuis (inclusief een ondergrondse tour door het middeleeuwse Praag), een theater (art nouveaux / Munch), komen de leerlingen tijdens een boottocht nog meer te weten over de verschillende gebouwen in de stad en hebben we het geluk om een concert mee te maken in de open lucht. Daarnaast brengen we een bezoek aan de Joodse wijk en komen de leerlingen daar veel te weten over de gebruiken en rituelen van deze godsdienst. Kortom cultuur in de meest brede zin van het woord.

Impressiefilmpje: <https://youtu.be/WJ9pTURLcYM>

Londen

Bijdrage door Jort Struik, hoofd organisatie (oktober 2019)

Tijdens de Londen reis gaan de leerlingen met een keuzeprogramma op verkenning door deze wereldstad. Onderdelen als The Globe, Imperial War Museum, the National Portrait Gallery, Street Art, Football Culture (stadions) een Jack the Ripper tour en een bezoek aan een theatershow... Het komt allemaal aan bod tijdens het (keuze) programma.

Na een intensieve week zijn de leerlingen volkomen internationaal cultureel ondergedompeld.

Parijs

Bijdrage door Wilma Snelders, hoofd organisatie (september 2019)

Wij bezoeken in vijf dagen de culturele hoofdstad van Europa, slechts na een busrit van enkele uren! Overnachting en ontbijt in een hotel met driepersoonskamers met eigen douche en toilet. Je vertrekt op maandagmorgen en 's middags loop je al in Parijs! Het is een afwisselend programma met o.a. een bezoek aan het grootste museum van de wereld, het Louvre, waar we de Mona Lisa van Leonardo da Vinci zien. We gaan natuurlijk naar het kasteel van de Zonnekoning waar we ook gaan picknicken in de tuinen. Dan nog lekker winkelen in wel vijf 'Bijenkorven' naast elkaar. 's Avonds een boottocht over de Seine en natuurlijk de beklimming van de Eiffeltoren. Elke avond wordt er in een ander restaurant gegeten, van selfservice, pizzeria tot een echte Franse bistro en de laatste avond eten we in kleine groepjes in een van de vele restaurantjes in de gezellige studentenbuurt van het Quartier Latin. Verder staat er nog een bezoek aan een supermoderne wijk op het programma, waar wonen, werken en shoppen op een bijzondere manier met elkaar gecombineerd worden. We bezoeken ook een museum waar veel schilderijen van onze eigen Vincent van Gogh hangen en we slaan het schilderspleintje en de Arc de Triomphe niet over. Tenslotte brengen we ook nog een hele dag door in het themapark Astérix, waarin, naast vele spectaculaire attracties in stijl, ook het hele dorp van de twee Galliërs is nagebouwd (zie <http://www.parcasterix.fr/>).

Zie ook voor een impressie: <https://www.youtube.com/watch?v=4UL9DC5VU7g>

Survival

Bijdrage door Erik van der Wal, hoofd organisatie (september 2019)

We verblijven in 4- of 6-persoonsappartementen, voorzien van voldoende kookgelegenheid om zelf een heerlijk maal te bereiden met de ingrediënten die je van ons krijgt. Deze week draagt een sportief karakter. Deelnemers dienen te beschikken over een goede conditie en instelling (niet bang voor vuil en/of nattigheid). Op het programma staat o.a. tokkelen, klettersteig, challengeparcours, abseilen, mountainbiken, klimmen en een kort bezoekje aan het gezellige Antwerpen. Kortom, een week waar je nog lang over napraat!

LLP Performance Night

In 2019-2020 beginnen we met een nieuwe opzet voor de klassenvoorstelling van vwo-4. Als onderdeel van het Pre-IB programma hebben de leerlingen het hele jaar één uur per week het vak Drama (Performance) gekregen. Deze lessen zijn verbonden met de literaire werken die bij de andere twee LLP vakken (Language en Literature) gegeven worden. Waar in het verleden een toneelstuk van Shakespeare werd ingestudeerd en opgevoerd, moeten de leerlingen sinds dit jaar zelf een voorstelling maken. Deze voorstelling is gebaseerd op een van de literaire werken die behandeld zijn en de voorstelling moet interdisciplinair zijn. Dit betekent voor de leerlingen dat ze live theater moeten combineren met een eerder opgenomen film.

We zijn zeer benieuwd naar de resultaten van deze avond!

Werkweek Rome en Griekenland

Bijdrage door Henk Schreuders, coördinator gymnasium (januari 2020)

Elk jaar gaan de leerlingen van 4 en 5 gymnasium op reis in het kader van het vak kcv. Het ene jaar naar Rome, het andere jaar naar Griekenland.

Rome

De werkweek naar Rome begint in Florence. We bezichtigen hier o.a. de Galleria dell'Accademia (met de beroemde 'David' van Michelangelo), de Uffizi en de Santa Maria dei Fiori. Eenmaal aangekomen in Rome zien we bv. het Forum Romanum, de Palatijn, het Circus Maximus, het standbeeld van Marcus Aurelius, het Colosseum, de boog van Constantijn en de Fontana di Trevi. De dagen hierna gaan we o.a. naar het Vaticaan en bezoeken we het Pantheon, het Nationaal Monument, de Domus Aurea en het Forum van Trajanus. Ook gaat de reis naar Herculaneum, Pompei en Napels. Dan sterven we niet, maar komen met de bus moe maar cultureel voldaan terug.

Griekenland

We vliegen op naar Athene, waar we om half tien 's avonds ons eerste diner hebben. Ook deze werkweek is goed voor de stappenteller. We gaan in Athene natuurlijk naar de toeristische trekpleisters, zoals de Akropolis, het theater van Dionysos, de Areopaag, de Pnyx als bakermat van onze democratie en de agora. 's Avonds zien we de wisseling van de wacht op het Syntagmataplein.

We zitten deze reis meer in de bus, maar dat hebben we er graag voor over. We gaan ook naar andere steden die belangrijk zijn voor de klassieke cultuur, zoals Korinthe, Mycene, Olympia en Delphi. We zien de prachtige musea. Ook bezoeken we het eiland Aigina, waar we ons cultureel en sportief verpozen.

Beide reizen zijn al jaren zeer geliefd onder onze leerlingen en ze kijken er vaak al jaren naar uit!

BRA-team

Het BRA-team (BuitenRoosterActiviteiten) bestaat uit leerlingen die graag, naast hun lessen, ook op andere manieren op school actief willen zijn. Er zijn verschillende groepen binnen het BRA-team:

- BRA-catering: leerlingen schenken, tegen een vergoeding, consumpties tijdens wervings- en informatieavonden.
- BRA-techniek: leerlingen helpen mee met het opbouwen van de techniek (licht en geluid) in de aula voor o.a. de schoolfeesten en theatervoorstellingen.
- BRA-feesten: leerlingen denken mee over de thema's en aankleding van de brugklassendisco, de herfstdisco en het kerstgala. Ook zorgen zij voor consumpties tijdens de feesten.

JacobLiterair

Bijdrage door Koos Mol, begeleider JacobLiterair (december 2019)

JacobLiterair is een beetje elitair leesclubje van veellezers in de bovenbouw. Deze club houdt zich bezig met het jureren van boeken en is betrokken bij het halen van schrijvers naar onze school. De groep telt maximaal vijftien deelnemers. Elke deelnemer doet mee op vrijwillige basis. De gelezen boeken kunnen geplaatst worden op de boekenlijst voor het vak Nederlands.

Gay-Straight Alliance

Bijdrage door Margretha Visbeen, afdelingsleider mavo (november 2019)

Ca. 12 jaar geleden is op onze school een homocommissie gestart. Deze commissie bestond uit enthousiaste docenten en leerlingen die bijeenkomsten organiseerden, informatie verzamelden en aandacht vroegen door middel van speciale evenementen voor de rol en veiligheid van LGBT-leerlingen binnen de school. Inmiddels is hieruit de GSA ontstaan. Ook hier nemen zowel docenten als leerlingen deel. Zij bedenken activiteiten binnen de school om het begrip voor en de steun voor LGBTQI-jongeren te vergroten/ onder de aandacht te brengen. Zo organiseren ze activiteiten rondom Coming Out Day, Paarse Vrijdag en Valentijnsdag. Hierbij moet gedacht worden aan het organiseren van een quiz, een wedstrijd "most fabulously dressed", het versieren van de school enz.

Kerstviering

Bijdrage door Aukje van Dam, docent Engels en hoofd organisatie (november 2019)

Al vroeg in het schooljaar melden leerlingen zich aan bij het team van de kerstviering en kan het brainstormen beginnen. In een team van docenten en leerlingen wordt er wekelijks nagedacht over het thema, de vorm, de muziek, het decor en alles wat er bij een goed toneelstuk komt kijken. Als het script geschreven is en de muziek gekozen, kunnen de verschillende groepen aan de slag. De band repeteert wekelijks, terwijl de spelers hun teksten en acteervaardigheden oefenen. Er wordt hard gewerkt om in de week voor de kerstvakantie voor alle klassen en het voltallige personeel te kunnen optreden. Drie dagen lang, twee tot drie voorstellingen per dag, zetten de leerlingen een stuk neer dat het publiek laat lachen, maar zeker ook laat nadenken. Toneel, band en korte filmpjes wisselen elkaar af, om met een mooie kerstgedachte de vakantie in te luiden.

Open Podium

Bijdrage door Aukje van Dam, docent Engels en hoofd organisatie (mei 2019)

Ieder jaar kunnen leerlingen op het Open Podium iets van zichzelf laten zien. Welk verborgen talent gaan ze tentoonstellen? Overdag worden, onder begeleiding van een aantal docenten, de puntjes op de i gezet. 's Avonds mogen de leerlingen dan echt op het podium staan en een show neerzetten. Er zijn bandjes, er wordt gedanst, gezongen, piano gespeeld. Misschien ontpopt een leerling zich als cabaretier of actrice. En dit allemaal voor een echt publiek, bestaande uit vrienden, ouders, opa's, oma's, medeleerlingen, docenten & ander personeel etc.

Bijlage 4: Best practice - praktijkvoorbeelden van de cultuurprofielschool binnen niet-kunstvakken

Tijdens een ontwikkeldag op 31 oktober 2019 hebben we aan collega's uitgelegd wat de cultuurprofielschool inhoudt voor de niet-kunstvakken. Als basis hebben we de het manifest van cultuuronderwijs gebruikt: <https://www.youtube.com/watch?v=QtDcwBq9-EI&>. De collega's hebben aan de hand van onderstaande termen opdrachten beschreven die aansluiten bij de cultuurprofielschool.

- *Creativiteit*
- *Expressie*
- *Innoveren*
- *Empathie*
- *Vormgeven van ideeën*
- *Creatie*
- *Zelfbewustzijn*
- *Motorische vaardigheden*
- *Sociale veiligheid*
- *Zelfreflectie*
- *Communiceren*
- *Nieuwsgierigheid*
- *Schoonheidsbeleving & smaakontwikkeling*
- *Experimenteren*
- *Samenwerken*
- *Kennis over kunst en cultuur*
- *Talentontwikkeling*
- *Kritisch denken*

Dit was zeer nuttig, zowel voor de cultuurcoördinator als voor de collega's.

- De collega's merkten dat zij eigenlijk al heel veel voor de cultuurprofielschool doen, dat het aansluit bij de visie en missie van de school en dat het niet alleen een 'dingetje van de kunstvakken' is.
- De cultuurcoördinator kreeg een prachtige lijst met inzichten uit de praktijk van de collega's.

Hieronder staan een aantal praktijkvoorbeelden van lessen

Aardrijkskunde	
Thema of onderwerp	Ethiopië
Doelen	Leerling inzicht geven in verschillende culturen/stammen in Ethiopië.
Beschrijving van de opdracht	Met VR-bril maakt de leerling een reis door Ethiopië en maakt kennis met de verschillende stammen en leefgebieden in dit diverse land.
Thema of onderwerp	Landschappen
Doelen	Leerlingen leren hoe landschappen verschillen in uiterlijk. Hoogteverschillen koppelen aan de kaart in de atlas en het zelf creëren in de zandtafel of ervaren via de 3D-bril.
Beschrijving van de opdracht	Bekijk de opbouw van bijvoorbeeld een landschap door de 3D-bril. Bouw deze na in de zandtafel. Bekijk hoe het eruit ziet in de atlas.
Thema of onderwerp	Actualiteit/ cultuur
Doelen	Migratiepatronen in kaart brengen. Push- en pullfactoren beschrijven.
Beschrijving van de opdracht	De leerlingen tekenen op kaart de migratieroutes vanuit een specifiek gegeven land in en omschrijven hierbij de push- en pullfactoren.

Aardrijkskunde (verder)	
Thema of onderwerp	Menukaart maken (thema eten & drinken)
Doelen	De woordenschat op een speelse manier leren. De woordenschat toepassen in een (nagespeelde echte situatie).
Beschrijving van de opdracht	De leerlingen maken een menukaart met de woordenschat uit het boek. Vervolgens gaan ze met de menukaart 'restaurantje' spelen met voorbeeldzinnen en de woordenschat van de menukaart. De zinnen worden uiteindelijk ook geleerd.

Biologie	
Thema of onderwerp	Ontwerpen
Beschrijving van de opdracht	Ontwikkel lesmateriaal Bv-3 model waarmee een ingewikkeld biologisch proces duidelijk wordt (filmpje of animatie mag ook).
Thema of onderwerp	Het maken van een lesondersteunende opdracht
Doelen	Leerlingen maken een (liefst interactieve) presentatie van een moeilijk biologisch begrip of proces in een vereenvoudigde vorm.
Beschrijving van de opdracht	Leerlingen leveren een groepsopdracht in waarin zij gezamenlijk een vereenvoudigde voorstelling doen van een gecompliceerd biologisch proces. Dit mag geen poster zijn, maar moet werken en te bedienen zijn door leerlingen van een hoger niveau en bijdragen tot een beter begrip van het onderwerp.

Duits	
Thema of onderwerp	Mauerprojekt
Doelen	Geschiedenis van Duitsland - Landeskunde - kijk- en luistervaardigheid – keuze - zelf filmpjes zoeken. Samenwerken en creatieve tijdbalk maken
Beschrijving van de opdracht	We bespreken de tijd van de DDR en de val van de muur a.d.h.v. filmpjes. Opdracht een muur dwars door Hellevoetsluis: wat betekent dat voor jou? Thuis filmpjes bekijken en op school samen een creatieve tijdbalk maken.
Thema of onderwerp	Bekende personen uit Duitsland
Doelen	Kennismaken met personen die een verschil teweeg hebben gebracht in het alledaagse leren van mensen toen en/of nu en afkomstig zijn uit Duitsland. Een herinnering aan deze personen gestalte geven die andere mensen aan het denken zet en het gedachtengoed levend houdt.
Beschrijving van de opdracht	Mindmap maken (Alexander von Humboldt) - Levensloop in beeld (Angela Merkel) - Cartoon over slag in Teutoburgerwald (Arminius) Omgekeerd dagboek (Anne Frank) - Vrijheidsgroet

Duits (verder)	
Thema of onderwerp	Gedichten
Doelen	Gedichten leren kennen (bv: lezen, begrijpen, voordragen, genieten) Gedichten zoeken en vinden (bv: eigen keuze motiveren.) Keuze afhankelijk van een thema en/of jaargetijde
Beschrijving van de opdracht	Gedichten zelf presenteren. Bv: klas 1 elfjes, klas 4 klankgedichten, klas 5 experimentele poëzie

Economie	
Thema of onderwerp	Overheid: Stemmen - Party programma's - Overheidsuitgaven
Doelen	1. Naar de voorgrond halen wat je belangrijk vindt. 2. Onderzoeken wat de partijen aanbieden. 3. Gevolgen voor de miljoenennota van je keuze.
Beschrijving van de opdracht	1 Lijst maken - 2 Onderzoek party programma's - 3 Beoordeling en aanpassing miljoenennota - 4 Conclusie
Thema of onderwerp	Aandelen (H5)
Beschrijving van de opdracht	Zelf leren handelen met aandelen aan de hand van de app BUX, waar je gratis kan handelen aan de hand van de actuele koersen.

Engels	
Thema of onderwerp	Short Stories
Doelen	Aanleren van verschillende literary devices d.m.v. short stories en dit door leerlingen toe laten passen.
Beschrijving van de opdracht	Aan het eind van 6 à 7 lessen short stories/literary devices mogen leerlingen zelf kiezen uit een aantal opdrachten Een van deze opdrachten is het herschrijven van het begin, een ander van het eind, weer een ander vanuit verschillende praktische opdrachten. De grootste opdracht is het schrijven van een eigen short story.
Thema of onderwerp	Halloween
Doelen	Leerlingen weten waar Halloween vandaan komt en hoe het in Amerika en Europa gevierd wordt.
Beschrijving van de opdracht	Leerlingen luisteren naar de introductie en gaan aan het werk om vocabulaire m.b.t. Halloween eigen te maken. Dit gebeurt op een speciale manier (puzzels, bingo etc.) Tot slot worden leerlingen uitgenodigd om een limerick of horrorverslag te schrijven.

Engels (verder)	
Thema of onderwerp	What's in the media?
Doelen	Om aan ouders te laten zien dat ze kunnen creëren, ontwikkelen, samenwerken en presenteren in de doeltaal (Engels). Het heeft een element van de cultuur van de Engels sprekende wereld.
Beschrijving van de opdracht	Leerlingen bedenken, onderzoeken en werken een presentatie uit rondom het thema Media: toneelstuk, documentatie, nieuws stuk/rapportage, quiz, enz.... Ze werken in groepjes om een interessant, amusant en informatieve optreden ervan te maken.
Thema of onderwerp	Highlights Londen
Doelen	Leren over belangrijke toeristische attracties en gebouwen in Londen (ook handig voor tekstbegrip van examenteksten).
Beschrijving van de opdracht	In groepjes, ieder groepje krijgt een kaartje bijvoorbeeld: Londen Eye, Tower Bridge, Londen Dungeon. Leerlingen zoeken informatie op. Leerlingen presenteren hun onderwerp aan elkaar. Optioneel (PowerPoint) presentatie geven (poster).
Thema of onderwerp	Protest songs
Doelen	Onderzoeken hoe muziek en taal ingezet kan worden om verzet te uiten tegen een (al dan niet politiek) maatschappelijk probleem.
Beschrijving van de opdracht	Lezen lyrics van protest songs (bijv Another Brick in the wall/masters of war etc) en taalgebruik analyseren. Daarna bekijken van music video en/of live performance, bespreken hoe muziek+ performance de boodschap beïnvloedt.

Frans	
Thema of onderwerp	Civilisation
Doelen	Leerlingen iets meer bijbrengen over de hedendaagse Franse maatschappij in al zijn aspecten.
Beschrijving van de opdracht	Leerlingen kijken uitzending <i>Een jaar van actie</i> . Daarna bespreken we in de klas het onderwerp van de uitzending (dit kan van alles zijn). Of leerlingen maken opdracht venster Frans. Dit zijn ook allerlei verschillende onderwerpen. Verder komen ook in de lesboeken verschillende culturele onderwerpen aan bod.
Thema of onderwerp	Kennis van land en volk
Doelen	Luistervaardigheid – begrip - omzetten in reactie creativiteit in denken/taalgebruik/oplossingsgericht zijn.
Beschrijving van de opdracht	Leerlingen kijken een Frans filmpje over een actueel (cultureel/ kunstzinnig) onderwerp. Leerlingen geven hun mening, koppelen mening aan maatschappelijke visie, maken kennis met verschillen tussen de culturele gewoonten.

Geschiedenis	
Thema of onderwerp	Ontdekking van de Nieuwe Wereld, Amerika
Doelen	Bewust worden van de botsing tussen twee culturen en de uitwisseling van producten, ideeën en zelfs DNA. The Columbian Exchange
Beschrijving van de opdracht	Wat had de ontwikkeling van Amerika tot gevolg 'native Amerikaans' en voor de Europeanen? Denk aan het verschil in perspectief, gebondenheid aan tijd en plaats. Dit bekijken we voor de korte en de lange termijn.
Thema of onderwerp	Jeugdcultuur-> ontwikkeling popmuziek
Doelen	Leerlingen kennis laten maken met de diverse vormen van 'popmuziek'. De voorgeschiedenis van de muziek die leerlingen luisteren laten zien/horen.
Beschrijving van de opdracht	Eén periode iedere les beginnen met een nummer beginnend jaren 50- vervolgens achtergrond bij dat nummer – kan gepresenteerd worden door lln.
Thema of onderwerp	Gouden Eeuw, in al zijn facetten, de ontwikkeling van de schilderkunst – Rembrandt
Doelen	Hoe ontwikkelde de schilderkunst zich in de Gouden Eeuw? Wat was de invloed van de economische voorspoed op de kunst?
Beschrijving van de opdracht	Schilderijen vergelijken – middeleeuw – Gouden Eeuw Voorstellingen (middeleeuwse schilderijen-Nachtwacht Marten en Oopjen), vergelijken en technieken plus gezichtsuitdrukkingen plus titels schilderijen. Welke conclusie kun je daaruit trekken?
Thema of onderwerp	Alle
Doelen	Empathie> inleving in mensen van vroeger is kerndoel bij gs> opdrachten WB/rollenspel
Beschrijving van de opdracht	Creatie/ expressie> mindmappen/tekenen als leer-/werkvorm Kritisch denken>kerndoel bij gs/ discussie

Informatica	
Thema of onderwerp	Ontwerpen, opzetten en uitwerken voor maken van een (speel-)film.
Beschrijving van de opdracht	1. Ideeën noteren, selecteren en definitieve keuze. 2. Schrijven script, incl. locaties, props, muziek, effecten. 3. Opnemen. 4. Monteren tot het maken van een DVD.

Informatietechnologie	
Thema of onderwerp	Familieweekend
Doelen	Een familieweekend organiseren (bijna alles).
Beschrijving van de opdracht	Plannen maken, uitnodigingen maken, activiteiten creëren, accommodaties uitzoeken, menukaarten maken, locatie uitzoeken
Thema of onderwerp	Strandtent
Doelen	Promoten van je eigen strandtent (bijna alles)
Beschrijving van de opdracht	Reclamefilm maken, advertentie maken, posters ontwerpen, plattegronden maken, koken
Thema of onderwerp	Photoshop / PowerPoint
Doelen	Technisch en creatief omgaan met deze programma's Samenwerken: in klas 3 wordt in alle projecten de nadruk gelegd op samenwerken.
Beschrijving van de opdracht	Photoshop: vakantiefoto creëren vanuit een gegeven uitzicht en een eigen gemaakte foto. PowerPoint: een presentatie maken over de eigen persoon a.d.h.v. enkele technische eisen.

Levensbeschouwing	
Thema of onderwerp	Ethiek / Filosofie Plato's ideeën wereld
Doelen	Kritisch denken, zelfreflectie, empathie. Bij filosofie ook kunst en cultuur, bv. de waarde van kunst.
Beschrijving van de opdracht	Bijv: dilemma's uitwerken & verplaatsen in de ander – voors en tegens van een bepaalde opvatting.

Lichamelijke opvoeding	
Thema of onderwerp	Acrobatiek
Doelen	Talentontwikkeling, expressie, creativiteit
Beschrijving van de opdracht	Het maken van een acrobatiek uitvoering Acrobatiek, licht en geluid.

Maatschappelijke vorming	
Thema of onderwerp	Gezonde voeding
Doelen	Bewustwording van gezonde voeding
Beschrijving van de opdracht	Leerlingen zoeken een recept voor lunch op voedingscentrum.nl en maken de lunch op school.
Thema of onderwerp	Kennismaken/ schooluniform
Doelen	Veiligheid creëren voor vervolg lessen. Leerlingen moeten een schooluniform ontwerpen.
Beschrijving van de opdracht	Eerst discussie over nut en gevolgen van schooluniform. Daarna uniform ontwerpen

Natuurkunde	
Thema of onderwerp	Kennis over kunst en cultuur
Doelen	Meer vertellen over bekende wetenschapper
Beschrijving van de opdracht	Stel zelf een droomelftal samen van jouw favoriete bekende wetenschappers

Nederlands	
Thema of onderwerp	6A & 4M - Leesdossier/ Literatuurgeschiedenis
Doelen	Kennis over kunst en cultuur, nieuwsgierigheid, expressie, empathie, creativiteit, zelfreflectie.
Beschrijving van de opdracht	Opbouwen literatuurdossier met acht verschillende fictieopdrachten.
Thema of onderwerp	Grammatica
Doelen	Les maken in groepjes en geven aan de klas over een zinsdeel en (creatieve) verwerkingsopdracht erbij maken.
Beschrijving van de opdracht	Leerlingen in groepjes les laten maken over zinsdeel (ppt/prezi/poster). Verwerkingsopdracht erbij maken (zelf bedenken). Les geven en opdrachten laten maken. Na alle lessen een toets. Docent is coach en helpt op weg.
Thema of onderwerp	Boekendoos fictie
Doelen	Boek uitbeelden d.m.v. voorwerpen.
Beschrijving van de opdracht	Tien voorwerpen verzamelen die over het boek gaan. Kaartje eraan aanhangen met waarom dat voorwerp bij het boek hoort. Leerlingen presenteren in de groepjes hun boekendoos en andere leerlingen beoordelen de boekendoos. Daarna klassikaal benoemen welk boek ze het meest heeft aangesproken.

Scheikunde	
Thema of onderwerp	Practica/ demo's
Doelen	Inzicht verkrijgen in de wereld om je heen, samenwerken, versterking van de lesstof, verwerking van de lesstof
Beschrijving van de opdracht	Lessen beschrijven van waarnemingen Motorische vaardigheden ontwikkelen
Thema of onderwerp	Voeding
Doelen	Eerste kennismaking met leren ontwerpen, oefenen met creativiteit, samenwerken, experimenteren, reflecteren en kritisch denken.
Beschrijving van de opdracht	Leerlingen kiezen een van de opdrachten in het project. Opdrachten gaan over het ontwerpen van voedingsmiddelen of methodes om voedsel te testen. In een aantal weken onderzoeken ze theorie, ontwerpen ze een experiment, testen ze dit en beoordelen ze het. Het eindproduct in een posterpresentatie en een tijdschrift artikel (worden gecombineerd in een tijdschrift van deze klas).

Wiskunde	
Thema of onderwerp	Grafieken met ICT/rij van Fibonacci
Doelen	Schoonheid/regelmaat/nieuwsgierigheid experimenteren met variabelen veranderen
Beschrijving van de opdracht	ICT grafieken tekenen + veranderen Fibonacci is overal- natuur//regelmaat
Thema of onderwerp	Escaperoomachtige lessen
Doelen	Creatief bezig zijn met wiskunde, samenwerken, communiceren.
Beschrijving van de opdracht	De leerlingen leggen hun telefoon in een kist die op slot gaat met een hangslot. De oplossing van cijfercode ligt in een tweede kist. Om de tweede kist te openen zijn er wiskundige opdrachten te maken
Thema of onderwerp	Möbius ring
Doelen	Leerlingen laten nadenken over de oneindigheid op de möbius ring.
Beschrijving van de opdracht	Möbius ring papieren versie tonen. Filmpje Wind and Mr. Ug tonen. Wat is de kern van het verhaal? De leerlingen tekenen op papier een möbius ring.
Thema of onderwerp	Poster presentatie
Doelen	Samenwerken, Creativiteit, communiceren, actueel
Beschrijving van de opdracht	De leerlingen maken bij een onderwerp een poster Deze worden opgehangen in de klas.